

י"ל ע"י ארגון נעשה ונשמע
טל: 0722-47774 פקס: 0722-155-701
דוא"ל: m072247774@gmail.com

הקבצו

בית וועד לחכמי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
28

אב אלול תשע"ז
נושא החודש:
קדושה

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

יסוד היהדות

ומצד שני, אין דבר שיש עליו נסיון כמו הקדושה. בזה"ק מובא ש"עיקר היצר הרע הוא על ענין הקדושה", ובשיחות הר"ן (אות קט"ו) מבואר ש"עיקר הנסיון של כל אדם בעולם הזה הוא בענין זה", ולא רק לאנשים פשוטים, אלא גם לצדיקים גדולים, כמובא על כך מעשיות נוראות בגמרא (סוכה נב: ועוד), וכפי שרואים בחוש, שכל שהדורות מתמעטים, החוצפה והפריצות גוברים, והנסיונות מתגברים והולכים. הסיבה לכך היא כמובא מחמת חשיבות הענין, שהוא כל כך יסודי, עד שהיצר רואה בזה כלי נשק מרכזי שמשפיע על כל השאר.

והקושיא זועקת: כיצד ייתכן שדבר כל כך יסודי, חיוני ונצרך לכל יהודי - יש עליו כאלו נסיונות, ואם אכן יש התגברות נוראה כל כך, מה יעשה הבן ולא יחטא?

האמת, שהנסיון הזה אין בו שום שכל, ובגמרא (שבת קנב). הביאו על זה את הפסוק "כי הוא אמר ויהי, הוא ציוה ויעמוד", כלומר, אין לזה שום הסבר, כי אם גזירה וציויו של השם יתברך. ובעיקרון "השכל של האדם יכול לעמוד כנגד כל התאוות... ואפילו נקודה אחת מן השכל יכולה לעמוד כנגד כל העולם עם התאוות" (שיחות הר"ן נא). ואכן, למרות הנסיון הגדול, כל אחד מבין שזה בושח ובזיון, יותר מכל דבר אחר שאסור, ואפילו יותר מגניבה וגזילה.

אז מה בכל זאת הנסיון בזה? ושוב, מדוע הוא כל כך קשה? ובעצם, מדוע הוא כל כך חשוב?

ברית מילה

היהודי הראשון בעולם היה אברהם אבינו. גם בדורות שלפניו היו צדיקים גדולים; אדם הראשון, מתושלח, נח, שם ועבר ועוד, ובכל זאת הם לא נבחרו להיות עם ישראל, רק אברהם אבינו היה זה שזכה לזה, וממנו התחילה השושלת של העם הנבחר, שהוא תכלית הבריאה.

עד לאברהם אבינו המלחמה הייתה בין אמונה לכפירה. רוב העולם היו כופרים ועבדו עבודה זרה, ולעומת זאת הצדיקים האמינו בהשם, ועבדו אותו ולא עבודה זרה. הם ידעו שהש"ת ברא את העולם, ולכן צריך להאמין בו, ואם הוא אומר משהו - צריך לשמוע בקולו. הא ותו לא.

אברהם אבינו היה הראשון, שהבין שיש כאן משהו מעבר. השם יתברך ברא את העולם, כי הוא מעוניין בכיכול שייצרו אתו קשר. לא רק באופן של 'תאמר לי מה לעשות, ואקיים', אלא באופן של רצון להתקרב, וחיפוש כיצד להתחבר, ועשיית פעולות של נחת רוח לפניו, כדי לעורר אותו בכיכול

הנושא של קדושה, הוא יסוד חייו של האדם. ישנם אמנם חילוקי דעות האם וכמה לעסוק בזה, הן משום שהוא מהדברים שבין האדם לקונו, והן משום שהעיסוק בעניין עלול לגרום תקלה, אך בתורת מוהר"ן הנושא תופס מקום מרכזי, ולכן במסגרת זו, מן הראוי לייחד עליו את הדיבור.

למעשה, ניתן לומר בזהירות, כי החילוק הוא בין חלק הנגלה לבין החלק של 'פנימיות התורה'. כאשר עוסקים בחלק הנגלה, שהוא החלק החיצוני והמעשי - אין מקום לעסוק בעניין זה, כדי שלא להגביר את הנסיון, מלבד ידיעת ההלכות הנוגעות לזה ותו לא. אך כאשר עוסקים בפנימיות התורה, שהוא החלק הפנימי והמחודי - וגם בעניין זה עוסקים במהות העניין ושורשו, אין סיבה להימנע מכך, ואדרבה, חשוב מאד להרחיב בזה את הדיבור, מאחר שהוא מיסודות היהדות ממש, וכפי שיתבאר.

ואכן, אם ניתן להגדיר כך, הרי שבחלק הנגלה, המצוה החשובה ביותר היא 'לימוד התורה', ומעלת האדם נמדדת רק על פי זה כמה תורה הוא למד, כשהמעלה הגדולה ביותר היא להיות 'תלמיד חכם', שפירושו אדם שזכה לשלמות כלשהי בלימוד תורה. ואילו בחלק הפנימיות, המצוה החשובה ביותר היא 'קדושה', ומעלת האדם נמדדת רק על פי זה - כמה הוא קדוש, כשהמעלה הגדולה ביותר היא להיות 'צדיק', שפירושו אדם שזכה לשלמות כלשהי בקדושה.

בפנימיות התורה, עניין הקדושה נקרא 'סוד', כי הוא יסוד חייו של האדם, והבסיס של כל יהדותו. להלן ננסה להבין את הנושא מבחינה מהותית, ובכך נבין מדוע הוא כל כך חשוב, חיוני ויסודי. [נציין, שבליקוטי מוהר"ן ישנם קרוב לשלושים מאמרים על העניין, ובספר ליקוטי הלכות למעלה ממואה. בדברינו נתמקד בשרש העניין, על פי המבואר בליקוטי מוהר"ן סימן כט, ועוד].

יסוד היהדות

מצד אחד, הקדושה היא נחלתו של כל יהודי. כל תינוק יהודי שנולד, כורת ברית ביום השמיני, ובכך הוא מוסיף לעובדא ולמעשה לקדושתו של עם ישראל. מדובר בדבר כל כך פשוט ויסודי, עד שאין על זה אפילו בחירה - לא שואלים אותו, ובודאי שלא ממתנינים עד שיהיה בר מצוה, אלא פשוט קובעים עובדה וזהו.

וכן להיפך, הנפילה בעניין הקדושה, היא מהחמורות ביותר. בשולחן ערוך (אהע"ז סימן כג) מבואר שהוא העון החמור ביותר בתורה, ובגמרא (עירובין כא:) מובא, שאברהם אבינו יושב על פתח הגיהנם ומוציא משם כל יהודי, מלבד מי שפגם בקדושה, שכלל אינו מכיר. וכן מבואר בזה"ק, שעל כל דבר בתורה מועיל תשובה, חוץ ממי שפגם בזה.

דבר המערכת

א-ל-ו-ל

עומדים אנו בחודש אלול.

המילה 'אלול' מעבירה רטט בלבו של יהודי. רטט של חרדה, או לחילופין - רטט של התחדשות.

היו דורות והיו אנשים, שהמילה 'אלול' הכניסה בלבם 'פחד' קדוש ו'פליצות' עליונה, שהביאה אותם להתעוררות של תשובה, ולהתקדמות בעבודת ה'.

נחלשו הדורות - וההתעוררות נחלשה. המילה 'אלול' כבר לא הצליחה לעורר את הפליצות, והשופר כבר לא הצליח להביא את היראה. או גרוע יותר - הוא כן הצליח, אבל במקום 'יראה', זה הפך לחרדה ולחץ.

וכשהפחד הוא חזק, ולא יודעים מה לעשות אתו - אז מתרחקים במקום להתקרב, נחלשים במקום להתחזק, ומתייאשים במקום להתחדש.

הדור שלנו זקוק לצליל אחר. צליל של אהבה, צליל של תקווה, ורוח של התקרבות. על הדור שלנו נאמר (הושע ב, יח) "הנה ימים באים... תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעל" ופירש רש"י "תעבדוני מאהבה ולא מיראה"...

קשה לנו לחשוב על יראה, אין לנו חשק לשמוע על עונשים. כל אחד יודע לבד שהוא לא בסדר. מוחכים לאיזה הארת פנים, איזה חיון, משהו שמזמין אותנו פנימה, למרות הכל...

וזה ה'אלול' שלנו. אלול של אהבה, של התקרבות ושל התחדשות.

ה'אלול' של פעם עסק יותר ב'אני לדודי', ה'אלול' של היום מתמקד יותר ב'ודודי לי' - כי אם אנחנו כל כך קטנים, חלשים ורחוקים, ולא מצליחים לזוז לכיוון הדוד, אז הוא יתקדם לכיווננו.

את המסר הזה, עם הצליל המתאים - אנו משתדלים להעביר כל השנה על גבי הגליון הזה, ובאלול יותר מתמיד. הניגון הזה נמשך מפנימיות התורה וספרי הצדיקים, והמקום המדויק לקבל אותו - ראש השנה באומן. אשרי הזוכה, וגם מי שעוד לא...

עומדים אנו בסיומה של שנה שלישית, בה אנו זוכים להאיר את האור, לבשר את התקווה, ולגלות את הגאולה - לאלו שמחפשים אותה ונהנים למצוא אותה.

מדובר במתנת חיים, שמשכפלת את עצמה כל גליון מחדש. חסד ה' שרוצה להיטיב לנו, ולגלות לנו את הארת פניו, בזכות הרבים, ולתועלתם.

בשנה זו נתקלנו בקשיים ומניעות גדולות, ולכן יצאו לאור ששה גליונות במקום שנים עשר, וגם זה בחסדים גדולים. אנו שמחים לבשר על התחדשות במערכת, עם כוחות חדשים וצעירים, במטרה ותקווה שבשנה הבאה, נזכה להופעתו מידי חודש בחודשו, בצורה מסודרת וקבועה.

שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתומה טובה. ולמי שזוכה - נסיעה טובה!

הנושאים הבאים:

טבת - ממון ופרנסה
שבט - קדושה [ב]
אדר - התחזקות

תשרי - שמחת תורה
מרחשוון - ידיעה ובחירה
כסליו - תוכחה

הוא הבין חידוש נורא, שמדובר בקשר דו צדדי; השם יתברך אוהב אותנו, והוא גם רוצה שנאהב אותו. הוא מצפה מאתנו להתקרב אליו, כי הוא רוצה להתקרב אליו. הוא מסתכל אליו בתקווה שגם אנו נסתכל עליו בחזרה. מדובר בחידוש בלתי נתפס ואפילו הזוי, לחשוב שהש"ת אוהב אותנו - זה כבר חידוש, כי הוא כל כך גדול שאיך שייך בכלל שיהיה לו איזה תחושה כלשהי ביחס ליצורים קטנטנים כאלו, ולחשוב עוד יותר, שהוא מצפה מאתנו לאהבה - זה חידוש כפול ומכופל.

אברהם אבינו היה הראשון שחיפש את הש"ת. הוא התאמץ להבין מי ברא את העולם, ולשם מה. והוא הגיע למסקנה המחודשת והמוכרחת, שזו התכלית - שיהיה קשר בין העליונים לתחתונים, הש"ת רוצה להשפיע לנו טוב, לא בשביל שנקבל ונמשיך הלאה, אלא בשביל שנחזיר אליו מבט ונאמר לו תודה.

ולכן הוא הראשון שקיבל את המצוה של ברית מילה. 'ברית' הוא קשר דו-צדדי, קשר של אהבה בין שני אוהבים שנעשים כמו אחד, ומכריזים - אני אשפוך את דמי עבורך, ואתה תשפוך דמך עבורי, זהו ברית מילה כביכול. ברית של אהבה, השם יתברך אוהב אותנו, ומצפה מאתנו שנחזיר לו אהבה - "איזהו חסיד, המתחסד עם קונו" (זוה"ק ח"ב קיד:).

וכאן התחיל עם ישראל. עם ישראל אמנם קיבל תורה, שם כתוב מה צריך לעשות - מה מותר ומה אסור. אבל כל זה רק לאחר הברית מילה, כי התורה איננה מערכת של ציונים, אלא מערכת של קשר ושל 'ברית'; המצוות - הם הכלים להגיע ליצונתא', והאיסורים, הם הדברים שפוגמים בקשר.

שמירת הברית

הקדושה היא יסוד הקשר בין יהודי לקונו.

עיקר המלחמה היא - כח האהבה שבאדם, וכח התענוג שבו - להיכן הוא מופנה? האם כלפי השם יתברך, או חלילה כלפי דברים אחרים. לכן, מיד בלידת היהודי, הוא כורת ברית מילה בבשרו, כדי להפנות את כח האהבה והתענוג אל השם יתברך ולא לדברים אחרים, ובוהו הוא מתחיל את חייו, כי זה יסוד היהדות ויסוד חיי האדם, ועל זה ניטשת המלחמה במשך כל ימיו.

למעשה, כל עבירה היא פגם הברית, כי בזה אדם הסיט את מבטו מהשם יתברך לכיוון אחר. ולא רק עבירה, אלא כל משיכה למשהו מהעולם, אפילו אם הוא מותר - אם זה אכילה, מנוון, או הנאה אחרת כלשהי, ואפילו סתם סקרנות - היא פגם הברית. אבל הנושא בו מתבטא בעיקר מהותו של אדם למה הוא מחובר - הוא קדושת הברית. נקודה זו משפיעה על כל כולו; הקדושה - היא ביטוי שאיננו מעוניין בשום קשר אחר, כי אם להשם יתברך, והפגם - הוא ביטוי לניתוק מוחלט מהקשר אליו יתברך.

מדובר בהגדרה חריפה, אך באותה מדה בנחמה עצומה. כי בעצם החילוק בין קדושה לבין ההיפך מזה, אינו שחור-לבן, וגם אינו מתחיל ומסתיים בפעולה פלונית או אלמונית, אלא במהלך חיים.

יסוד חייו של יהודי הוא לדעת שיש לו ברית. יש לו קשר עם השם יתברך, ולשם הוא אמור לחתור. בשלב ראשון קשה להרגיש את זה, ולהיפך, קל מאד להרגיש חיבור לדברים אחרים, ואפילו אסורים רח"ל. אבל כשיודעים מזה, וחותרים לזה, מתחילים לבנות את זה, ובהמשך להרגיש את זה, וככל שמתקדמים בזה, מצליחים להתנתק יותר ויותר מהמשיכות האחרות - המתורות או האסורות.

בדרך לקדושה, עוברים הרבה נסיונות, קשים ומרים, כי כל העולם מתגייס למשוך אותנו אליו, בכל מיני אופנים ופרטים, ובפרט בפריצות והיפך הקדושה, ואדם עלול ליפול ולהיכשל חלילה, לא פעם לא פעמיים וכו'. אך לא כאן הוא סוף הסיפור, אלא תחילתו. תפקידנו להחזיק מעמד, ולא להתבלבל; גם אם הנסיונות קשים, וגם אם נפלנו - המבט שלנו עדיין מופנה אליו יתברך, ואני קמים וממשיכים הלאה להתקדם אליו.

הקדושה מוכנה בספרים בשם 'שמירת הברית', כי על זה ניטשת נקודת המלחמה - לא אם הצלחת או נשלת, אלא האם אתה 'שומר קשר' או לא. כל עוד אדם מעוניין בקשר הזה, ולוחם עבור כך, ומנסה להתקדם לזה - גם אם בדרך הוא נופל אלפי פעמים, אין בכך כלום, ואדרבה, ההתגברות בכל פעם מחדש, לקום, לקנח את הדם ואת הבוץ, ולהמשיך בכל הכח להתקדם - אין לך ביטוי גדול מזה לעומק הקשר, וזה נקרא 'שומר הברית'.

יוסף הצדיק, הוא המרכבה ליסוד, וסמל הקדושה - לא נקרא כך על שם הצלחתו, אדרבה, כפי המבואר בחז"ל הוא לא הצליח בשלמות, ואף הפסיד עשרה שבטים בשל כך, אבל הוא התעקש ונלחם, ולכן הוא 'יוסף הצדיק', ובעקבותיו אף אנו.

אומן - ריבוי הגוונים

ולעניינו: לכל אחד יש את ה'צמצום' שלו. שנובע מכל מה שקשור אליו: משפחתו, תכונותיו, סביבתו וכו'. ולפי ה'צמצום' שלו, כן יש לו את ה'שכל' הקדוש שלו, שעל פי זה הוא יודע איך צריך להתנהג בעבודת ה', ואיך הוא צריך להיראות - הכל כדי להשתמש עם ה'צמצום' הפרטי שהש"ת נתן לו - לצורך עבודתו.

אבל, אין בזה המתקה שלמה. ועדיין אינו יכול להגיע להצלחה השלמה שלו. כי זה עדיין רק 'שכל פרטי'. כלומר, זווית מסוימת של יהדות ושל עבודת ה', שכמוכן יש מזה נחת רוח גדול מאד, אבל זה עדיין רק חלק. ולכן, כדי להגיע להמתקה שלמה, צריך להיכלל ב'שכל הכללי'.

וזה מה שקורה באומן. כאשר באים, ומגלים באחת עוד עשרות ומאות גוונים של יהודים, שלכל אחד מהם יש את ה'צמצום' שלו, ואת ה'שכל הפרטי' שלו שעל ידו הוא עובד את ה' עם הצמצום שלו - תופסים פתאום שיש בעצם משהו הרבה יותר גדול ממה שחשבת. מבינים שהש"ת הוא הרבה יותר גדול כביכול, והוא ברא כל כך הרבה סוגים של צמצומים, וכל כך הרבה סוגים של שכלים - ומכולם יש לו נחת רוח. וזה מביא להתפעלות עצומה, ולביטול חזק להש"ת, יותר מכל מה שהיה שייך להגיע אליו ב'שכל פרטי'.

ואין זה אומר חלילה שבגלל זה מיישהו צריך לשנות את עצמו ואת התמונה שצייר לעצמו מה זה יהודי, כי ה'שכלים הפרטיים' צריכים להישאר הלאה, ורק אתם עובדים את ה'; רק הכוונה שצריך לתפוס שיש גם 'שכל כולל', וממילא, כל הגוונים האחרים - לא רק שלא מבלבלים ולא מפריעים, אדרבה - הם גורמים לביטול הרבה יותר גדול, מתוך הכרה שיש כאן משהו הרבה יותר גבוה.

נקודה זו אפשר לקחת לכל השנה ולכל מקום. כי יש עוד זמנים ומקומות שנתקלים בזה, כגון ב'מותל המערבי', במירון, או ב'עצרת המליון' וכו'. אבל כאן זה בעוצמה שאין כדוגמתה, וזו הזדמנות נפלאה לרכוש הסתכלות זו, שלדברי מוהר"ן, הוא אחד הנקודות העיקריות של ראש השנה.

בעניין הקיבוץ הקדוש באומן בימי ראש השנה אינני נכנס לבאר את עצם הנושא: האם צריכים לנסוע, ומדוע צריכים לנסוע, ומה עושים שם, וכל מה שמסביב. אני משער שבזה מסתמא יש במדורים האחרים די כדי להרוות את דעתו של כל אחד כפי הצורך. באתי רק לשוחח אודות נקודה מאד מסוימת, ולשתף את הקוראים במה שהאיר הש"ת בדעתי.

הנה כל אחד יש לו דמיון בדעתו איך צריך להיראות יהודי, איך צריך להיראות תפילה, איך צריך להיראות בית כנסת, איך צריך להיראות ראש השנה, וגם איך צריך להיראות ציונו של צדיק.

והדמיון הזה אינו לשוא. כי אכן ליהודי יש צורה איך שצריך להיראות, ולתפילה יש צורה איך שצריכה להיראות, וכן השאר. והדמיון שיש לנו איך זה צריך להיראות - חשוב מאד. כי זו היא המסגרת שלתוכה אנו יוצקים את כל ה'אידישקייט' שלנו ושל ילדינו.

אבל, כאשר מגיעים לאומן - כל הדמיונות הללו מקבלים הפתעה, כי פתאום רואים תמונות אחרות לגמרי לכל אחד מהרשימה הנ"ל, ולא תמונה אחת שונה, אלא עשרות ומאות תמונות חדשות שלא הכרנו. חלקם טובות יותר, שלא ידענו שקיים כזה תמונה יפה, וחלקם גרועות יותר, שלא נראה לנו שכך זה צריך להיראות.

ההפתעה הזו גורמת הרבה הסתייגות ודחייה, הן מעצם המראה, והן מהאנשים ה'לבושים' במראות הללו. והרבה פעמים זה יכול לגרום בלבול למשך כל הימים הללו.

ואמנם, עצם העניין שכל אחד יש לו דמיון מסוים - הוא טוב ונכון, כאמור. ובכל זאת, יש כאן נקודה שיש לתת עליה את הדעת. והוא ע"פ המבואר בדברי מוהר"ן (ליקוטי מוהר"ן סי' סא), עיי"ש בהרחבה, והנקודה העולה משם בקיצור הוא, שלכל 'צמצום' יש 'שכל פרטי' שמתקן אותו, אבל בזה לא די, אלא כולם צריכים להיכלל ב'שכל הכללי', שהוא ההמתקה השלמה של כל הצמצומים.

יעקב: שלום משה, הרבה זמן לא נפגשנו, על מה אתה מציע לדבר הפעם?

משה: אולי הפעם נדבר על העניין של "קדושת הברית והמחשבה", שהוא נושא יסודי מאוד בעבודת ד'.

יעקב: האמת שרציתי מאוד לדבר על זה, אלא שלא העזתי להעלות את הנושא הזה... אתה יודע, אצל הליטאים לא כל כך מדברים על זה, ולכן לא היה לי נעים להעלות את הנושא, אבל אני שמח שאתה מעצמך מעלה את זה.

משה: חשבתי בעצמי, שאולי לא נעים לך לדבר על זה, ולכן העלית את הנושא מעצמי, כי באמת השלב הראשון בעניין זה הוא פשוט לדעת שיש דבר כזה שנקרא 'קדושת הברית', כי יש מקומות ובפרט בציבור הליטאי שמעמיטים מאוד בדיבור על כל העניין הזה, ועיקר טעמם הוא כדי לא לעורר את המחשבה על העניין הזה, ובאמת, עיקר הוזהירות הוא כמה שפחות להיכנס לנסיון, ולפעמים על ידי עצם העיסוק בנושא עלולים להתעורר נסיונות ובלבולים.

אבל למעשה יש בזה כמה נזקים. קודם כל עצם העניין שמחמת שלא מדברים על זה, ממילא לא נותנים כמעט שום עצה להתמודד עם הנסיונות, ואם בחור או אברך רוצה חיזוק בעניין זה, על פי רוב הוא מוכרח להגיע לספרים אחרים שכן מדברים בזה, ולפעמים הוא מוציא מזה עצות נכונות, ולפעמים לא כל כך, או להיפך. כי צריך מישהו שיוריד את הדברים בשפה ובמציאות שבתוך החיים.

ואכן, בכל הנושאים האחרים אפשר למצוא מי שידריך באופן אישי, אם זה בתורה או בתפילה, או בין אדם לחבירו וכל כיוצא בזה, ולכן יותר קל להבין מה צריך לעשות, ולמצוא לזה עצות, אבל בעניין זה יש פחות דיבורים והדרכות, וממילא הרבה פעמים באמת חסר לאנשים את הכלים להתמודד עם הנסיונות, ובפרט בדורנו שרוב הנסיונות פי כמה וכמה מהדורות הקודמים, בלי שום השוואה ופרופורציה.

אבל לבד מעצם העניין שלא מלמדים את דרכי ההתמודדות הראויים, יש עוד שני נזקים לא פשוטים, דבר אחד לאנשים הפשוטים יותר שגבלו זה מזולזלים בכל העניין הזה, ונדמה להם שזה לא כל כך חשוב, והראיה כמה שלא מדברים על זה, וזה סכנה גדולה מאוד, כי גם בלא זה היצר הרע מספיק גדול, וכמו שהגדירו זאת חז"ל "נפשו של אדם מחמתו", ועל כן די בכך שיש הרגשה כלשהי כאילו הנושא הזה לא חשוב, ובקלות יכול האדם להידרדר וליפול. זהו סכנה אחת לאנשים הפשוטים יותר מצד אחד.

ולעומת זאת ישנה סכנה הפוכה לעובדי ד' ובני עלייה שהם אמנם אינם מזולזלים בזה, ואינם מחפשים 'קולות', אבל כאן יש סכנה הפוכה, כי מחמת שאין מדברים על זה, נדמה לפעמים שהנסיונות בזה הם לא כל כך תדירים ולא כל כך קשים, ועל כן כשרואה הבחור או האברך כמה מלחמה יש לו בעניין הזה, וכמה קשיים והתמודדויות יש לו [כי באמת סוף סוף לכל אחד יש בזה הרבה נסיונות, ובפרט מי ששומר על עצמו יותר, שעל פי רוב יש לו יותר נסיונות, וכמובן בספרים שעל עניין זה בעיקר נאמר "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו"], ואתו בחור או אברך מרגיש גרוע מאד,

קדושת הברית

כי נדמה לו שהוא היחיד שנופל כל כך, ושמושך אותו דברים שכל כך רחוקים ממנו ולא מתאימים לו, ונדמה לו שהוא היחיד שמטריד אותו דברים כאלו, ולפעמים עלול להיווצר רגשות שלילים קשים מאד אצל האדם - אכזבה מעצמו, ותסכול על הקשיים, ודברים דומים לזה, והכל מחמת שמעולם לא עשו מזה עסק, ולא לימדו אותו שאכן יש כזה נסיון, והוא אינו יחיד בדבר כלל וכלל.

אם כן כבר עשינו את השלב הראשון בשיחה הזו - לדעת מצד אחד שזה נושא חשוב, ושאינו זה דבר של מה בכך אלא הוא מיסודות עבודת האדם ממש, ומצד שני לדעת שבהכרח יש בזה נסיונות עצומים ותדירים, ולא להתפעל מכל מה שעובר על האדם בעניין זה.

יעקב: אתה ממש נוגע לליבי, אין לך מושג כמה אתה צודק, אולי תרחיב מעט את הדברים.

משה: דבר ראשון צריך תמיד לזכור את דברי הוזהר הקדוש [מובא בליקוטי מוהר"ן סוף סימן ב] 'עיקרא דיצרא בישא על עריין', ובספר שיחות הר"ן [אות קטון] כתוב 'עיקר הנסיון של כל אדם בעולם הזה הוא בתאוה הזאת, ואפילו תאות ממון, אף על פי שהיא תאוה גרועה מאד, והיא עבודה זרה ממש, אף על פי כן עיקר הנסיון הוא בתאוה הזאת'.

משכך, אין לאדם להיחלף אם רואה שמתרבים אצלו נסיונות ובלבולים בעניינים אלו, כי כך הוא המציאות הטבעית בעולם, וכך היה אצל כל הצדיקים ועובדי ד', ואדרבא כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו, ועצם היידיעה שכך הוא מציאות הדברים בעולם, כבר נותן כח להתמודד. כי הרבה פעמים, יותר מאשר עצם הנסיון, הקושי הוא התסכול מזה שנראה לאדם שרק עליו עוברים כאלו בלבולים, והוא מזועזע מעצמו איך מגיעים אליו כאלו מחשבות, אבל באמת אדרבה, על זה אמרו 'כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו' וכמובן במסכת סוכה [דף נב ע"א, כדאי מאוד לעיין שם, וכן ידוע מה שאמר בזה הגר"א על עצמו].

יעקב: האם זו הסיבה שאמרת שעניין קדושת הברית הוא מיסודות עבודת האדם ממש?

משה: גם, אבל לא רק. כי חוץ ממה שזה עיקר הנסיון בעולם, גם מצד עצמו הוא יסוד בעבודת האדם, ואבאר דברי.

הרי כולנו יודעים שאחד מהמזוונות הגדולות והחשובות בעם ישראל היא מצוות "ברית מילה", וכמו שאמרנו על זה בגמרא (שבת דף קל) שמצוה זו קיבלו אותה עליהם ישראל בשמחה, ועדיין עושים אותה בשמחה, והרבה מאוד הפליגו חז"ל במעלת מצוה זו ובפרט במסכת נדרים (דף לא ע"ב), ומבאר בספרים (ראה בדברי הב"ח בתחילת הלכות מילה), שעיקר הפלגת דברי חז"ל הוא על 'קדושת הברית', אלא שהתחלת העניין הוא בעצם מעשה ברית המילה.

כי היסוד של קדושת הברית הוא כשמו "ברית", היינו ברית עם השם יתברך, ובאמת גם הנסיונות בסור מרע, עיקר יסודם הוא מה

שהאדם מראה בזה את נאמנותו להשם יתברך, כי הברית הוא דבר שבין האדם לקונו ואף אחד אינו יודע מזה רק האדם והשם יתברך, ובוהו מראה האדם את אהבתו האמיתית להשם יתברך.

ועל כן, ככל שאדם זוכה לשמור על עצמו, כך הוא זוכה להרגיש את מתקנות עבודת ד', וכן להיפך, ככל שאדם משקיע בעבודת ד' וב"ברית" עם השם יתברך, כך בנקל לו לעמוד בנסיונות.

ועל כל פנים, עניין הברית הוא היסוד של עם ישראל שהתחיל מאברהם אבינו, שאצלו התחיל כלל ישראל, וממילא בוודאי שזהו מיסודות היהדות ממש, ואגב, כדאי לך לעיין בספר 'חוט שני' של פסקי הגר"ן קרליץ על אבן העזר סי' כא, שם מובא שיעקר מדרגת האדם תלויה בקדושתו [וזה לא ספר חסידים...]

יעקב: באמת מעניין, אולי בכל זאת כמה עצות וטיפים?

משה: בעז"ה בפעם אחרת נרחיב יותר על הנושא של עצות ודרכים למעשה. ועכשיו אזכיר בקצרה כמה נקודות:

דבר ראשון הוא כמוזכר להתפלל על זה הרבה, מתוך ידיעה ברורה שאלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, ועל כן עיקר מה שהשם יתברך רוצה מעמנו הוא פשוט שנתפלל על זה, ובליקוטי מוהר"ן (סימן לו) מובא שצריך לצעוק על זה **שבעים קולות**. [הן כפשוטו, לבקש שוב ושוב ושוב, עד שבעים פעמים ויותר, והן לבקש בשבעים סוגי בקשות ודרכים על כך].

דבר שני, הרבה הרבה התחזקות ושמחה, להחשיב כל פעם שעומד בנסיון, ואפילו אם רק עמד בחלק מהנסיון, ואף אם לבסוף נפל, אבל היה איזה זמן בהתחלה שהתגבר, צריך לזכור ששום דבר לא נאבד (כמובא בזה"ק 'ליכא רעותא טבא דאתאביד'), וככל שיתרגל האדם לשמוח בזה, יהיה לו יותר קל להתגבר [ולפעמים כדאי לתת לעצמו משהו אם עמד בנסיון, כדי שהגוף ירגיש גם שקיבל את שלו].

דבר שלישי בעת נסיון, כמה שפחות להתעסק עם הנסיון ולהילחם בו חזיתית, אלא להעביר מחשבה לדבר אחר, אפילו לדבר גשמי או לאיזה בדיחה או כל שטות אחרת, העיקר להעביר מחשבה אחרת (ראה ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן נ).

דבר רביעי ועיקרי, שבוודאי עיקר העבודה היא במשך כל היום להשקיע את מחשבתו בתורה ובדברי קדושה, באופן שיש לו מזה הנאה ושמחה וסיפוק, ואזי ממילא הרבה יותר קל לו להתגבר על הנסיונות, כי יש לו תחליף. [ואמנם זוהי בעצם העצה העיקרית, אבל אין די בזה כמו שיש שחושבים, כי סוף סוף הנסיונות מגיעים בכל מצב, ואדרבא כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו, ועל כן צריך דרכי התמודדות בעת הנסיון עצמו, אבל] ככל שיהיה לו הנאה וסיפוק מדברים רוחניים, כך פחות יקשה עליו לעמוד בנסיונות ועל כן צריך את שני הדברים יחד.

אלו הם בקיצור הדברים היסודיים, שכמוזכר גם בהם צריך להרחיב, וישנם עוד עצות ונקודות, שעליהם נדבר בע"ה בפעם הבאה.

יעקב: ממש חזקת אותי, אני מחכה עוד לשמוע על העצות והדרכים איך להתחזק בעת הנסיון, אבל עצם המודעות לנושא כבר עוזרת הרבה וכמו שאמרת.

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

של כל אדם בזה העולם הוא בתאוה זאת, אשרי הזוכה לנצח המלחמה (ספר לקוטי עצות - ערך ברית, פגמו ותקונו)

תאוה זו כולל כל התאוות

תאוה זו הוא רע הכולל, שכל הרעות של כל השבעים אומות כלולין בו. כי כל אומה ולשון יש להם אחיזה ברע מיוחד, דהינו איזה מדה רעה או תאוה רעה שהוא מיוחד לאותה אומה, והם משוקעים באותה התאוה ושם אחיזתם. אבל תאוות נאוף הוא רע הכולל, שבאותה התאוה נתבקש ונתאסף כל רע ורע של כל אומה ואומה, שהם הרע של כל התאוות. וכל אלו הרעות נבערים יחד ונעשה מהם מזורה, וזהו תבערת המזורה שבווער באדם לתאוות נאוף.

אבל השם יתברך הבדילנו מן הגוים ורוממו מכל הלשונות, **המשך בעמוד הבא >>>**

בית היין

קדושת הברית [א]

עיקר הנסיונות הם בזה

'עֲקָרָא דִּיצְרָא בִּישָׂא עַל עֲרֵן וְהִיא עֲקָרָא דְּמִסְבּוֹתָא. וְכִשְׁיִשְׁמַר אֶת הַבְּרִית, זֹכֵר לְבְחֵינָת תְּפִלָּה פְּנִי ל', וְזֹכֵר לְבְחֵינָת 'תְּהִלַּתִּי אֲחֻסֶּם לָךְ', כִּי עֲקַר הַרִּיחַ תְּלִי בְּטַהֲרָה, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ תְּכַמְיֵנו זְכוּרֵנָם לְבְרַךְ (סוֹטָה מ"ח): 'מִשְׁבְּטָה הַטְּהַרָה בְּטָה הַרִּיחַ'. כְּמִבְּאֵר מַעֲשֵׂה בְּגִמְרָא (שָׁם מ"ט). שְׁאֲמָרוּ: רִיחָא דְּתַנּוּנִיתָא אֲנִי מְרִית. אֲמַר לִיה: בְּנִי, טַהֲרָה יֵשׁ בְּךָ: (ליקוטי מוהר"ן, סימן ב)

אשרי הזוכה לנצח המלחמה

"עקרא דיצרא בישא הוא על עריין והיא עקרא דמסבותא". על כן צריכין לידיע, שעקר הנסיון

שאלה:

מהו העבודה בערב ראש השנה?

תשובה:

אמר רבינו"ל: "אחרים היו מתברכים שיהיה להם ראש השנה כמו ערב ראש השנה אצלנו..." וכמו שאכן רואים מה שנעשה על ציונו הק'. לא נשמע כזאת, בית חרושת של תשובה, כל כך הרבה אנשים עומדים שעות ועוסקים בתשובה, חרטה וידי דברים, שופכים ליבם על היצר הרע ועל הנסיונות שלהם, צועקים ומבקשים על עצה וישועה ברוחניות. אשרי מי ששם חלקו להיות בין החבורה הקדושה הלוז.

וכבר היה מעשה לפני כמה שנים. רב חשוב מאוד שנסע לראשונה בראש השנה, וכאשר נשאל כמה התפעל ביותר, השיב, שלאחר התיקון הכללי העולמי, עמדו כולם וצעקו אבינו מלכנו, וכזאת לא ראה בעולם, שצועקים ב"החזירנו בתשובה שלמה" הרבה יותר מ"כתבינו בספר פרנסה וכלכלה..." זהו בוודאי בכוחו של הרבי שמכניס באנשיו חיים של תשובה.

גם אם אינך מתעורר לתשובה, בכל זאת עמוד והסתכל בעין טובה על כולם ותחבר את עצמך להיות חלק אחד מהקבוצה הקדושה, ותשמח עצמך שזכית לקחת חלק מכל הפאר והיופי הזה, ובמחשבה כזו הנך מצטרף להיות חלק מהחשבון של כולם.

שאלה:

מהו עיקר עבודת ראש השנה?

תשובה:

הרבה מאוד נכתב בספרי רבינו"ל בעניין עבודת ראש השנה, אך כלליות העניין הוא לבוא לטהרת המחשבה. שפירושו לרכז את המחשבה לחשוב רק מחשבות ממצאיות הבורא (ליקו"מ סי' ר"א). ועיקר המכוון של טהרת המחשבה הוא בכדי שיוכל לעסוק כל ימיו בתפילות שירות ותשבחות, אשר בזה מתבטא עיקר מלכות ה'.

ובימים אלו אנו בונים את קומת המלכות, לבנות מציאות של מוח נקי וצח, המאיר באור של דעת והכרה בהש"ת עד שנהיה דבוקים בו ונוכל להתפלל ולדבר עמו כל השנה. ולכן אנו עוסקים הרבה בימים אלו בצעקות ותפילות.

ומשום כך באמת יש להיות ראש השנה אצל הצדיק, מחמת שכל עיקר סיבת הקושי בתפילה הוא מחמת שהסטרא אחראי בלע את המח שלנו, וטמא אותו בכל מיני טומאות. ובראש השנה הצדיק לוקח על עצמו להלחם עמו, ולהוציא ממנו את כל הקדושות שבלע מאתנו, עד שיחזור לנו קדושת המח ויפתח לנו הפה, להדבק באור אותיות התפילה, ולהשיח לבנו לפני ה' (עין באריכות בצוואת רבינו"ל ליקו"מ סי' ח').

שאלה:

ענין ראש השנה עומד אצלי בסתירה, כי מצד אחד אנו מתכוננים ליום הדין ומשתדלים לצאת זכאים בדין, אך מצד שני עיקר התפילה היא על גילוי מלכות ה', וכמעט אין אנו מבקשים על עצמו שזוכה לשנה טובה.

תשובה:

הצדיקים המשיגו זאת, לשר גדול שנתחייב תליה, ומנהג אותו המדינה היה להוציא לפועל את גור הדין ביום הכתרת המלך, שאז היו עושים כבוד והדר למלך, ולמען ישמעו וייראו היה המלך מעניש אז את הנידונים למוות.

השר הזה יושב בבית הסוהר והמתין לביצוע גור הדין, ובדרך כלל כל הנידונים נמצאים לאחר יאוש בלי שום זיק חיות על פניהם, לעומת זאת השר היה מלא חיות ושמחה, וככל

>>> המשך

וצריכים אנחנו להיות פרושים מכל רעותיהם, דהינו מכל התאוות שאינם שייכים לנו כלל, ובפרט מתאות נאוף שהוא הרע הכולל של כל האומות, כנוכר לעיל. כי זה עקר ההבדל וההפרש שיש בינינו לבין הגויים מה שאנו פורשים עצמנו מנאוף. כי זה עקר קדושת ישראל. כי יש כח באדם להסיח דעתו מתאוה זאת ולשברה. וזה עקר קדושתו (שם)

כשלוחם במחשבתו - הוא תשובת המשקל

כשבאים על מחשבתו הרהורי זנות והוא משבר תאוותו ומסיח דעתו מהם, זהו עקר תשובתו ותקונו על פגם הברית שפגם מקדם, כל אחד כפי עניו, כי זהו בחינת תשובת המשקל ממש. על כן אל יפול בדעתו כשרואה, שמגתברים עליו הרהורים רעים ומגונים מאד, כי אדרבא, זהו דיקא תקונו ותשובתו, כי דיקא על ידי זה שבאים עליו עתה הרהורים והוא מתגבר עליהם, על ידי זה דיקא הוא עקר תקונו ותשובתו, כנוכר לעיל. ובזה הוא מוציא ניצוצי הקדושה שנפלו על ידי פגם הברית ואז זוכה לתקון הברית. (שם)

המחשבה ביד האדם

המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו לקום שהיא רוצה, וימאָבָר בְּמִקוֹם אַחֵר, וְשָׂא אֶפְשָׁר שִׁחִיו שְׁנֵי מַחְשָׁבוֹת בְּיָחַד כְּלָל, וְאֶפְלוּ אִם לְפַעְמִים הוֹלֵכֵת מַחְשַׁבְתּוֹ וּפְנִיחַת וּמְשׁוֹטְטֵת בְּדַבְרִים אַחֲרִים וְנָרִים, הוּא בְּיַד הָאָדָם לְחַזֵּר וּלְהַטּוֹתָהּ בְּעַל פְּרָחָה אֶל הַדָּרָךְ הַיָּשָׁר, לְחַשֵּׁב מַה שֶּׁרָאִי. וְהוּא מְמַשׁ כְּמוֹ סוֹס שֶׁפִּנָּה מִן הַדָּרָךְ וְסָר לְדָרֶךְ אַחֵר, שֶׁתּוֹפְסִין אוֹתוֹ בְּאֶפְסָר וְכִיּוֹצֵא, וּמְחַזְרִין אוֹתוֹ בְּעַל פְּרָחוֹ אֶל הַדָּרָךְ הַיָּשָׁר, כְּמוֹ כֵּן בְּמַחְשַׁבָה מְמַשׁ, שֶׁיִּכְלֹן לְתַפְסָה בְּעַל פְּרָחָה לְהַשִּׁיבָה אֶל הַדָּרָךְ הַיָּרָאִי (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ג')

אם אדם מתעקש - היצר מסתלק

היצר הרע נוקש בְּאָדָם בְּכָל פְּעַם וּמְעוֹרְרוֹ לְמַה שֶּׁמְעוֹרְרוֹ. וְאִף אִם אֵין הָאָדָם שׁוֹמֵעַ לוֹ וּפְנִיחָה עֲרָךְ מִמֶּנּוּ, אִף עַל פִּי כֵּן הוּא נֹקֵשׁ בּוֹ עוֹד פְּעַם שְׁנֵי וְשִׁלְשֵׁי וְרִבְעֵי וְיוֹתֵר. אֲבָל אִם הָאָדָם הוּא חָזָק בְּדַעְתּוֹ וְעִקְשׁוֹן נֶגַד הַיָּצֵר הַרָע, וְאִינוֹ פִּנָּה אֵלָיו כְּלָל, אֲזִי הַיָּצֵר הַרָע מְסַתְּלֵק וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְכֵן בְּתַפְלָה, בְּעִנְיַן הַמַּחְשָׁבוֹת הַנְּבִיאִים לְבַלְבֵּל, הוּא מְמַשׁ כְּפִי לְהַמְחִיבָה בָּהּ פְּמָה פְּעֻמִּים, פְּעַם אַחֵר פְּעַם, לְבַלְבֵּל. וְצָרָה לְהוֹיֵת חֲזָק לְבָלִי לְהַסְתַּפֵּל עָלֶיהָ כְּלָל בְּשׂוֹם אֶפְסוֹ. וְאֲזִי תִסְתַּלַּק. (שם נא)

מעלה גדולה שיש לאדם יצר הרע

הוא מעלה גדולה כשיש עדין יצר הרע לאדם, כי אז יכול לעבד אותו יתברך עם היצר הרע דיקא. דהינו להתגבר מתוך חמימות היצר הרע, להמשיך ממנו לתוך איזה עבודה מעבודתו יתברך. ואם אין יצר הרע לאדם אין עבודתו נחשבת כלל. ובשביל זה מניח השם יתברך היצר הרע שיתפשט כל כך על האדם, וביותר על מי שחפץ באמת להתקרב אליו יתברך. אף על פי שעל ידי התפשטותו והתגברותו כל כך הוא מביא את האדם למה שמביא לכמה עוונות ופגמים גדולים, אף על פי כן הכל כדאי אצלו יתברך בשביל התנועה טובה, מה שבתוקף התגברותו של היצר הרע מתגבר עליו האדם באיזה תנועה ובורח ממנו, שזה יקר אצלו יתברך ביותר מאלו עבד אותו אלף שנים בלי יצר הרע.

כי כל העולמות לא נבראו כי אם בשביל האדם, שכל מעלתו וחשיבותו היא מחמת שיש לו יצר הרע כזה והוא מתחזק כנגדו. על כן כל מה שהוא מתפשט ביותר ויותר, כמו כן הוא יקר בעיניו יתברך יותר כל תנועה בעלמא שהוא מתחזק נגדו. והשם יתברך בעצמו עוזרו לזה, כמו שכתוב ה' לא יעזבו בידו (ספר לקוטי עצות - ערך התחזקות אות לו)

שהזכירו לו את יום ההכרתה, היה גורם לו לצאת במחול ושמחה, עד שאמרו עליו שכל הנראה יצא מדעתו.

כאשר שמע על כך המלך, רצה לראותו בכך, לבש המלך בגדי סוהר וניגש לשר, והתחיל לשוחח עמו על הגור דין, והוא כמנהגו מכרכר ושמת, והמלך המשיך ללעוג עליו על כך שהשתגע, שהרי באותו יום יהיה ביצוע הדין, ואיך שייך לשמות.

עד שבא אליו השר, והתקרב אליו פנים בפנים ואמר לו: אתה לא זכית להכיר את המלך, אבל אני הייתי שר גדול ומקורב אליו מאוד, אילו היית יודע כמוני את גדולת המלך ועוצם טוב ליבו, מה שעושה לילות וימים רק למען תושבי המדינה, להיות מסור לכל אחד, וכי יש לך מושג בגדולתו, ובגודל גבורתו, והנה עוד מעט יבוא היום הגדול וכולם יריעו ויתנו כבוד גדול למלך, וזה כל חיותי ושמתתי. ומה לי לחשוב מעתיד, שהרי זהו חלקו של מי שלא הכיר את המלך. מובן לכל, שהמלך מחל לו והשיבו על כנו, שהרי כאלו נתינים צריכים שישארו בין החיים...

במשל נורא זה מונח סוד חודש אלול ועבודת ראש השנה. כי בוודאי שהוא יום הדין, אך עיקר הדרך לצאת זכאי בדין הוא כאשר האדם מכניס את כל כוחו ותפילתו לחשוב רק מכבוד ה', והדר גאונו ועונו, לעורר השתוקקות בלב שיתגלה בעולם, וכאשר המלך רואה את הרצונות שלו להמליכו ולכבודו הרי הוא נתן לו עוד ועוד חיים טובים וארוכים.

שאלה:

וכי אין ראוי לבקש על חיים טובים, מדוע בכל זאת אנו מבקשים זכרנו לחיים?

תשובה:

הדרך בו יכול האדם להתחבר למלכות ה', הוא דייקא כאשר הוא פונה להש"ת בתפילה על בקשת צרכיו ומילוי משאלותיו בגשמיות, כי עיקר התפילה היא לדבר דיבור אמת, מה שמרגיש צורך לומר לה'. וכיון שסוף סוף אנו מונחים בעולם גשמי, הרי שהדיבור האמיתי של האדם הוא לדבר על מה שחסר לו, ובזה דייקא הוא ממליך את ה', שמגולה דעתו שרק ה' יכול למלא את כל משאלותיו, ואדרבא אם לא יבקש על זה, הרי זה נראה כאילו הוא מסתדר לבד בלא צורך סיוע מלעילא, ולכן הרגילנו רבינו"ל לדבר ולבקש מהש"ת על כל דבר שמפריע לנו, גם ענינים של גשמיות, שבזה אנו ממליכים אותו יתברך על כל פרט ופרט.

אלא שמתוך כך שמתחיל לדבר עם ה' ולהתקשר עמו, על האמת הפרטי שלו, הוא יכול להתעלות לבקש על האמת האמיתית של רצונו ה', לבקש על רוחניות, ומתוך כך להתעלות יותר לרצות רק גילוי מלכות ה' והעלאת כבודו ית', (שהוא רוב עסק התפילה בראש השנה, פיוטים בשבח גדולת הבורא ורום צבאו).

והוא גילוי נפלא של רבינו"ל, שיש להתפלל ולדבר עם ה', הלך ושוב, כלומר לדבר מהאמת שלו, ומשם להתעלות לאמת הכללי, וחוזר שוב לאמת שלו וכו', כי האמת שלו הוא הפותח ומחדש את הקשר לה'. (והיא עצה נפלאה להתבודדות) [ע"פ ליקו"מ סי' י"ש אמת שהוא בחינת חלון ויש שהוא בחינת אבן טוב אלא שיש להאיר את החלון עם האבן טוב ועיין עוד בס' י"ד]

נקודה נוספת ראוי לציין, שאכן עיקר הבקשה לחיים טובים הוא באמת לבקש לזכות לחיים טובים ברוחניות, להיכנס לנועם האמיתי של הקדושה. ועל זה אנו מאחלים איש לרעהו האמתי פנים "לשנה טובה תכתב ולאלתר לחיים טובים ולשלום בספרן של צדיקים אמיתיים" כלומר שזוכה להתקרב לצדיקים, ונגיש אור תורתם הק' שהשאירו בספריהם. (ליקו"ה תפילין ה', סוכה ז' פקדון ה')

סיפורו של הרב ישראל אשר בלוי שליט"א מדייני 'בית מדרש להוראה ברסלב'

ספר לנו מעט על הרקע שלך:

נולדתי במשפחה ירושלמית-ליטאית. למדתי בתלמוד תורה 'תורה ויראה' וכן בישיבה קטנה שם. אני אמנם מנכדי הרב הצדיק ר' עמרם בלויא, שהיה יהודי חם ולבבי, אבל אני ירשתי דווקא את הקרירות והציניות הירושלמית.

הייתי בחור קר, ולץ לקטן, כמו שבחור ירושלמי יודע להיות. מיותר לציין, שהחברים שלי לא היו הבחורים המתמידים והרציניים, אלא השוליים. וכך העברתי את השנים בתלמוד תורה ובישיבה קטנה.

בשלב מסוים, פנה אלי מחנך חשוב שהיה אכפת לו ממני, הוא החל לדבר אתי וללמוד אתי, ובהמשך לקח אותי לשיחותיו של הגה"צ ר' צבי מאיר זליברברג, ואכן, זה השפיע עלי, הכניס בי הרבה רצינות, ושינה את התפיסה.

בעקבות כך, רציתי להשתנות אבל לא היה לי נעים. היו לי חברים, מהסוג שהזכרתי מקודם, ואם הייתי מתחיל להיות רציני, זה היה יכול להיות נושא לבדיחה.

משכך, פעל אותו מחנך להעביר אותי לישיבה אחרת. עברתי לישיבת 'חיי משה', ושם התחלתי מיד כבחור רציני, לא סתם רציני, אלא 'עובד', הייתי מתפלל באריכות, לומד בהתמדה, ועושה עבודות גדולות.

איך התקרבת לברסלב?

כשהגעתי לפרק האיש מקדש, הציעו לי משפחה ירושלמית מברסלב. דבר די מקובל בשנים האחרונות. התחנתי, אבל לא התעניינתי בברסלב. וגם חמי לא ראה לנכון לדבר אתי על העניין. הוא בשלו ואני בשלי.

למעשה, כבחור בישיבת 'חיי משה', הייתי הולך מידי פעם להתבודדות עם קבוצת בחורים חסידי ברסלב. ראיתי בזה עוד סוג של 'עבודה' אבל לא יותר. לאחר החתונה החלטתי באיזה שלב לנסוע לאומן. היה זה בזמן חלוקת הכרטיסים על ידי הרב זינגר לאלו שמעולם לא נסעו, החלטתי לנסות, וכשחזרתי הבטחתי לעצמי שאני לא חוזר על זה. המאמץ בדרכים והבלגן היו קשים מדי עבורי.

בהמשך נכנסתי לכולל הוראה של חסידי ברסלב, בראשות הגה"ח ר' אליעזר יהודה קעניג שליט"א, כולל נדיר מסוגו, בו לומדים ארבעה חלקי שולחן ערוך הלכה למעשה. למעשה, רובם ככולם של הלומדים שם הם חסידי ברסלב, אך גם אני הצטרפתי לזה, מחמת הקשר המשפחתי עם ראש הכולל.

בהקשר לזה אציין את הרקע לכולל המדובר. ראש הכולל שימש למעשה כראש ישיבה בצפת, ישיבה שקנתה לה מוניטין, ועשתה לה שם מאד מיוחד, בעיקר בשל העובדה שבשל השקעתו של ראש הישיבה, הגיעו הבחורים (בישיבה קטנה) לידיעה מקיפה בכמה נושאים בהלכה, שאברכים בקושי יודעים, כגון הלכות רבית וכיו"ב.

אך ביום מן הימים, הוא החליט לנטוש את הנהלת הישיבה, ולפתוח כולל. לטענתו, הגיע הזמן שבכל שאלה צריכים לפנות לרבינים מבחוץ, וזאת למרות שבברסלב מסתובבים אברכים שיועידים ש"ס ושולחן ערוך, אבל לא באופן רשמי, ובער לו מאד שיהיו בתוך ברסלב רבנים רשמיים דיינים ומורי הוראה, שאותם יוכלו לשאול כל מה שצריך.

עבור כך הוא פתח את הכולל במסירות נפש, כשהוא מסביר לאברכים צעירים שאם מוהר"ן אמר

הנוקבת שלימדנו מוהר"ן ז"ל, הרי גם אם יצליח מאד, ויהיה תפוס כל היום במחשבות "מלכות שמים" כמעט בלי היסח הדעת, (את... איזה ר"ה מוצלח, הלוואי עלינו...) הרי יושב בשמים ישחק, איזה "מלכות שמים"?... הרי אתה כ"כ תפוס בעניין ההצלחה שלך בימים אלה, כמה היית מוותר על כל זה בשביל "מלכות שמים"?... כמובן אין כאן שום זלזול או ביקורת על שום אחד, ובוודאי יש להקב"ה נתת מכל זה, מכל השתדלות מהסוג הזה, הן בהשקעה בתפילות, והן מהנסיון לחשוב ממלכות שמים כפי יכולת של כ"א.

אבל כאן בא הצדיק הגדול שידע מהו "ראש השנה" וקורא לכולנו לבוא אליו, והנה עתה מוכרח כ"א במידת מה לוותר על אנוכיותו ורצונותיו אם הרבה עם מעט, וממילא יש כאן באמת ביטול ל"מלכות שמים".

ונעתיק כאן כמה שורות מלשון קדשו של מוהר"ת ז"ל (בהלכות נט"י שהרי"ה ה"ד), שמהם נבין עד כמה ענין זה הוא חלק מעבודת היום: "...ועל כן ברה"ה שהוא יום ראשון לעשיית... או צריכים בחינת 'שינה', שהוא בחינת ביטול, שמבטלים עצמנו לגמרי כאילו אין לו שום דעת, רק צועקים להשי"ת, וממליכים אותו ויתברך בתמימות גמור בלי שום חכמות... [ומבאר שם שעיקר החטא של אדה"ר (שהיה ברה"ה) נמשך מבחי" גדלות", שלא ביטל עצמו להשי"ת לקבל דברו בתמימות, והכניס בו הנחש מחשבות של "אנא אמלוך", כמ"ש 'והייתם כאלוקים', ועל כן צריך האדם לתקן זאת ברה"ה]...שכל זה עיקר עבודתנו ברה"ה ויום הכיפורים, שאנו עוסקים רק לגלות מלכותו בלי שום חכמה, כי אנו מסלקים דעתנו לגמרי, ומבטלים עצמנו לגמרי..."

מעתה יבין כ"א, שנקודה זו שמוותר על הרה"ה "המוצלח" שלו - אינו "ירידה לצורך עליה", או ויתור על ענין 'חשוב' טובת ענין 'ויתור חשוב', אלא חלק מעיקר עבודת היום הוא: לעזוב את התכניות האישיות שלו, ולהיפך לחלץ מן הכלל, (בפרט כיום שהקיצוץ באומן יש בו תכלית ריבוי הגוונים שאין אדם רואה בשום מקום, הדבר מסייע בידו להרגיש כחלק מן הכלל ולא כישות נפרדת, ויכול לצאת קצת מ"עצמו").

ב. נקודה שניה בתכלית הקיצור. הנה, כמובן שאין לשום בן אדם (וגם לא למלאכים וכו') הבנה וידיעה מ"העסק" של הצדיק ברה"ה, אנו באים ומשליכים "שק עצמותינו" על הצדיק, ומצטרפים להקיצוץ הגדול שלו, ותו לא. אמנם הלא כבר לימדנו רבינו ז"ל (ליקו"ס ס' רנ"ה) כשהאדם אמרין בהצדיק בלי שום דעת אפשר לו ליפול מהאמונה, עיי"ש בדה"ק, והלא רביה"ק השאיר לנו ירושה עצומה תורות נפלאות ועמוקות על ר"ה, וממילא כדאי לעסוק במאמרים אלו, לקבל מעט דעת בגודל עניין הקיצוץ בראש השנה. ואז ממילא ייגשים לזה במבט אחר, וכל היראש השנה' מקבלים פנים אחרות.

ג. קריית ספר "הרגשות" בציון הקדוש ברצוני לשתף את החברים היקרים במחשבה שהייתה לי בקשר לנושא של ה'הרגשות' בציון הקדוש.

ה'בלגן' והבלבול באומן כבוד אחי ורעי, בני תורה יקרים, השואבים מלא חופנים חכמה מועצות ודעת מנאר תורתו של מוהר"ן זיע"א.

ברוכים הבאים בשם ה'! כמה מרנין הלב לשמוע מהרבה מצטרפים חדשים, ורבים מבני תורה היקרים, הנשמעים לקול הכרוז של הגנאי הגדול, ומצטרפים לראשונה אל הקיצוץ הקדוש שלו ברה"ה בעל"ט.

חשבתי בעניי לכתוב איזה נקודות בעניין הנשגב הלוה:

א) כל אחד (בפרט אצל בני תורה) הורגל מעודו מידי שנה להשקיע הרבה בתפילות ר"ה, החל מבחירת ה"מקום" - הבית הכנסת, והמקום בתוך ביה"כ, המחזור, ועוד הכנות כפי מסת הפנאי, אם בלימוד פירוש התפילות או מענייני ר"ה, ואח"כ בשעת התפילות עצמם מה שייך לדבר... [כך באופן רגיל. אמנם יש לצערנו הרבה שברבות השנים שלא הולך להם 'כסדר' מאיזה טעם, כבר 'נשבר' להם מכל העסק, ומחכים 'שיעבור' להם איך שהוא].

והנה עתה אנו באים אל הקיצוץ הקדוש הזה בלא לדעת בדיוק לקראת מה הולכים. ואמנם ישנם יחידים (ומהם יראו וילמדו מי שיש בידו אפשרות לזה) המנסים לברר לכתחילה כמה שיכולים היכן יש שם בכל זאת מקום רגוע יותר, אולי מניין יותר מצומצם יחסית, וכדו', או לחילופין אם אפשר לקנות מקום בקלויז הגדול, אבל עפ"י רוב מריבי הטרדות בכל הקשור לנטיעה, החל מקניית כרטיס טיסה, ועד מקום אש"ל, סעודות שבת ויו"ט, מקוה ועוד, אין אפשרות ליתן את הדעת ע"ז.

והנה בכללות סומכים על דברי מוהר"ן ז"ל הידועים "א דאווונען נישט דאווונען וכו' אבי זיין ביי מיר ר"ה (כן להתפלל, לא להתפלל, העיקר להיות אצלי ברה"ה)" כמובן שגם אחרי כל זה משתדל כ"א להשקיע בתפילות כפי כוחו, (והרבה פעמים התפילות מוצלחות יותר מכל השנים הקודמות), אמנם בכללות סומכים על הדיבורים הנ"ל. והנה כמובן הדברים נאמרו באחריות מלאה ע"י מי שהשיג מהות ר"ה יותר מכל מה שניתן לחשוב, ויותר ויותר לידע מעלת וחשיבות התפילות ברה"ה, (ובאמת חסידי ברסלב לדורותיהם השקיעו כוחות עצומים בתפילות ר"ה והסליחות, והדברים יודעים ומתועדים ע"י סופרי הדורות ונדפסו חלק ממאמרים אלה בשנים האחרונות בקובצי "ההכתרה" (עמוד) ועם כ"ז יש כאן להאיר נקודה חשובה.

הנה בפשטות נתפס הדבר באופן של "דחוייה" במונח הישיבתי, כעין "עשה דוחה לא תעשה". אמנם האמת שהוא הרבה יותר מזה, ונאמר בפשטות: הנה כ"א יודע שתפילות "מוצלחות" בימים הנוראים הם רכוש עצום, וכמה האדם שואף לזה, ומצפה מידי שנה ל"תפוקה" טובה, וכמה סערות הנפש ושברון לב וחלישות דעת יש לאדם כשקורה מה שקורה לפעמים, ונתבלבלה תפילותו ע"י כל מיני גורמים מבחוץ ומבפנים והפרעות כאלה ואחרים, או שעוברים הימים האלה בלא הרגש הלב, וכש"כ אם היצה"ר מצליח עוד להכשילו בכל מיני ענינים בימים האדירים האלה.

ומעתה אם נתבונן בכל זה במידת האמת

שכל אחד צריך ללמוד ארבע חלקי שולחן ערוך, אז זה לא בשמים, וכל אחד אכן יכול ללמוד את כל השולחן ערוך מתחילה ועד סוף, הלכה למעשה עם כל הפרטים. וכך הוא אסף קבוצה של אברכים, ונדוד אותם בכל דרך אפשרית, עד שהדבר יצא מכח אל הפועל, ומתוך הכולל כבר קיימים כעשרים דיינים ומורי הוראה, שלא היו מביישים רבנים מבוגרים וחשובים ממקומות אחרים.

על כל פנים נכנסתי לכולל, וכמובן תחת האווירה של המקום, היה מן הנמנע שלא לשמוע על ברסלב, מעט או הרבה. התנגדות מעולם לא הייתה לי, אך גם לא התעניינות יתירה, בפרט שהיית כבר תלמיד של ר' צבי מאיר, והרגשתי שלא חסר לי כלום, אז הקשבתי בחצי אוזן, והמשכתי הלאה.

כשהגיעו ימי ראש השנה, שאל אותי לפתע הראש כולל: כרטיס לראש השנה כבר יש לך? ותוך כדי שהוא שואל, הוא כבר מחייג לסוכן נסיעות, שואל אותי את הפרטים שלי, ומעביר אותם לסוכן, וכעבור חמש דקות כבר היה כרטיס רשום על שמי...

לא היה נעים להתנגד. בפרט שבבית גם לא התנגדו, כשלטענתם ממילא אני לא בבית (כי אצל ר' צבי מאיר מתפללים כל היום וחוזרים הביתה בקושי לפנות ערב). כך שמצאתי את עצמי מצטרף לאלפי הנוסעים, ונוחת שוב באומן. הפעם, השהות באומן, והאווירה של ימי ראש השנה שם, בציון הקדוש, בקלויז, ובחברת חסידי ברסלב - השאירו עלי חותם עז, שבעצם החל רשמית את תהליך התקרבותי, שממשיך עד היום.

מה הנקודות שתפסו אותך בברסלב?

כפי שסיפרתי, כבר היה לי מושגים של 'עבודה', שקבלתי אצל ר' צבי מאיר. וראיתי שבעצם כל מה שהוא דיבר - אם זה על תפילות פרטיות, אם זה התחזקות לשמוח על כל פירור של עבודה, ואם זה התגברות להמשיך גם אחרי כשלון - מקורם בברסלב, עם הרבה עצות מעשיות.

אך מה שתפס אותי בברסלב הוא ה'אמת'. לא דווקא במושגים גדולים של עבודות וגיעות, אלא אמת פנימית. קלטתי שכל העולם מדברים על אמת, ויודעים את האמת, אבל בברסלב מוכינים גם לקבל אותה.

קשה להגדיר זאת, בפרט כשהנשמע זלזול באחרים. אבל הדרך של ברסלב - פותח איזה נקודה, שאדם באמת מונויין לשמוע את האמת, ומוכן לקבל אותה. פגשתי בחורים שהתעקשו על הנושא של כיסוי ראש כהלכה, למרות שזה לא היה נהוג במשפחתם, שמעתי גם על נשים שהחליטו מעצמם לשנות למרות הסביבה. וזו רק דוגמא. תפסתי שה'אמת' כמו שהיא - רצויה ומתקבלת בלבם של חסידי ברסלב, גם אצל אנשים פשוטים, וגם כשלא מדובר במשהו 'צועק' או 'בנוה' שנותן הרגשה של 'צדיק'.

כמו כן, שמתי לב ש'עבודות' הם אמנם דבר נפלא, שמחזיק מעמד זמן מסוים, אבל לא מדי הרבה. אדם מתבגר, ומתמודד עם החיים, והכוחות נחלשים. וממילא ה'עבודות' מאבדות גובה, וכשתם כבר לא כאלו 'עבודות' או כבר אין חכ בכלל להשקיע בפרט כשאנשים מתבגרים, ועסוקים בנישואי ילדים וגומח"ם, קשה למצוא אנשים כאלו שעוד מדברים על עבודת ה'. לעומת זאת, בברסלב אנשים מתקדמים כל החיים, וגם בגיל ששים עוד אפשר לראות אותם מתעניינים ומחפשים. הדרך של ברסלב נותנת גישה פשוטה ומעשית, לכל אדם ובכל זמן גיל

ומצב לעבודות הגדולות ביותר.

האם הייתה לך התמודדות עם הסביבה?

כפי שציניתי, לא הייתה לי התמודדות מיוחדת. היושלים לכתחילה אינם כאלו מתנגדים, מה עוד שחמי הוא חסיד ברסלב, והכולל שאני לומד בו הוא של חסידי ברסלב. כך שרק היה חסר קצת הכנעה מצדי וכבר הייתי בבנים.

אני כן זוכר שלב, שבו דברתי עם מוה"ר ד"ר, וסיפרתי לו על ההתקרבות שלי, והוא ממש שטף אותי, והצליח לבלבל אותי. לאחר מכן ישת' לשיחה עם ראש הכולל, והוא אמר לי: מפעל מוצלח שעובד ומניב תוצאות, לא צריך לבדוק אותו. וזה מה ש'קנה' אותי.

מה יש לך לומר לאחרים?

בדור כל כך חלש, כשהפרוץ מרובה על העומד, ואין ביטוח לאף אחד על כלום. כשיש משהו חזק שאפשר לתפוס בו, לא צריך להיות חכם גדול כדי לתפוס זאת בעשר אצבעות.

יש כאן דרך חזקה שמוכיחה את עצמה, יש כאן כלים עוצמתיים שמוכיחים את עצמם. ובסך הכל יש כאן מהלך פנימי שבונה את האדם מבפנים, ונותנת לו כוחות חזקים ואמיתיים לעמוד מול כל הרוחות שבעולם.

ובשורה תחתונה: בוא, תנסה, מה יש להפסיד.

לשבת עם עצמו באמת, ולבדוק למה הוא מצפה ומה נדמה לו שיהיה, ואז לעשות לעצמו סדר בראש ולהבהיר לעצמו שלכל אחד יש את דרך התיקון שלו, ובאמת אינני יכול לדעת מראש מה אני 'אמור' להרגיש ומה בדיוק אקבל שם, ולהשתדל להגיע לציון עם פתיחות ונכונות לקבל כל מה שאני צריך לקבל, בלי לנסות לקבוע לעצמו מראש איך בדיוק זה צריך להיראות.

וידוע אני על עצמי שכאשר באתי לציון בפעם הראשונה, לא הרגשתי משהו מיוחד (הצטרף לזה שהייתי עוד עייף ומוותש מהנסיעה), ואפילו שבשכל היה ברור לי שבאתי בגלל האמונה ברבינו ולא בשביל החייה - מכל מקום הרגשתי אחר כך בלב אכזבה מרה שלא היה ניתן להתעלם ממנה. ורק לאחר שהתבודדתי על כך והתיישבתי בדעת, זכיתי לנקות את הלב מהציפיות והאכזבות, וכאשר באתי למחרת בבוקר פעם נוספת עם פתיחות אמיתית, זכיתי לקבל התעוררות נפלאה, ואמנם בצורה שונה מסיפורים ששמעתי על אחרים, אבל היה לי ברור שזו הדרך שלי לקבל מה שהייתי צריך לקבל.

יתן ה' שזוכה להיות בבחינת 'לב בוסר' [מואס] בחלקו של חברו' (ראה חיי מוה"ר"ן אות שלט), וכל אחד ואחד יסתכל רק על עצמו ולא יתבלבל מאף אחד שמסביבו, ויזכה למצוא את כל האבדות שנאבדו ממנו.

א. ג. מודיעין עלית

מן הסתם כל מי שזוכה לבוא לציון הקדוש באומן, שמע הרבה סיפורים אמיתיים על אנשים שזכו להרגשות מאוד מיוחדות בציון, אם זה בכיות גדולות שנפלו עליהם, או הרהורי תשובה וחרטה מעומק הלב באופן שלא הכירו קודם, או מופתים וישועות בעיניים רוחניים וגשמיים. ואין ספק שכל הסיפורים ששומעים מחזקים מאוד, ומבינים מהם שבאמת יש כאן משהו גדול שרואים עין בעין כיצד הוא פועל פעולות עצומות בעולם. אולם יחד עם זה, באופן טבעי ככל ששומעים יותר סיפורים כאלו, כך נוצרת בלב ציפיה שהנה גם לי זה הולך לקרות, והדמיון כבר מתחיל לדמיין מה יקרה לי ומה ארגיש וכו'.

והנה זה פשוט שמי שמגיע לאומן בראש השנה (וגם במשך השנה) רק בגלל שהבטיחו לו חוייה רוחנית סוחפת ומיוחדת במינה - עלול להתאכזב קשות אם לא יקבל מה שציפה. אולם גם מי שיש לו אמונה במוה"ר"ן, וידוע בשכלו שהסיבה האמתית למה שבאים לאומן לראש השנה הוא משום שהוא אמר שכל מי שיש לו אמונה בו יהיה אצל, והוא מאמין שבעצם זה שמשותף בקיבוץ הקדוש זוכה לדברים גדולים, גם אם אינו מרגיש אותם, כשם שאנו מאמינים בכח התורה והמצוות גם אם איננו זוכים להרגיש בהם כלום (וכמו ששמעתי מחכם אחד שסיפר על אחד שנשאל לאחר שהיה באומן מה הרגיש שם, והשיב: הרגשתי מה שאני מרגיש כשאני עומד שמונה עשרה עם טלית ותפילין...), אבל צריך לשים לב שגם אם השכל מבין זאת, עדיין הלב לא בהכרח שותף לזה, ויתכן שבעומק הלב ישנה ציפיה למשהו מסוים, שאם הוא לא יקרה - יתאכזב מאוד ולא יבין למה. וזה מאוד מובן, כי אחרי שאדם עשה מאמץ כל כך גדול, בגוף בנפש וממון, כמעט מעל דרך הטבע, הוא מצפה לקבל איזו תמורה במזונו, משהו שאפשר למשש ולהרגיש אותו מיד.

ולכן העצה היעוצה לכל מי שזוכה לנסוע להשתתף בקיבוץ הקדוש, היא:

סיפורי מעשיות

הרב דוד גבירצמן

פרקו

אנו ממושיכים במעקב אחר החכם, במפגש האחרון שלנו הוא התחיל לחשוב על התכלית, הגיע למסקנה שחבל לבזבז את החיים על עבודות קשות כי העיקר הוא התכלית, הדיינו לישא אישה ולהתפרנס, ולזה הרי יהיה פנאי מאוחר יותר. בינתיים הוא מחליט לשוטט בארץ להיות במדינות ולהשיע עיניו בעולם.

"הלך בשוק וראה, שנוסעים בעגלה גדולה סוחרים. ושאל אותם: להיכן אתם נוסעים? ללאגורנא. התקחו אותי לשם? הן, וקבלו אותו לשם, ומשם הפליג לאטליא, משם לשפאניא."

החכם שלנו מתרחק...

בשורות ספורות אלו מספיק החכם לעשות הרבה מאוד קילומטרים בטרומפם.

ארבע תחנות הוא עושה מבית ההורים הקטן והדל ועד לתחנה האחרונה שלו בינתיים - וורשה; לאגורנא, איטליה, וספרד (שפאניא).

אנשים מייחסים למרחקים גיאוגרפיים משמעות רבה, כל ארץ היא עולם בפני עצמו, עם ושפה מנטליות ונופים אחרים. אבל זו במידה רבה השליה. אדם יכול להפליג רחוק אבל הוא יישאר תמיד הסביבה הכי קרובה לעצמו גם אם יגיע לסוף העולם. קל להתפטר מנופים ואנשים, קשה מאוד להתפטר מהרגלי חשיבה והרגשות אישיות.

החכם מתרחק, משהו דוחף אותו להפליג הלאה והלאה, ובהמשך הדרך נראה שהדחף הזה גם מניע אותו מעבודה לעבודה וממלאכה לרעותה. אתה בורח מכיוון שהינך משוכנע שכאן אין את מה שתשיג שם. הרבה פעמים אנחנו ממירים חיפוש אמיתי בהתרחקות, זה קצת כמו להלוות כסף כדי לחוות רווחה כלכלית. אתה לא באמת מושג את מוצבך הכלכלי, רק דוחה אותו קצת אל מעבר לפינה, ושם הוא מצטבר ומכה לך...

התרחקות ובריחה עוזרות לנו להאמין שאין סיבה להתאמץ למצוא, כי כאן ממילא אין ושם יש גם אם לא נחפש. החכם נודד על פני ארבעה יעדים, מארץ לארץ. הארבעה הללו יכולים לייצג את כוחות השכל הרוחני שמתחלקים לארבעה - חכמה בינה ודעת שמתפצלת לשניים, חסדים וגבורות.

את מסעות הגילוי האמתיים אדם מגשים באמצעות שכלו, רק כשנשנה את החשיבה, נרומם ונשפר אותה נצליח באמת להגיע למקומות חדשים. אבל החכם שלנו יותר משהוא מגלה מקומות חדשים עסוק בבריחה מעצמו.

"בין כך ובין כך עברו כמה שנים, ועל ידי זה נעשה עוד חכם יותר מאחר שהיה במדינות רבות. וישב עצמו: כעת ראוי להביט על התכלית."

נדודים מחכימים. בסביבת המגורים הטבעית אנחנו מסתגלים לנוף ומפסיקים להבחין, בנכר אנחנו מוכרחים להבחין וממילא לומדים דברים חדשים. כל ארץ וכל נוף מכיל ידיעות ומושגים חדשים והנודד צובר ידע. אבל הרי כבר הספקנו להבין שבסיפור הזה החכמה לא בהכרח מקבלת ציון לשבח, להיות חכם זה נהדר אבל צריך גם להגיע למסקנות חכמות ולחיות חיים חכמים, החכם לא הצטיין בכך, וזה קשור מאוד לאופן השימוש בחכמה. הרבה ידע יהפוך אותך לסוג של אינציקלופדיה אבל לא בהכרח ילמד אותך מה עליך לעשות, וזה בדיוק מה שקורה לחכם.

"והתחיל לחשב עם פילוסופיא שלו מה לעשות, וישר בעיניו ללמד מלאכה צורף (בוזה), שהיא מלאכה גדולה ונאה, ויש בה חכמה, וגם היא מלאכה עשירה. והוא היה בר הבנה ופילוסוף, ולא הוצרך ללמד המלאכה כמה שנים, רק ברבע שנה קבל את האמונות ונעשה אמן גדול מאד, והיה בקי במלאכה יותר מן האמן שלמדו."

הבחור מוכשר, אין ספק. את הלימודים הוא בולע בקלות, ברבע מהזמן, וההישגים מרשימים. בשלשה חודשים הוא מגלה

בקיאות במלאכה יותר מהמורה שלו! אבל לפני שאנחנו מתפעלים וקצת מתאכזבים שהוא מחליט לנדוד הלאה למקצוע הבא עוד לפני שהתבסס במקצוע הנוכחי, כדאי שנשים לב לשיקול הדעת שמוביל את החכם אל מקצוע הצורפות. יש כאן שלשה נימוקים: זו מלאכה גדולה ונאה, יש בה חכמה, והיא מלאכה עשירה. קודם כל זה מרשים, גדול, מצטלם טוב. וזה גם עניין חכם, ויש פה הרבה כסף. שום שיקול פנימי, אף לא מילה על חיבור אישי.

מלאכה נועדה לכאורה לפרנס את בעליה או לאפשר לו לבטא את כוחותיו הפנימיים ולהועיל לעולם. והחכם הרי עסוק בבריחה, גם כשהוא מחפש מקצוע המבט יופנה החוצה ולא פנימה. במקרה שלו דווקא הכישרון מזיק לו, כשהכל בא בקלות מתמעטים הסיכויים לגשת פנימה ולהתחבר. מי שעובד קשה על המקצוע ישיקיע עוד קצת שיקול הדעת ויחפש את המלאכה שתתאים לו, הוא לא יבזבז זמן על ברק חיצוני ושיקולים לא רלוונטיים אלא יתמקד בתכלית. המאמץ גם יסייע לו להתחבר ולמצוא את עצמו במקצוע.

אבל החכם המוכשר מדלג על השלבים, מתחבר מחר רק כדי לגלות שמעולם לא היה מחובר. השיקולים שלו חיצוניים, הכל קל מדי, נגיש מדי, רחוק מדי.

ואולי זו הסיבה שעומדת מאחורי השורה הבאה -

"אחר כך ישב עצמו: אף על פי שיש בידי מלאכה כזו, אף על פי כן אין די לי בזה. היום חשוב זאת, פן בזמן אחר יוחשב דבר אחר."

שוב המחשבה בורחת... מה יהיה מחר? אם היום לא מצאת את עצמך אתה עסוק במה יהיה מחר, ואם היום התחברת אתה יודע שגם מחר יהיה משהו שיחבר אותך. 'מה יהיה' היא שאלה של חוסר אמונה, לא מפני שהאמונה אוסרת לחשוב על העתיד, אלא לפי שהאמאין חי את ההווה ומאמין שגם בעתיד יהיה הווה.

על הפרק

להתעורר מהתרדמת

החוויה שבהתבודדות [ג]

מותר לי להיגאל?!

בדור הזה, אנחנו כמו חולה שהוא ב'קומה' זמן רב, לא מגיב ולא מדבר. אם פתאום הוא עושה איזו תנועה כאילו הוא מתעורר, מיד כולם שמים את האוזן על הפה שלו, כדי לקלוט כל הברה. אף אחד לא מצפה ממנו עכשיו שיפתח בקטע חזנות. מספיק שיאמר מילה, ואפילו רק 'אה' - בשביל להריץ אליו את כל המחלקה.

זו רמת הדריכות וזו רמת הקשב הרוחני שיש כלפינו. ברגע שאנחנו פותחים את הפה, אפילו בדיבור הכי מהוסס, הכי קטן, כבר השמיים נענים אלינו. הקדוש ברוך הוא יודע באיזה מקום אנחנו קבורים, אם זה בחיצוניות ואם זה בפנימיות. הוא יודע שאנחנו צריכים להתמודד עם כל המקומות שציר הרע שיחק לנו בסאונד: הגביר למקסימום את הדיבורים המייראים והמחלישים, הנמיך למינימום את דיבורי האהבה הפשוטים והנכונים. והוא מחכה לנו בזרועות פרושות. מתי נחזור בתשובה מהגלות העצובה?

אני רק צריכה להאמין שהקדוש ברוך הוא הוא אבא שלי ורוצה בטובתי. תמיד הוא רוצה בטובתי. לא משנה כמה הסתבכתי, הוא עדיין רוצה בטובתי, ומה היא טובתי? שאבריא ואתחיל תהליך שמפחית את הצללים בחיי ומגביר את האור. במילימטרים, לא בקילומטרים, בקטנה-קטנה. זה שווה הון. זה גואל המון. והשם נמוצא בקרבה הכי קרובה כדי לעזור לי ברגע שאחליט.

יש את השאלות האלה שבאות מהראש: "מה, אם אדם ילך בהרגשה שהשם אוהב אותו תמיד, אז הוא עלול לטעות ולהרשות לעצמו לעשות כל מה שהוא רוצה, לא?" - זאת שאלת המיליון דולר. אין חרדי שלא שאל אותה. מעניין שהחילונים לא שואלים את זה. זה לא מטריד אותם. הם מקבלים את הדיבורים האלו מאוד בפשטות: "אה, כן! ככה זה הולך? השם אוהב אותי תמיד? יופי!.."

אבל חרדי גדל עם תפיסה כזאת שאומרת: "אם אני לא ארגיש כל הזמן שאני לא בסדר, אם אני לא אמשך להצליף בעצמי, מה ידחוף אותי קדימה?"

מה, באמת, זה מה שאתה חושב? אתה חושב שההתקדמות שלנו נשענת על אלימות פנימית כזאת ורק היא רודה בנו קדימה? שאם מישהי תגיד לי: "את טובה", המשמעות עבורי תהיה - "אם אני טובה אז אני יוצאת לחופש ולא עושה יותר כלום בעולם של השם..?" האם זה מה שאנחנו רוצים, לא לעשות כלום??

באופי הפנימי שלנו, כולנו נולדנו עם נביעה פנימית, עם רצון לחדש ולהתחדש ולהיות משמעותי. וכל אחד מאיתנו באמת

המקום הכי כואב בשביל יהודי להיות בו זה מקום שנקרא שמד. שמד משמעו: איבדתי את הרצון. איבדתי את התקווה. הפסקתי להסתכל לחלקים בתוך עצמי ולרצות שמשוהו יזו שם.

כל יום הוא מסע מרתק, אפשר ביום הזה לאהוב כמו שעוד אף פעם לא אהבתי. לפגוש את הילד שלי כמו שעוד אף פעם לא פגשתי. לפגוש את עצמי. לפגוש בתוכי משהו חדש. להתרגש. לחיות עוד פעם. היום הזה הוא מדהים. הוא יכול להיות יום מאוד מיוחד. והמחר הוא גם מאוד מיוחד. הקדוש ברוך הוא פועם לנו בתוך החיים. יש פה אינסוף. ואתה בא ואומר: "מה שאני אעשה, מה שאני לא אעשה, הכול אותו דבר.. איזה בנאדם משעמם אני. הצדיקים יכולים לפעול, יש אנשים מוארים שזה שייך להם, אבל אני מה הקשר, אני בנאדם פשוט."

שמע, אתה מקטין את עצמך. אתה מכווץ את הנשמה שלך. אתה לא נותן לאור שלה להתפשט. אתה יודע מי אתה? את יודעת מי אתה? לא היה כמון ולא יהיה כמון! נשלחת לכאן בשביל להפוך את העולם ולהאיר כמו רקטה. ואת מכבה את עצמך ואומרת: "בשביל מה צריך לחיות, אפשר גם למות...". לצמצם את הרצון, לצמצם את השאיפה לחיים, זה נקרא שמד! והצדיקים עומדים במקום אחר, מחוץ לטבע, ורואים אותנו כל כך טוב. הם יודעים עלינו הכל, אוהבים אותנו שאי אפשר להסביר כמה, מתפללים עלינו כל הזמן, פורשים לעברינו זרועות: בואו, תנו יד, תרצו לפחות קצת, ואנחנו נמשה אתכם מהשמד הארור הזה למקום של רצון מחודש ונפלא, מלא תקווה, מלא עוצמה.

כל יום אני יכולה להתקרב אל השם עוד. הקדוש ברוך הוא "מחדש בטובו בכל יום" גם אותנו. אני צריכה להשתמש במה שעובר עליי, ולהביא את זה לדיבור גלוי וכנה עם השם קביעות יומיומית. לגלות את היהלומים שמתחבאים בדיוק, ודווקא, מתחת למצבי הרוח ולתחושות המתחלפות שלי.

כשאני מסתכלת על היום הזה ואומרת אותו, אני שומעת פתאום דיבור שעוד לא שמעתי, מבינה דבר שעוד לא הבנתי. וזה נקרא שאני מתקדמת. במשהו. בדקוה. בפנים. אבל הבפנים תמיד משפיע החוצה, ומפרספקטיבה של כמה שבועות או חודשים, אפשר פתאום להסתכל ולראות: "יו, אני לא אותו בנאדם. אני מוצאת את עצמי באותם מצבים ומתנהגת אחרת! פחות מבוהלת, יותר נוכחת, יותר בוגרת. איך, מתי זה קרה לי?" זה קרה בהתבודדות כמובן, שם קורים כל הדברים החשובים. שם אנחנו מתחילים את החיים מחדש עם תקווה ורגשות, התקלפות והתקדמות, ולא מצליחים בשום אופן להבין איך חיינו קודם, בלי.

משמעותי! יש לו המון מה לתת! כל בנאדם שהולך פה בעולם הוא ממש חידוש עצום. כל אחת מאתנו באה לכאן כדי לבצע שליחות מיוחדת שרק היא יכולה לבצע. יש לי המון מה לתת, לעצמי, לסובבים אותי, לכלל ישראל. לא באתי לכאן כדי לקבל פטור רשמי על דף ירוק ולהתבטל. זה לא יגרום לי שמחה ולא עונג.

אז אם אני אקבל הקלה מהרודנות של היצר הרע, ויגידו לי שמה שחלמתי עד היום היה חלום בלהה שהובא מהמסרטה הלא נכונה - זה יקלקל אותי? מה פתאום. לא את דיבורי האימה וההפחדה הקדוש ברוך הוא ביקש ממני להקרין לעצמי על המסך, אלא אמיתות אחרות לגמרי; חמישים פעמים כתוב בתורה: 'תזכרו איך הקדוש ברוך הוא הוציא אתכם ממצרים, מבית עבדים'. חז"ל מסבירים שמשמעות הזכירה היא השיוך להווה. הקדוש ברוך הוא אומר לי, "גאלתי אותך ממצרים פעם, וכמו שגאלתי אותך אז אני אגאל אותך תמיד, רק תתחילי להתכוון לשם. תתחילי להאמין, תתחילי לרצות. ותזכרי את זה כל יום, כל חושך מחדש: אני, השם, גואל את הילדים שלי מבית עבדים!"

האם דיבורים שמרגיעים אותי מהמתח, מעוררים בי רפיון בעבודת השם? - בכלל לא. הם מעוררים רפיון רק במתח החשמלי הלא בריא שהשם לא רוצה שנעבוד אותו ממנו. השם רוצה שנעבוד אותו מבחירה. הפסקנו כבר לשמוע באוזניים את המילים הכי פשוטות בעברית. האם זוהי משמעות הבחירה, שכל הזמן צועקים עליי?!

הרי אם יעזרו לי, אני אזכה להתקדם בכל המקומות שאני תקועה בהם, בכל המקומות שאני לא יודעת ללכת הלאה, בכל המקומות שהרגשתי רעה. בכל המקומות שנתקעתי. ואם יחלצו אותי משם אני פשוט אתחיל להתקדם הרבה יותר מהר, ובטוב, קדימה. מה פתאום לחשוב שזה יסיג אותי לאחור? אני רוצה, וכל יהודי רוצה, להפוך את החיים למסע של התקרבות, והעזרה שאנחנו נקבל תיקח אותנו לשם. ליותר יראת שמיים, לא לפחות, וליותר מצוות והתקדמות רוחנית, לא לפחות. זה מובן מאליו וזה גם בדוק ומנוסה.

בין שמד לרצון

רבי נחמן אומר שמשו עומד בין שמד לרצון. קודם כל מבחינת גימטרייה: שמד זה - ש"מ"ד, משה זה - ש"מ"ה ורצון זה - ש"מ"ו. והמשמעות היא שהצדיק עומד ככה באמצע, בין שמד לרצון, ועוזר לנו, הנפשות האבודות, בזה שהוא משה - מרים אותנו - מהשמד לרצון. זו השליחות שלו. זה התפקיד שלו.

נקודה למחשבה

הרב יצחק גבאי

אשמנו... (ביטול הפחד)

כתבתי, שרתי, אמרתי, נאמתי, הבעתי דעה.

הסתרת, נחבאתי, היססתי, פחדתי שביקרו, שאולי לא יאהבו, שיורקו לפח האשפה...

רבים מאיתנו פוחדים להיות הם עצמם, מתוך חשש שמא זה לא ינעם לאזני השומעים. שמא יעוותו פניהם, יעקמו אף, ירימו גבה.

אני זוכר שבעבר הלא רחוק, הייתי פוסל כל מה שהתיימר להיות חדש. שונה. אחר. היו לי גם נימוקים והסברים משכנעים. שלחתי חיצים נגד כל מה שזו. ואני הייתי כמובן המושלם. איך לא...

כיום, כשיש בי קצת יכולת להכיל זרמים נוספים, ולהתאהב בחלקים רחבים מהם, אני מתפלל על ההתנגדות. ברור לי שהיא נובעת מבורות. אבל למה. ובעצם גם אני הייתי שם.

כדי להגדיר מהי התנגדות, אבחר בהנהגה מעשית. לא לפחד כלל!

כשפחדתי לכתוב, לומר, להביע דעה, היו אלו פחדים מפני תגובות הקהל. שמא יאשימו אותי, שמא ילגלו עלי, שמא יזלוזלו בי. הפחדים הללו היו לעיתים מפני בני אנוש מציאותיים, ולעיתים מפני מבקרים דמיוניים.

הפחד נבע מהדחף, אותו דחף לגלות לעולם את האור החדש, המיוחד, הבלתי מוכר, זה שאינו דומה לשום דבר. הוא שגרם לי לפחד. כי גם אצלי היה זה דבר חדש. לא מוכר. לא דומה לידוע ולשגרה. וממילא חששתי מתגובותיהם של הסולדים מחדשות וחדושים...

ככל שהתחברתי, אולי פחת הדחף החיצוני לגלות ולהתגלות, אולי. אבל גם הפחד התאדה. מפני שאצלי זה לא דבר שונה. לא מדע בדיוני.

הדחף החדש שהחל לבעור בי לגלות, כבר היה ועודנו דחף פנימי ללא פחד. לא ממקום של התנגחות אלא ממקום של חיבור.

הבנתי שהתנגדות היא 'פיקציה'. תוצאה של לחץ אוויר. משהו שחוסם אותך - בלבד, מלהתחבר למשהו שמעבר. למשהו שאולי לא תואם לחלוטין לתיאוריה של החיים שקיבלת בגן ציפי [של הגדולים]...

ככל שתסכים לגדול, תהיה מוכן לקבל, שאחרי כמה 'הופ טרלה' - גדלת בשנה, ובעוד שנה ועוד שנה, ואתה מספיק גדול בשביל לאכול בשר. לא רק מטרגנה...

ואז תגלה אורות פנימיים ומקיפים, עצות ושמחת חיים, חיבור רוחני ואהבת חברים. אז תגלה את כל מה שהגננת ציפי הסתירה ממך.

כי ההתנגדות היא בדיוק כמו הילד המתבגר שעדיין תקוע עם המוצץ. כי זה אני... בדוק. ואם ממתי שונלדתי אני עם המוצץ, מה לא טוב בזה? מה לא מספיק ב'מה שקיבלנו' בגנו מגננותינו תלטי"א?!

השחרור מכבלי ההתנגדות הוא תהליך קשה. כמו שקשה לזרוק את המוצץ. אבל אחרי שזורקים את המוצץ, אבא ואמא קונים מתנה.

גם הקב"ה נותן. בכמויות...

מה בקשתך?

שאלה:

שלום כבוד הרבנית.

נהניתי מאד מהתשובה המרגשת,

קבלתי מזה המון חיזוק לתפקיד עקרת בית ואם בישראל.

רציתי להבין מה הגישה לנושא של עבודה מחוץ לבית, האם זה דבר נכון על פי התורה, איך זה התחיל, איך צריכים להתייחס לזה. ומה גישתו של מוהר"ן מברסלב לנושא?

תשובה:

שלום וברכה לשואלת החשובה

איני יודעת אם את זו ששאלת את השאלה שהופיעה בגיליון הקודם (27) ואת מומשיה לשאל ולדיק, או שאת קוראת אלמונית אחרת, שאמנם התרגשת מהתשובה, אבל זה העלה לך עוד שאלות סביב הדיון על עקרת הבית.

כדאי לשים לב שאני משתדלת לענות לפי הכיוון של ניסוח השאלה, ויותר להצגת רגשות דקים בנפש ושאלות סביבן, מאשר לצינונים כללים גם אם יש בהם פרטים רבים. איני בטוחה, שאצליח לענות לך על כל שאלה ושאלה בנפרד אבל אשתדל להתייחס לרוח הדברים.

ראשית אדגיש לקוראת הקרות, נא קראו קודם את השאלה והתשובה בגיליון הקודם, ורק אחר כך את התשובה בגיליון הנוכחי, כי בגיליון זה התשובה תהיה שונה ואפילו סותרת, מחמת ניסוח השאלה ששונה.

ובכן, שמחתי לקרוא שהמדור נתן חיזוק גדול להיות עקרת בית ואם בישראל, וגם אם אכתוב עכשיו דברים בכיוון שונה עדיין ברור מאד, שלפני הדיון על הגישה לנושא של עבודה מחוץ לבית והאם זה נכון על פי התורה ויתר שאלותיך, צריכה כל אם בישראל להחזיר לעצמה את המטרה העיקרית בחייה כמטרה ראשונה ועליונה - שהיא עיקרו של בית והבית הוא העיקר בשבילה. וכל שאר העיסוקים - כמה שיהיו חשובים ונצרכים - רק סובבים את המטרה הזאת ובאים לשרת אותה.

כמובן כשמודבר על 'עיקרו של בית' מתכוונים לבית של תורה, בית יהודי. וגם אם הבעל לא זוכה לשבת כל היום באהלה של תורה אלא רק שעות מספר, או אפילו קביעות של זמן קצר כל יום - התורה היא מרכז החיים של הבית. ומי שיכול להעביר את ההרגשה הזאת לילדים, לנטוע אותה בבית, להנשים ולהרגיש את ערבות התורה וחשיבותה - זו בעיקר האם. ועל זה אמר הפסוק "אל תטוש תורת אמך".

כדי להחזיק בדורנו בית כזה, כאשר יוקר החיים, תנאי המחיה ובעיקר הדיו, דורשים מאתנו - נשים רבות מאד חייבות לעזור בפרנסת הבית וללכת לעבוד. מאות נשים צעירות נאלצות ממש לעזוב את ביתן, ולעבוד בשכר מינימום בעבודה קשה שלא תמיד מספקת אותן. הן נמצאות שעות רבות מחוץ לבית, וממש מוסרות נפש כדי לעזור בפרנסת הבית, יש להעריך את המאמץ הזה ולהוקירו.

כי בכך הן מזכות את הבעלים, בעיקר את הצעירים יותר, לשבת וללמוד לפחות בתקופת של שנות הנישואין הראשונות, שאז מתבסס מעמדו של הבעל כבן תורה, וגם אם תלילה יאלץ אחר כך לעזור גם הוא בפרנסה, כבר החיים הרוחניים שלו יהיו איתנים.

את שואלת האם זהו דבר נכון על פי התורה?

גדולי ישראל ובראשם הרב וואזנר זצ"ל התייחסו לנושא הזה כמציאות החיים שהקב"ה יזמן בדורנו, ובוודאי לא יצאו חוצץ נגד התופעה, להיפך, הרב וואזנר הוציא הדרבה מפורסת וקרא לזה "עשרת הדברות לאשה עובדת", ובו אזהרות והדרכות לאשה שבעבודתה נפגשת עם גברים זרים. וכמוכן שמי שמוסיפה על עצמה גדרים וסייגים, אשריה ואשרי חלקה, כפי שאמר מוהר"ן שאמנם אין לאדם לחפש חומרות יתרות, אבל בקדושה וצניעות משוכח מי שנוטל לעצמו חומרות וגדרות.

למעשה, אין זה דבר חדש לגמרי. גם בעבר היו נשים שעורו בפרנסת הבית, אשתו של ה"חפץ חיים" ניהלה תנות מכולת, וכן ידוע הסיפור על ר' נתן, תלמידו של מוהר"ן שהיה לו תנות שקיבל מאביו, וכשהתקרב לרבינו, עוב את עיסוקו בחנות וישב רק ללמוד תורה. וכשאשתו הלכה להתלונן לאביה - שהיה רב מפורסם וגדול על כמה ערים חשובות באוקרינה (אבל התגדל לחסידות) על בעלה שנתפס לחסידות והפסיק לעבוד, שאל אותה אביה 'האם הוא לומד? עתה לו 'הרבה יותר מאשר קודם', ענה לה אביה, 'אם כן תלכי ותעמדי בשוק, ותמכרי כל היום בכוחות עצמך, העיקר אל תבטלי מלמודי'. אם כן תופעת הנשים שעוזרות לפרנסה - אם זה בשביל תורתו של הבעל, או תנאי החיים הקשים שהיו אז בעירות - היא לא תופעה חדשה שהחלה בימנו.

הרבנית ד. קרשבוים - בתו של הגר"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

הנושא החדש שחשטנה היום, הוא הגישה והיחס לנושא העבודה של האשה. אם בעבר היה בזה צורך פרנסה בלבד, כיום בעיני רבות הדבר נתפס כערך בפני עצמו. וכנראה על זה באת לשאול, ואכן הנקודה הזאת היא הנקודה העיקרית שאותה צריך לברר:

ברור טוב מרע

ידוע שלפני חטא אדם הראשון - הטוב והרע היו מופרדים לגמרי, ולאחר החטא נהיה תערובת של טוב ורע, וכל תפקידו של היהודי הוא לברר את הטוב מהרע. ברובד הפשוט והראשוני הכוונה לחלק בין מה שמותר למה אסור, אבל ככל שאנו מתקדמים לגאולה, הברור נהיה מורכב יותר ועדין יותר. והברור הוא בתוך המותר מה נכון יותר ומה לא, ויותר מדויק - מה הטוב 'בשבילי' ומה הרע 'בשבילי'. מה מתאים באמת לתנאי הבית שלי והנפש שלי, ומה אני עושה רק כי אחרות עושות.

הצבת מטרה בחיים

לא רק האשה, אלא גם הבעל צריך לעצור את עצמו, ולבדוק אם מטרת חייו ברורה - למה הוא לומד? ולמה האשה עובדת? אולי השאלה חדה וחרפה בעיניך, אבל זו האמת כפי שאמר מוהר"ן זצ"ל שהעולם מרמה ומעלים את האמת, אדם יכול ללמוד כל היום ולא לזכור את נותן התורה והרי מטרת הלימוד היא להדבק בו יתברך. אשה יכול לעבוד קשה ביותר ולשכוח את המטרה מדוע יצאה לעבוד. וזו הבעייתיות הגדולה ביותר של ימינו, שבמרוץ וטרון החיים הלא קלים - מטרת החיים האמיתית מטושטשת.

באותה מידה יכולה גם אשה שוכנת להיות עקרת בית להחמיץ את הזכות הגדולה הזאת, אם היא 'סתם' בבית כי פשוט אין לה עבודה, או אפילו אם חברה בזאת אבל מרגישה עליונות על אחרות ונופלת בגאווה, או גרוע יותר מרגישה שהקריבה את ה'חיץ' של החיים בשביל ילדיה, ובפנים הלב מרגישה עשוקה.

אני מכירה אשה שגידלה את ילדיה במסירות רבה שמונה עשרה שנה, וממש לא יצאה מביתה, אבל אחר כך פשוט פרצה החוצה יום יום, והיפשה לאן ללכת ולקבל אויר, ולצאת מהחנק הנוראי שחשה.

כך שאין פה הבחנה רק בין עקרת בית לבין אשה עובדת, אלא הבחנה אמיתית פנימית ושורשית בקיום המצוה ש"יכל דרכיך דעהו" - האם כונתי לעבוד את בוראי, לעשות לו נחת רוח, ולהקים בית של תורה ויראה שמחה ואושר, או אני עובדת את עצמי. גם אם העצמי זה הוא ערך רוחני/ נפשי. וכפי שהנביא מתנבא על אחרית הימים "וישבתם וראיתם בין צדיק לרשע, בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו". מהו כפילות הלשון? אלא שיכול להיות אדם 'צדיק' אבל אינו נחשב כ'עובד ד'... ואת זה רק הקב"ה יכול לברר, בודאי לא אנתנו בעיני בשר ודם, ובעיקר בדרונו שהחשיבות הולכת לפי תיוג. מקצוע כזה הוא חשוב או פחות חשוב וכו', לא אנתנו יכולות להחליט מי עושה נכון יותר על פי התורה. (כמובן אם זה לא חלילה מחוץ לגדר ההלכה).

חשוב להדגיש נקודה נוספת נכונה. ישנם נשים רבות שיוצאות לעבודה מתוך צורך נפשי בכך, הן מרגישות שהן מטעינות את עצמן עם כוחות מחודשים לטפל ביטב בילדים ובבתי. יש גם להוסיף שגם עקרת בית חובת להטעין את עצמה מפעם לפעם כל אחת במה שמתאים לה, לפעמים דוקא משהו מבחון, כך שאין פה הבחנה בין התפקידים אלא ב'כוונה' - מי מכוונת לשם שמים, ורוצה להיות יותר שמחה מאושרת ורוצה לעשות רצון בוראה, ומוכנה לשלם בשמחה את המחיר שהקב"ה שם עליה בבחירת תפקידה.

התבודדות וישוב דעת

כדי להגיע לברור האמיתי שאינו קל בכלל, גלה מוהר"ן את עצת ההתבודדות וה'ישוב דעת', שאדם יבדוק עצמו כל יום מחדש בשיחה מול השם יתברך מה תכלית חייו, האם הוא צועד במסלול נכון, האם אינו הפך עיקר לטפל, ולוהיות חזק ואמין להסכים לבצע שינויים בחייו, גם אחרי שנים רבות שהלך במסלול מסוים.

לסיום, אני מודה לך שהבאת אותי לברר (אפילו לעצמי) את הנושא הזה (אחרי 32 שנות עבודה בחוץ, ועכשיו אני יושבת בבית בבחירה מלאה). לא נכנסתי עדיין לשאלה כיצד זה התחיל, ועוד הרבה כוונות נוספים שעלו בדעתי תוך כדי הכנת הכתבה - מקוצר המקום, ועוד חזון למועד. ואנחנו כולנו תפילה ש'ואני זאת בריתי אותם אמר ד' מי שאזכה יום יום להיות בברור עם ד' על ידי תפילה אמיתית וברור פנימי, יזכה 'דוברי אשר שמתי בפך לא ימוש מפך ומי זרע ומפי זרע ורעך אמר ד' מעתה ועד עולם'.

לשמוע לשמור ולקיים

ברחובות העיר החרדית הצעירה, מוליכה סבתא אסתר את גלגלת התינוק. ברכוש ומוישי אוחזים בצדי העגלה, ומספרים לסבתא מעלילות היום הארוך בן ובחיידר. סבתא מקשיבה, מחמיאה ומלטפת, והתמונה המשפחתית מלאת רוח ומתיקות.

לא תמיד הייתה התמונה כה מאירה ויפה. שש שנים לאחור, וקווי דמיע, אכזבה וצער ניקדו את האהבה השופעת. הרצאות, שיחות ושיעורים הצטברו על מפתח הלב, והמתינו שם לאוזן קשבת. וללב שומע.

נעשה ונשמע - בדיבור אחד? לא דווקא.

שב ואל תעשה...

סבתא אסתר הייתה סבתא מתחשבת מאד. היא הגיעה לבקר תמיד בשרוולים ארוכים ובחצאית. היא שאלה אותה בדיוק אילו הכשרים לבדוק על המתקים שהיא קונה לנכדים המתוקים ביותר בעולם. היא כבר הבינה שהם לא יבואו להתארח אצלה, והפסיקה להציע ביקורים חוזרים. על כל כך הרבה דברים מוזרים בעיניה היא הבליגה, וכל כך הרבה וויתורים היא וויתרה, ואבנר ידע שלא רבות האימהות שניצבו כך לצדם של הילדים שחזרו אל האור. הוא הודה לקדוש ברוך הוא על העימותים שנחסכו ממנו, ועדיין, עדיין יחיל ליותר מכך.

היא הייתה מגיעה אליהם מחיפה הרחוקה, נכנסת למטבח עם הילדים והופכת כל ארוחת ערב לחגיגה. חביתות היו לחתולה, ירקות לגינה פורחת, והקטנים היו מאושרים מתשומת הלב האוהבת. אבל כשהגישה לה נעמי כוס קפה וועוגה, וביקשה רק ברכה קטנה, השיבה סבתא בשלילה. "את זה לא תדרשו ממני. כבר בגרתי, זקנתי, לא אהפוך כעת את עולמי".

היא התארכה בביתם בשבתות, ואפילו הקשיבה בהתעניינות לדברי התורה שאמר אבנר בסעודה. היא נענעה בראשה לדבריו, וניצוץ של תקווה עלה בו. האם יש סיכוי שגם היא תטעם מאור התשובה? אבל כאשר ניסה אבנר להזכיר איזו מצווה מעשית, נרות שבת, תפילה או כיסוי ראש, מיד ננעלה סבתא בעמדתה: "לא, אבנר, אל תלחץ עלי. שמעתי אמנם את מה שאמרת על הפרשה. יפה מאד. אבל זהו. לא עוד".

שיעור תורה מדהים

אבנר לא אמר נואש. הוא עלה אל מרומי הכרמל, במסירות של בן אוהב. הוא נכנס ויצא בין בתי הכנסת השונים, ותר אחר שיעורי תורה למתחילים. הוא ברר אצל חבריו החיפאיים, שאל את השכן הדתי, ביקש המלצות מהרב, ולבסוף חזר מאושר. "אימא, יש בחיפה, קרוב לביתך, שיעור תורה נפלא. הרב המרצה מרתק את שומעיו, נואם בחסד עליון, מוסר שיעור קבוע לקבוצת אינטלקטואלים. אולי תנסו ללכת ולהקשיב לפחות פעם אחת?" סבתא שקלה מעט את ההצעה. היא פנסיורנית, לא עסוקה במיוחד, אך שיעורי תורה - לא בדיוק מעניינים אותה... אבנר כמעט והתחנן, נעמי עודדה והמריצה, וסבתא אסתר נכנעה.

"טוב, אולי אלך ואבדוק את השיעור הזה, בשבילך, אבנר". הוא חיך קלות. "תודה, אימא. וחשב חרש: 'בשבילך, אימא, בשביל עולמך'. אך כמובן, הוא לא אמר מילה.

יום שלישי הופיע. סבתא אסתר נועלת את נעליה האורטופדיות, מצטיידת במשקפיים המגדילות, ויוצאת אל בית הכנסת בנאחה קטנה. שיהיה בריא, אבנר שלה, לא נתן לה לנוח... "לא נורא". היא מנחמת את עצמה. "אני אתאמץ ואלך פעם אחת לשמוע את הרב, ואבנר יירגע. רק השבוע".

היא נכנסת אל עזרת הנשים במבוכה. מביטה אל המחיצה הגבוהה, אל הכיסאות המתקפלים בקול נקישה, אל הנשים המעטות המתקרבות אל המחיצה, ולא מבינה מה היא עושה

את ברכת השלום של שכנתה. צפירות האוטובוס לא הגיעו לאוזניה, ושאלתה של המזכירה טבעה בדממה החונקת. שקט נורא צלצל בראשה, ומילא את כל ישותה.

"לבית החולים והרגע". פסק ד"ר כגן. הוא הסתודד עם המזכירה, חתם בבהילות על טפסים והריץ אותה אל בית החולים רמב"ם. "תקראו לבן שלי, אבנר". היא בקשה בקול צרוד מבהלה, ולא שמעה את קולה. "אינני יודע אם יצליחו להציל לה את השמיעה" היה הדוקטור קודר מאד, והיא ניסתה לקרוא את שפתינו, ונבעתה עוד יותר.

הדרך אל בית החולים הייתה מאיימת ומלאת חרדה משתקת. "אני לא שומעת-אני לא שומעת-אני לא שומעת- - - אפילו את הלמות ליבה הפרוע, לא שמעה סבתא. חוסר האונים הלם בה, והאוזניים הבוגדניות זעזעו אותה ללא הכר. מאי שם עלה באוזניה, לא, לא באוזניה, כי אם בראשה הדואב, המשפט הקבוע שלה, מלא העוז והעקשנות: "בינתיים אני רק שומעת!"

לשמוע - לשמור ולעשות

אני שומעת?! היא לגלגה על עצמה במרירות. כל כך הרבה פעמים הסתפקתי בשמיעת האוזן, ותו לא, וכעת, קבלתי מידה כנגד מידה. אני כבר לא שומעת. לא שומעת- - -

לפתע, ידעה סבתא אסתר מה עליה לעשות. לשמור ולעשות. "כשיבוא אבנר, אני אבטיח לו לשמור הכול". היא מלמלה, ולא שמעה את מילותיה הלוחשות. "כל מה ששמעתי עד הנה - אתחיל לקיים. נשמע ונעשה. אני מבטיחה, רק שאלוקים יעזור, ויתן לי לשמוע..."

הרופאים בדקו בסבר פנים חמור. מילים לוועיות התעופפו מעל ראשה, אך היא לא התאמצה לקלוט. ממילא לא תצליח לשמוע. ייאוש אוהז בה.

אבנר מופיע סוף סוף בבית החולים הצפוני. מברר וחוקר, מזרז בדיקות, ומתייעץ. מרים טלפונים, שואל, ומקבל תשובות. ממחר אל הרב לבקש ברכה, ומספר לה בחיתוך הברות מודגש על הברכה שהעניק לה הרב. היא מתרגשת, ומספרת לו על הקבלה לעתיד שלה. "אני רוצה לשמוע וגם לעשות. לשמוע בקול ה'". דמעות נוצצות בעיניו, והיא מובלת אל חדר הניתוח, לטיפול ניסיוני באוזניה.

שעות של מתח מיסר, פרקי תהלים מתחננים, ולבבות פועמים בתפילה.

כאשר מסתיים הטיפול, וסבתא אסתר מתאוששת לאיטה, משתחררת הבשורה הטובה: היא שומעת. אמנם שומעת רק באוזן אחת, אך, ברוך הוא וברוך שמו, איננה חירשת עוד.

שוב זוכה סבתא אסתר ללכת בלב הומה אל השיעור האהוב שעל הר הכרמל. שוב מאזינה היא לדברי אלוקים חיים, אך כעת, שומעת היא הלכה למעשה. מטבחה כשר למהדרין, היא שומרת את השבת, והשבת שומרת עליה. מטפחת נאה מהודקת לראשה, והיא הולכת ומתקדמת בשמירת המצוות. ואבנר? הוא כבר מחפש לה דירה בעיר מגוריו, והאושר מצויף את ליבו.

כאן.

אבל אז מתחיל הרב את דרשתו, והיא מתיישבת איכשהו בספסל הראשון. הרב מדבר, והמשפטים קולחים מפיו, מאירים וברורים. היא מתרווחת על מקומה, מקשיבה בעניין, מהנהנת בראשה מבלי משים, ונשאבת אל עולם קסום של ידע, אמת ואמונה משולבים. הדקות חולפות מהר מתמיד, שקט מוחלט שורר בבית הכנסת, וסבתא שוכחת את כל הסתייגויותיה. "איזו מתיקות! אילו דברים!" היא מתמוגגת, וכשהרב סוגר את ספריו בנשיקה, היא לא מאמינה כי עברה שעה תמימה.

"איזו הרצאה מדהימה!" היא מתלהבת בטלפון, לאוזניו של אבנר הנפעם. "אני אלך גם בשבוע הבא. נהניתי מאוד".

הוא נרגש לשמוע את אמו, וממתין בציפייה לתשובתה השלמה במהרה.

לשמוע ולא לקיים

אך סבתא אסתר מאכזבת, משום מה. היא הולכת שבוע אחר שבוע אל השיעור התורני, מאזינה בתשומת לב, ונהנית. אך שבת עדיין איננה שומרת. וגם לא כשרות.

אבנר לא מביין מה השתבש. "אימא, הרב לא דיבר על כשרות המאכלים? תרצי שאבוא להכשיר לך את המטבח? נעזור לך בכל צעד שתרצי, אימא, ומה עם שמירת שבת?" הוא שואל להוט כולו.

"אתה ממחר מדי, אבנר, אני אמנם הולכת לשיעורים, אבל זהו. בינתיים אני רק שומעת. אל תרוץ קדימה". עצרה אותו בהחלטיות.

סבתא אסתר ממישיכה והולכת אל השיעורים האהובים. נעמי כלתה משיגה לה סדרת קלטות עם הרצאות מאלפות, וסבתא לא מתנגדת. היא מאזינה גם להן. "מה קורה? רוצה שאבוא אתך לבחור כיסוי ראש נאה?" מציעה נעמי בזהירות.

אבל סבתא אסתר מסרבת. "אל תתלהבי, נעמיליה", היא סונטת בה בחיבה. "אני אמנם שומעת הרבה דברים יפים, אבל לא יותר מכך. אני רק שומעת".

היא מתמידה והולכת אל שיעוריו של הרב בחיפה זה יותר משנה. מוכימה ולומדת, ועדיין משיבה בכל עת לאבנר המפציר בה: "אני שומעת, כן, הכול נכון, הכול אמת ויציב, אבל לא עוד. עכשיו אני רק שומעת".

אבנר לא ידע את נפשו. "כיצד אפשר לעזור לה? היא מתבצרת בעמדתה, ולא מעזה לעשות צעד אחד קטנטן. היא כבר שומעת כה הרבה, ויודעת המון, אבל איננה מוכנה לקיים אף מצווה מעשית. הרי זו החמצה נוראה". הוא כואב, נעמי מצטערת, וסבתא בשלה. "אני שומעת, כן, בינתיים אני רק שומעת..."

אוזניים אטומות - כפשוטו

בבוקר חורפי אחד התעוררה סבתא בתחושה מוזרה. עננים כבדים נראו באופק. קרירות עמדה באוויר, אבל סבתא לא הבינה מה מתרחש. השקט היה סמיך ומוחשי. שקט יותר מדי.

היא פתחה חלון אל הרוח, ונרתעה. השקט הוסיף להדהד באוזניה. בחוץ סערה הרוח, טלטלה את עצי הכרמל הגאים, החלון נטרק בתנופה, אולם הדממה שלטה באוזניה.

"אני לא... לא שומעת!" היא צעקה בפחד, וגילתה שגם קולה נאבד בחלל המאיים. חשבה להרים טלפון חרד לאבנר שלה, שיבוא לפזר את הערפל מאוזניה, שיעשה משהו, ולא ידעה איך תרים את השפופרת, ותקרא לו. "האוזניים שלי! הצילוני!" היא התארגנה בעיניים מלאות דמיע ובחרדה עצומה מיהרה אל רופא המשפחה. היא לא שמעה את נהמתם של כלי הרכב, ולא

השנה אני לא אסכים לו לסיסו.

זו היתה ההחלטה שלי כבר משנה שעברה. 'אין לי כוח! מי אמר שכל שנה צריכים לסיסו? די, לא אכפת לי שישע לירושלים ליזמיים לקיבוץ' ויחזור הביתה, אבל שבוע... זה ארוך עלי, כבד עלי, מעיק לי. די, מספיק פעמיים הוא כבר נסע'.

המחשבות הללו המשיכו לתזו בתוכי ככל שהתקרב והלך חודש אלו. ולא משנה שידעתי שהמשחק מכור, הוא קנה כרטיסים כבר כמעט מתשרי הקודם. אבל אני כמו ילדה קטנה שמנדנדת לאמא שלה. 'אמא אל תלכי'. רואה את אמא מתארגנת לצאת וממשיכה 'לחפור' אל תלכי. המשכתי בשלי: 'אל תיסע אני לא רוצה שתיסע. למה צריך כל שנה'.

והוא בשלו. מתייחס לדיבורים באותה רצינות בה אני השמעת אתם.

אני חושבת שזו היתה סוג של מחאה. איפה האורות של שנים עברו בהם הייתי מספרת לכולם בעיניים נוצצות שבעלי נוסע לאומן. ומצחיקה בגאון שאם לא יהיה כסף לסיסו אני אחזר על הפתחים ואאסוף כסף כדי שתגיעי לחבנו. 'מה פירוש' הייתי שואלת בפאתוס חדורת תחושת שליחות והכרה בערך 'אם משהו היה מבטיח לך מאה אלף דולר על השבוע הזה היית שולחת את בעלך? אני בטוחה שלא רק היית שולחת אותו אלא זורקת (מדרבנת, סליחה) אותו שילך ויביא אותם. אז און רבנו הבטיח לנו שאין דבר גדול מזה, את יודעת מה זה 'אין דבר גדול מזה' גם לא שבע מלין דולר'...

שולחן חג ארוך כשמשיני צידי יושבות נשים וילדים לבושי חג. אנחנו מונות ביחד כמה עשרות בלי עין הרע. אחת הנשים המבוגרות יותר מקדשת בכונה ובהתרגשות. הילדים מארגנים שולחן משלהם לגדולים שביניהם ומתחילים לשיר שירי ראש השנה ושירי כיסופים. כולנו מרגישות את גודל הזכות. עכשיו ברגעים אלו ממש האיש שלנו נמצא באומן אצל עורך הדין הכי טוב שיש. אצל הרבי שאמר שאת אנשיו הוא מעביר ביום הראשון בדין. אה. אשרינו שזכינו.

בשנים הראשונות כאישה צעירה, עוד הייתי מתמודדת בקושי עם הרעיון של שבוע שלם שהבעל לא בבית. ערב חג, הרחוב מלא מתפללים לבושי לבן השבים מבית הכנסת, ואף אחד מהם הוא לא בעל! הייתי חושבת בנימת צער. הוא רחוק אי שם מעבר לים.

עם השנים פתאום שמתי לב שמהשבה הפוכה לגמרי השתכנה בי. ערב חג הרחוב מלא מתפללים לבושי לבן השבים מבית הכנסת. ואני תוהה ומרחמת. מה הם עושים כאן? איך הם לא נסעו? אנו עומדים כאן למשפט גורלי, איך אפשר לוותר?

אז זהו. הכל נעלם. מן תחושת התנגדות עם אלף סימוכים, חלקם מדומיינים חלקת מציאותיים. ההתנגדות הולכת וצוברת תאוצה ככל שמתקרבים ימי הנסיעה.

השיא היה כשהתקשרה אלי העורכת החביבה של העלון, וביקשה ממני מאמר חיווק על נסיעה לאומן. 'לא כדאי לך' אמרתי לה. 'אני ממש לא בעניין'. אם אכתוב מה שבאמת עובר עלי, זה לא בדיוק יתאים לך לעלון'.

זה היה בתחילת חודש אלו. אני זוכרת את אותה שיחה אתה כשאני משילת בין טורי המדפים בסניף השכונתי של יש. 'את יודעת מה' אמרתי לה בפרץ רצון טוב, 'אני יודעת מה שאתה שואל. אחת שהיתה שרופה ותומכת נלהבת של נסיעות ראש השנה של הבעל התקררה. ואיך שוב היא חזרה בתשובה. ושוב עודדה אותה בהתלהבות חסידית ל'סיסו'.

אבל מה יש לומר. החזרה שלי בתשובה היתה מאוד לא מתוזמנת, את הכתבות של השנה הייתה בטוח לא אני כתבתי. רק כשהוא סוף סוף נסע אחרי הכנות מיגעויות, והתקשר אלי משם כולו שמחה, הודיתי בני לבניו, שכן, נכון, אני שמחה שנסעת, זה באמת המקום הכי נכון להיות בו. וכן, אני באמת שמחה שהוא שם.

יש דיבור מרבי נחמן. שאומר: 'כן יאכל לא יאכל, כן יישן לא יישן

בסייעתא דשמיא, בחודשים הקרובים יעסוק מדור זה בנושא 'חינוך ילדים' - הציבור היקר מוזמן לשלוח נקודות לדיון, וכן הערות והארות מוכימות. קראנה ותחי נפשכן.

עסקים כרגיל

כמה פעמים אנחנו מוצאים את עצמינו מוצפים ברגשי אשמה כבדים אחרי התנהלות לא נכונה עם הילדים. תחושת הכשלון גורמת לנו לכעוס על עצמינו, וללכת עם תחושה של פושע נמלט. שוב צעקתי ביישתי הרבצתי כל התשובות נכונות. אז איך, למען השם, יש לי סיכוי להצליח או להתחיל מחדש אחרי שהכל היה כל כך נורא? איך באמת נמשיך להפליג במסע החיים בלי שרב החובל הגולן הנורא ישלך אותנו לים של יאוש?

רגשי אשמה למשל הם סוג של גולן נורא, הם שואבי אנרגיה גדולים במיוחד. הגורמים לנו להרגיש גרוע עם עצמינו ולעשות את הטעות הבאה. כמובן שיש מקום לחשבון נפש על טעויות שעשיתי, ומקום לתקתק לקחים, אבל מרגע זה מתחילים מחדש עם ראש מורם וכתפיים זקופות, עם שמחה ובטחון שאני רוצה להתחיל מחדש ובוודאי השם יהיה בעורי.

כל רגע הוא בריה חדשה. כל המציאות מתהווה מחדש, מה שהיה כאן הרגע הקודם שייך לעבר. אין לי אלא את הרגע הזה.

רבי נחמן מברסלב אומר: 'כי כשרוצים ליכנס בעבודת השם נדמה להאדם כאלו הוא משא כבד, ואי אפשר לו לשא משא כבד כזאת, אבל כשיחשוב שאין לו רק אותו היום לא יהיה לו משא... כי אין לו להאדם בעולמו כי אם אותו היום ואתה השעה שעומד בו, כי יום המתחרת הוא עולם אחר לגמרי 'היום אם בקולו תשמעו' (תהלים צ"ה ז) היום דיקא'

'רק שהחזיק את עצמו' אותו עני מוצא את עצמו בלב הים ללא משפחה. עם רב חובל אימנתי. כשהוא יודע שכרגע הוא לא באמת שווה משהו, וחיי בסכנה. מה נותר לו לעשות?

'עשה עצמו שמה כאילו לא קרה דבר' לא כתוב כאן 'התמלא בשמחה ובטחון', אלא 'עשה עצמו' באופן חיצוני לחלוטין 'כאילו לא קרה דבר', כי באמת קרה, ובהחלט. ואז כשמגיע רב החובל עם הצעתו הגורלית הוא 'לא הכיר בו שום שינוי'. במילים פשוטות: ההצגה הצליחה!

איך עושים את זה? איך מצליחים ולו להציג באופן חיצוני את השמחה? אין לו רק אותו היום. ואתה השעה. לאותה שעה לשדר שמחה. לשדר הצלחה את יכולה. אף אחד לא ביקש ממך לדאוג לעוד שנה ואפילו לא למחרת. כי יום המתחרת הוא עולם אחר לגמרי.

איך אפשר להרגיש מצליח כשהמציאות אומרת בדיוק את ההיפך? תחושת הצלחה יכולה לבוא רק ממקום מאמין. אני מאמין בקב"ה שהוא מוליך אותי ומסייע בעדי. יש לי רצון להתקדם ובדרך שאדם רוצה לילך מוליך אותי. שימו לב ללשון 'מוליך אותי', אתה צריך לרצות ללכת. אבל לרצות באמת, וזו עבודה להמשיך לרצות לקוות ולהאמין שאני מתקדם, ויש לי דרך להצליח. ואם אני מתקדם ומצליח אני מרגיש שמחה. גם אם לא תמיד ותוצאות כל כך משמעותיות ונראות לעין. ורק בכוחה של השמחה הזו אפשר לזכות לאותם הדברים שבאמת שייכים לי וצריכים להגיע אלי.

יתכן מאוד שמה שנראה לך עכשיו כיהלום שהושלך לים ואובדנו מצער אותך, הוא לא באמת שלך. אבל אם את רוצה באמת לקבל את מה שמובן לך. כדאי רצוי ומומלץ לחזק את עצמך. לא להתנפץ לחתיכות יחד עם שבירי ההלומות המנופצים. כי לא בטוח שאת חולמת את החלום הנכון... מה שבטוח מביא להצלחה הוא: לעשות עצמו שמח...

סיפר מוהר"ן: 'מעשה בעני אחד שהיה מתפרנס מטיט, שהיה חופר טיט ומוכרם, פעם אחת כשחפר מצא אבן טוב שהיה שוין הון רב מאוד, ולא ידע כמה שוין, והלך לסוחר שיאמוד אותה בשויה. וענה לו הסוחר שאין בזה המדינה אדם שיוכל לשלם שויו, כי הוא שוה הון רב, וצריך ליסע עבור מכירתה ללונדון לעיר המלכה.

'אולם הוא היה עני והיה לו כסף ליסע, והלך ומכר את רכושו הדל והלך מבית לבית לאסוף נדבות עד שהספיק לו ליסע עד הים, ורצה לעלות על הספינה, אולם לא היו לו מספיק מעות, והלך להקאפיטאן (רב החובל) והראה לו המרגלית, כשראה הקאפיטאן את האבן, הבין שאדם עשיר הוא ולקחו על הספינה בכבוד גדול, ונתן לו חדר מיוחד ממדרגה הראשונה, וסידר לו כל התענוגים כאחד מהנגידים הגדולים.

'מהתחרת שלו היה לו חלון שפנה לים, והוא היה תמיד מתעלס ומשמח נפשו עם המרגלית, ובפרט בעת האכילה היה משתעשע עמה, כי השמחה והרחבת הלב טובה ורפואה שיתעכל המאכל בנקל. פעם אחת כשישב לאכול כהרגלו, והמרגלית היתה מונחת על השלחן בשביל להתעלס בה, ומרוב עייפותו נרדם, בינתיים בא המשרת ולקח את המפה והפירורים שעליה עם המרגלית, כי לא ידע שיש עליה מרגלית, והשלך הכל לים.

'כשהקיץ משנתו והבין כל זה, היה לו צער גדול וכמעט שיצא מדעתו כי מה יעשה עתה, הרי הקפיטאן הוא גולן שיהרג אותו בעד מחיר הנסיעה, על כן עשה את עצמו שמח כאלו לא ארע דבר. והנה הקפיטאן היה בכל יום בא לחדרו לדבר עמו, וכשבא אליו הקפיטאן לא הבחין על פניו מאומה, כי הוא עשה את עצמו שמח עד שלא הכיר בו שום שינוי.

'אמר לו הקפיטאן הלא אני רואה שהנך אדם חכם וישר לב, ובכן ברצוני לקנות הרבה תבואה ולמוכרה בלונדון ובוה אוכל להרויח הרבה, אולם אני ירא שמא יאמרו שאני גנבתי את הכסף לקנית התבואה, על כן יהיה נא הקנין על שמך ואני אשלם לך עבור זה סכום רב, והוטב הדבר בעיני העני ועשן.

'הנה כשבאו ללונדון מת הקפיטאן ונשאר הכל אצל זה העני, והיה ערך התבואה כפל כפלים מערכו של המרגלית'.

כשסיים רבינו ז"ל את הספור אמר: 'המרגלית לא היתה שלו - והיא ראה שנאבד ממנו. התבואה כן היתה שלו - והיא ראה שנשאר אצלו. און וואס ער איז געקומען צו זיין זאך, איז נאר ווייל ער האט זיך דער האלטן. תרגום: 'ומה שהגיעי למה שהיה צריך להגיע - היה רק בזכות שהחזיק את עצמו'.

מודל העני והיהלום. הוא בעצם מודל של מצליחים אמיתיים. כי מהי הצלחה אם לא לשמוח בכל מצב? זרקו לך את היהלום? נשארתי ללא כלום? אם תיכנסו עכשיו לעצבות ודיכאון הענינים יתקדמו? כנראה שרק ילכו אחורה. נכון שקל לדבר. אבל העני שלנו היה בסכנת חיים ממשית, אז הרבה ברירות לא היו לו.

גם בתוך הבית פנימה אנחנו מתמודדות לא פעם עם 'היהלום' כאלה ואחרים שמושלים לים בלי משים כשרק נרדמנו הרגע. זה יכול להיות נקיון יסודי שהלך לטמיון ברגע אחד. או תחושות קשות שמציפות אותנו בעקבות היהלום שאנחנו עצמנו זורקים לפעמים לים.

וכי העיקר שיבוא. יום אחד שמעתי את הדיבור הזה מולחן בניגון מדהים, שמומם פתח לי את הלב וגילה לי את הכיסופים שנמצאים שם. את הרצון הפנימי שלי שכן. זה המקום להיות בו.

אבל הכיסופים האלו היו מוסתרים מאוד. כי לפעמים הקב"ה לוקח לאדם את ההשגות שלו. ונשאר חלל. אפור שחור מלא טינות התנגדות ועצב. אז קודם כל צריכים להכיר במקום הזה ולהודות על קיומו, כי כאשר נוהה בחיסרון ניתן לו מקום להתמלא.

מה שאני יכולה לומר ממקום שהיה גם באורות וגם בבורות. גם אם לא שולחים את הבעל לאומן עם שיר על השפתים ועם שמחת אין קץ בגודל הזכות, בסופו של דבר, ברגע של אמת, כמו על כל דבר טוב שעושים - לא מתחרטים על כך לעולם. כי אצל הריבה למדנו שגם עבודות הנעשות בקטנות המוחין חשובות ויקרות לפנינו, לפעמים אפילו יותר מאלו הנעשות בהתלהבות גדולה. קולות וברקים.

אומן ראש השנה

שאכן מדובר במציאה ממש, ושמן הראוי לו לעשות את המינימום להצלת נפשו ונשמתו בזה ובבא, או להיות חכם בעיניו, שלא להיות נפתה אחר כל מיני 'עניינים', ש'מי אמר שהם נכונים', ושלא קבלנו במסורת, וכדומה, ולנסות איכשהו להסתדר בעצמו בחגיגה העת.

עד כאן מדובר בדברים ברורים.

כאן מגיע העניין של ראש השנה, שכפי הנ"ל, בזה לא נאמרו דברים ברורים על מהות הדבר, מה מסרתו, ומה הרווח בו, (אם כי נאמרו דברים ברורים מאד בגודל חשיבותו, וכנ"ל), כאן אנו צועדים בדרך אפשרית, לא לא מוכרחה, כמובן.

"שמד" ו"רצון"

ובכן, כל אחד בעל לב מרגיש, ומח מבין, וגם מי שלא, רואה ויודע, שדורנו הוא דור מיוחד, שונה לחלוטין מכל דור אחר, אפי' מדור אחד קודם, שינוי מוחלט ממש, הן בנוגע להרגשות שבלב, כפי שכל אחד מרגיש - המח סתום והלב אטום, ואין עם מי ועל מה לדבר. והן בנוגע לנסיגות הקשים, שאין שום השוואה, ולו הקלה ביותר בין הנסיגות שלנו לבין הנסיגות שהיו בדור אחד קודם.

אז מה רוצים כאן? בשביל מה כל זה? האם חליה בשנת ה' אותנו? הס מלהוכיח. בוודאי יש כאן מטרה מכוונת, שהיא תפקיד מיוחד שלנו בדור עקבתא דמשיחא, תפקיד שלא היה לשום דור עד כה, ושצורך התפקיד הזה, השי"ת ברא את המציאות והוא הנמצאת לעינינו. מהו התפקיד?

התשובה לזה היא: אמת, אי אפשר בדורנו להגיע לעבודת הדורות הקודמים, לא במעשים ובוודאי לא בהרגשות, הנסיגות קשים מאד, ואין הקב"ה בא בטרנויא עם בריותיו, העבודה שלנו, דור 'עקבתא דמשיחא', הדור האחרון, שאמור להביא את גמר התקוה, הוא - ה'בחירה בנקודת היהדות'.

כלומר, בוודאי יש את העבודה המעשית של קיום מצוות התורה, והיות מעבדות, אך לא בזה נמצאת בחירתו התמידית של האדם, לזה צריך בחירה חד פעמית, ולהיכנס למסלול והרגל מסוים, וממילא המצב בסדר פחות או יותר, צריך כמובן התגברות והתעוררות וחיוק מידי פעם, אך אין כאן ממש נסיון של "חמישים על חמישים" בין טוב לרע.

הבחירה האמיתית היא בין "שמד" ל"רצון", "רצון" פירושו חיפוש תמיד, כלומר, התקדמות תמידית! בין כשהולך כסדר, ומצליחים בעבודת ה', ובין כשלא הולך כסדר, ואפי' במצב של נפילות ח"ו, לא לעזוב את הרצון, לחזור שוב ושוב לעצמו, לסובביו, ובעיקר - בשיחה עם השי"ת, מה אני רוצה באמת! להמשיך לרצות את הגבוה ביותר, גם במקום הנמוך ביותר!... זהו עבודת ה'רצון', וזהו בעצם ה'חיים', מצב של תנועה (פנימית) תמידית.

ההיפך מזה הוא 'שמד': שמד פירושו: איש, הרמת ידים, חידלון. בדרך כלל זה קורה בנפילה, אחת או כמה ר"ל, עד שאדם מרים ידים, ואומר 'עד כאן, זה לא בשבילי, אך אפי' אדם שלא נפל, אם אינו מושיב לחפש, זהו ג"כ בחינה של 'שמד', כלומר, חוסר חיפוש, חוסר רצון, תנועה פנימית 'דוממת', ייתכן שהוא 'עושה' הרבה דברים, אך בלבו יש 'שמד'. לגבי הרבה חלקים ורובדים (שאליהם אינו שואף, או שמהם הוא כבר התיאש), הוא 'משומד' ר"ל, 'שמד' מוחלט הוא כאשר אדם כל כך מיואש עד שהוא מתנגד לגמרי ממקורו רח"ל.

את הנקודה הזו רוצה מאתנו השי"ת! "בחבור" בו, ו'לחבור' בתורה וקיומה, כלומר "לרצות", ע"כ, בשונה מדורות קודמים שהיה אפשר להשלות עצמו, עקב הצלחותיו, והרגשותיו, שהוא עובד את ה', גם בלא עבודת הרצון; בדורנו אין משהו אחר, המצב ה'מעשי' בעבודת ה', אפי' החיצונית, לא קלה, וכש"כ הפנימית, של שנשאר לנו הוא "לרצות", אבל עד הסוף! ראש בקיר! זה אני רוצה, פה אני נשאר, וזמנה לא תנוע. כמובן שמי שרוצה באמת, מתפלל, וממתין בסבלנות, בלי לעזוב את המערכה, מגיע בסוף.

מאיפה מקבלים את הכח הזה? מדין לוקחים את ה'רצון' הלוה? אין מעוררים אותו בכלל, ואיך שומרים על גחלתו בקביעות שלא תכבה? הלא אנו רח"ל עמוק עמוק בתוך ה'שמד', אין יוצאים משם?

משה רבינו! הוא היה לו את הכח להוציא יהודי מכל בחינה של 'שמד',

המשפט מוכר מאד, אין מי שלא שמע עליו. מה הוא אומר? תלוי כמובן למי. יש משפט זה מתקבל אצלם בהתלהבות, בשמחה, בהשתוקקות ובעניינות. יש מי שהוא מעורר אצלם תמיהה, הסתייגות, ואפי' לזלזול.

ובכן, מה זה באמת? מה הרעש הזה, העתמולה הזאת, מה מקורו, מה עניינו, למה זה נצרך, והאם מדובר בנושא 'חלקי', מה עם יציאה מארץ ישראל, ועזיבת הבית ברה"ו, וכו' וכו'.

ננסה בכמה שורות, לעשות קצת סדר בדברים, ולראות מה זה אומר.

ובכן, האמת שבשונה מכל העניינים, העצות, העבודות, והדרכים, שגילה והאיר מוהר"ן, בספריו, ובשיחותיו וכו', שבהם מתבאר כל עניין היטב היטב, מה עניינו, מה גודל חשיבותו, מהם פרטיו, מהם הדרכים לזה, וכו' וכו', לעומת זאת, נושא זה של ראש השנה באומן, היה ועודנו סתום וחתום, לא מבואר ולא מוסבר, 'הוראה' ותו לא.

אך המסר העולה מכל השיחות שנאמרו בנושא הוא בערך כך: "יש פה דבר גדול ועצום... הרבה יותר מכפי שאתם יכולים לשער... אין אפשרות לגלות במה מדובר... אך כל מי שמוכן לשמוע, אי אפשר להשיג מה הוא מרויח... בשום אופן לא משהו שאפשר להרוויח באופן אחר, במקום אחר ובזמן אחר... !!!

ברור א"כ קודם כל שיש כאן צורך בביטול, באמונת חכמים, ובציות ללא שכל, זה שלב ראשון, בלי זה אי אפשר ואין טעם להתקדם הלאה, כמובן, שהדבר קל יותר למי שמודע לגדולתו הבלתי נתפסת של בעל האמרה, ועל הערכתם של הצדיקים שהיו בדורו ואחריו - אליו ולדבריו, מה שלא ניתן כמובן לבאר במסגרת זו.

אך ננסה בכל זאת להבין מה שניתן להבין, מה באמת העניין בזה, האם זה מחייב, ואת מי, והאם בעצם יש מקום לכל ההמולה הזו. נבאר א"כ בקצרה את הנושאים הבאים: א. קברי צדיקים. ב. אומן. ג. ראש השנה. ד. אומן ראש השנה.

קברי צדיקים

הנושא של קברי צדיקים מתחיל בידיעה, ש'צדיקים במיתתם נקראים חיים', ואדרבה, 'גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם', וממילא אם בחי' היותם נאמר 'צדיק גזור וחוקב"ה מקיים', כל שכן שלאחר הסתלקותם יש בכוחם לפעול עבורנו כל הנצרך בשמיות ורוחניות, והוא ע"ש שאים אליהם, ומתפללים שם, ובה מעוררים אותם לפעול עבורנו.

כך מצינו אצל כלב שהלך להשתטח על קברי אבות בכדי להינצל מעצת המרגלים. כך מצינו אצל יעקב אבינו שקבר את רחל אמו ע"ה על אם הדרך, בכדי ששציצאו לגלות יתפללו שם והיא תפעל עליהם רחמים, [ואכן מצינו אצל יוסף הצדיק שדברו למצרים התפלל שם], כך מצינו בקבורתו של משה רבינו ע"ה, שהסתירו הקב"ה בכדי שלא יוכלו לבוא להתפלל שם, שא"כ מיד יבא הגאולה (תוס' סוטה יא), וכו"ו החפ"ג מאד במעלת הדבר, והגר"א זע"א (בפ' על תיקו"ז) הוסיף, שאחר חורבן ביהמ"ק, עיקר השראת השכינה הוא בקברי צדיקים.

ואכן, עם ישראל לדורותיו, נוהג לבא על קברי צדיקים, ולהתפלל שם עבור כל הנצרך, ישנם צדיקים שהבטיחו הבטחות מיוחדות לבאים להשתטח על קברם, ויש מקומות שעם ישראל מעצמו מרגיש משיכה מיוחדת לשם, כדוגמת מערת המכפלה, קבר רחל, ציון הרשב"י במרוז ועוד.

אומן

אומן, מקום קבורתו של מוהר"ן זע"א, אף הוא ככל קברי הצדיקים, מקום קדוש ומסוגל להתפלל ולהושע בכל הישועות, אך בשונה מהם, הבטיח מוהר"ן הבטחה נפלאה, הבטחה שלא מצאנו דומה לה, לא בוודאותה, ולא באיכותה, ההבטחה נאמרה בפני שני עדים, וכתובה בפירוש ללא שום ספק. הובטח לכל מי שיבא לשם, ויעשה את הנצרך (פרוטה לצדקה, ואמירת המזמורים), שהוא יתהלך בכל כוחו עבור תיקון נשמתו, עד להוצאתו המוחלטת מהגיהנם, ובלבד שלא ישוב לאוהלתו.

הבחירה כמובן בידי של כל אחד, אם לשמוע ולהאמין לדברי אמת, ולהבין

מעגל קסמים

מגנט האהבה האדיר בתבל, שולח בדממה את עיגולי כוח המושך שלו, עמוק אל הלב של הלב. אנשים בכל העולם מרפים את אחיזתם ונענים לגלים האלה, בהתרפקות שקשה לתאר.

מה זה הפלא הזה, מי הם האנשים האלה, מה עובר עליהם, כשהם נשאבים אל הסופה הלוקחת, הרוחק מן העולם לפלנטה שארחת? מי יכול לתת שם או כותרת להזמנה הדוממת, המפלחת בימים אלה את קירות המציאות?

ואיך אפשר לחיות ליד תופעה כזאת, במקביל אליה, כששום דבר מהעולם המוכר לא נותן לה תירוץ שיניח את הדעת? כמה זמן עוד יהיה אפשר להתעלם?

בחור אחד שאנתנו מכירים, חרדי מבית חשוב, ראש מכריז שעיוב את הלימוד, נשר והתרחק ועזב את הכל, קם השנה ונוסע לאומן. למה? שאלנו אותו בטון של מה-הקשר.

"אני מרגיש שאני חייב לעשות את זה", הוא אמר. הוא לא יודע, שגם אותו לכד היעגול.

מי שמתנגד, לא יודע למה הוא מתנגד. זה אסור, זה מותר, זה צריך, זה לא צריך, יוצאות מילים מנותקות מאנשים רחוקים שמסתכלים ולא מבינים מה הם רואים. אין דבר, אומרים האחרים וחיוך בעיניהם, עוד מעט תבינו. אולי השנה, אולי בחודש הבא, היעגול הזה ייקח גם אתכם.

הם אומרים 'לא תודה' ונרתעים לאחור, אומרים 'מוחל טובות', ולא יודעים באלה טובות מדובר, ושבעד כל הון שבעולם, נשמתם אינה מוחלת אותן.

אין דבר, אומרים האחרים, עוד מעט תבינו, עוד מעט תבואו גם.

עוד מעט יבוא העולם כולו, זה פשוט כור גרעיני כזה, שעוצמתו מצטברת וקרובה נקודת ההתכה.

יהודי, ועוד יהודי, ועוד יהודי, ועוד יהודי, ועוד יהודי... חיים, ועוד חיים, ועוד חיים, ועוד חיים... נשמה, ועוד אחת, ועוד אחת, ועוד אחת... אלוקות יהודית שנפוצה על פני כל כך הרבה מקומות בארץ, ניתקת ממקומה ומצטרפת אל הצדיק. חורים חורים נפערים במפת העולם, נדבקים בקודש ומושיכים איתם את כל מי שהם ואת מה שהם עושים.

בתחילה נפערו עשרות חורים כאלה, אחר כך מאות, אחר כך אלפים, ועכשיו עשרות אלפים. אחר כך מושך חור, ודרכו בוקע אור, רקמת המציאות נפרמת, ומתגלה מה שמאחור.

הלב של כל הלבבות יונק אותנו אליו ונאנתנו נענים לו בדמעות עמוקות כתרומה.

כל כך חייכני שתיקח אותנו, אבא. אל האהבה שלך. אל התשובה שלך. אל הצדיק שלך. כל כך נהנקנו מתחת לכל שכבות הפיח והטיח, הדם והבשר, המטבעות והקוקיות. כל כך רצינו משהו, ולא ידענו איך קוראים לו. עכשיו אנחנו יודעים. קוראים לו אומן ראש השנה.

קוראים לו אהבת עולם.

המשך בעמוד הבא <<<

סיפורו של אברך בן תורה, על נסיעה פלאית לראש השנה, רצופה נסים ונפלאות

>>> המשך מהעמוד הקודם

לתכלית הרצון, וע"כ "מושה" (345) עומד בין "שמד" (344) ל"רצון" (346), ותפקידו להעביר כל אחד מוכן לטם.

משה רבינו איננו, ואפילו קברו נסתר מאתנו, אך כבר גילו לנו בזה"ק "אתפשוטא דמשה בכל דור ודור", כל צדיק יש לו את הכוח הזה שנקרא "מושה", להעלות אותו משמד לרצון.

ראש השנה

נחזור רגע ל"ראש השנה". מהו ראש השנה? ר"ה הוא יום הדין! כל אחד נידון אם יזכה לחיים או וכו', כולנו רוצים לחיות, מבקשים, וחוזרים ומבקשים "זכרונו לחיים" "כתבנו בספר החיים", רבש"ע, תן לנו חיים, תן לנו כל מה שנצרך כדי לחיות.

אך ראה זה פלא, בנוסח התפילה, כאילו שכחו מכל הסיפור... לא מוזכר: לא חיים, לא בריאות, לא פרנסה, ולא שום דבר, רק "מלוך על כל העולם כולו וכו'" "ידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו'", מלכויות, זכרונות, שופרות, ובכן תן פחדך, ויאתיו לכל לעבדך, מלכות ה', וגאולה וכו' וכו', מה פשר הדבר?

הוא אשר דברנו. אנו רוצים לחיות, אך האם אנו יודעים מהם "חיים"? חיים פירושו "רצון", ו"רצון" הוא קבלת מלכות שמים, לחיות ברצון תמיד למלא רצון ה', מתוך ביטול גמור, לית לי מדידי כלום, לא אכפת לי: כן הצלחתי או לא הצלחתי, כן הגעתי או לא הגעתי, אכפת לי רק דבר אחד, "מה ה' רוצה ממני כעת!!!" זהו חיים! על החיים הללו אנו מבקשים בתפילה, ועל זה אכן התפילה מלאה מתחילה ועד סוף.

אך מה אעשה, אם אני לא מרגיש שזה מה שאני רוצה? אני בפנים רוצה דברים אחרים לגמרי: כסף, כבוד, תענוגים, ותאוות, איך אוכל אי"כ לבקש ע"ז כשהוא לא "אני"? כאן אני מוכרח משהו שיבא ויעשה לי "טיפול", יעשה סדר בפנים, ינקח את חלקי ה"שמד", וירביע במקומם את חלקי ה"רצון". צריך אי"כ לחפש מי מוכן לעשות עבורי טיפול זה, איפה, מתי, (וכמה זה עולה).

אומן ראש השנה

כאן מגיע החידוש! יש מקום כזה, יש "מטפל" כזה, קוראים לזה "אומן" (ולא להינמן!), שם יש מי שעושה את המהדר, ללא תשלום, רק בתנאי אחד: תהיה אצלו בזמן המתאים, כלומר, בראש השנה! אם תהיה שם, תוכל פתאום להרגיש, שבאמת הלב מתמלא ב"רצון", באמת אני רוצה את החיים האמתיים, אה"כ במשך השנה, כבר תוכל נכון יותר למלאות את המטרה, שבשבילה אנו פה, עם כזה רחוב, ועם כזה לב...

מדוע דוקא שם? אולי ב"בית המערב", או ב"קבר הרל", או אולי אצל רשב"י במיוקן השאלות צודקות, המציאות לא. לא משום שהם מקומות פחות חשובים, אלא משום שהם לא בקשו ממך לבא לשם, ולא הבטיחו שום דבר אם כן תבא, אלו מקומות נפלאים, אבל אם ה"טיפול" חשוב לך, תיגש למי שקרא לך.

לא מדובר בתאוריות "על הנייר", מדובר ב"מציאות בשטח", מי שראה - יודע, ומי שלא - לא יוכל אפילו להאמין.

עומדים שם בערב ראש השנה, שורות שורות של בני אדם, אלפים, עשרות אלפים, מ'עגילים וקוקו, ועד תלמידי חכמים, צדיקים וקנים, עומדים צפופים, ומשתחיים צפופים, אין מקום להכניס סיכה, במשך שעות ארוכות, במצב של "צום" (כנפסק בשו"ע), הצעקות והבכיות מוקיעות שחקים, נראה כאילו כל העולם שבת, לא מעניין שום דבר. ועל מה הצעקות, על מה הבכיות? על כסף, כבוד, רפואה וכו'? אולי גם, אך לא, ממש לא העיקר, מעט הקשבה תגרום להלם של ממש, כולם זועקים במר נפשם, בכלות הנפש, על גלות נפשם, על הנפילות והקשיים, על המכשולות והמעידות, ובעיקר, מבקשים ומתחננים על העתיד, על פתיחת הלב, התחדשות, טהרה, קרבת ה', תורה, תפילה, קדושה וכו' וכו', ועל - ה"רצון"!!! לא יאומן כי יסופר, ימות המשחח כמש.

פשוט מאד, עשרות אלפי יהודים, עוברים טיפול ביד "אומן", ועוברים בה אחר זה ובבת אחת - מכל חלקיק של "שמד", למלא חפניים "רצון". נכנסים כמו שנכנסים, ויוצאים ב"א חדשים, כפשוטו ממש.

ההמשך פשוט מתבקש: התפילות של ראש השנה ברוב עם (אלפי איש!), בהתעוררות עצומה, והשתכחות הנפש ונפלאה, מבקשים על החיים האמתיים באמת, מתעוררים באמת ובאופן הנכון לקול התקיעות, מתענגים על ה' בסעודות הנה, והשמחה שבמוצאי הנה, כבר חורגת לגמרי מגבולות הטבע, חוזרים לארץ ישראל, ומתחילים לחיות כאן ישראל, חיים של בני בכורי ישראל, ושל "ישראל אשר בך אתפאר".

להתפלל כל הזמן שאני יזכה להיות ב"ה באומן. הימים עוברים, ובכל יום אני מתקשר לבני ברק לשאול אם כבר הגיע הדרכון, והתשובה היא שלילית.

עבר שבוע, הגיע יום שני כזו אלול, ידעתי שאם אני רוצה להיעזר בר' יחזקאל זו ההזדמנות האחרונה. לא התייאשתי וחזקתי את עצמי שהישועה יכולה להיות כרוף עין. הגיע הערב, והדרכון טרם הגיע. ר' יחזקאל יצא לדרוך, ואני נשארת לבדי...

באותו לילה, אור ליום ג' כ"ח אלול, יצאתי ליער הסמוך, ובקשתי הרבה מהשי"ת שיזכה אותי להיות ר"ה באומן, ופיתחו לי כל המניעות העומדים בדרכי, כי אין מנצור לה' להושיע בכל מצב. בבוקר התחזקתי שאני יוצא לדרך ויהי מה. הכנתי לעצמי מה שאני צריך ליו"ט, ויצאתי לכיוון בני ברק.

הגעתי לבני ברק בצהריים, ואז התבררתי שהדרכון הגיע. הגעתי לביתו של האברך לקחת את הדרכון בשמחה רבה, אך מתוך ידיעה שאיני יודע מה ההמשך. הסכום שהצלחתי לאסוף בעגמל רב עמד על סך \$300 בלבד, סכום שאינו מספיק אפילו לחצי כרטיס, בפרט בשלב מאוחר כל כך. אך התחזקתי בלבי שהשי"ת יעזור.

חברי הגיש לי את הדרכון, ושאל: יש לך כסף לכרטיס? עניתי לו: את האמת שיש לי בעיה גדולה בנושא. לתדהמתו הוא אמר לי: שמע, יש בשרוטי כעת סך \$800 שאין לי צורך בהם לתקופה הקרובה, קח אותם בהלוואה, ותחזיר אותם בעוד כמה חודשים. הוא אפילו לא ביקש ערבות, רק שטר בכתב יד. והנה כבר הכסף ביד.

השלב הבא הוא להשיג כרטיס. ביורר קצר מעלה שהטיסות מלאות עד אפס מקום. התקשרתי ל"דרך צדיקים" והפקיד אומר לי: ה' אוהב אותך, ברגע זה התפנה כרטיס להיום בלילה [ליל רביעי כ"ט אלול]. המחיר של הכרטיס היה גבוה במיוחד, אבל לא חשבתי פעמיים, ותפסתי אותה בשתי ידיים בשמחה עצומה, שהנה סוף סוף הרצון שלי הולך להתגשם, ואני הולך להיות באומן בראש השנה.

המטוס אכן המריא בשעה 10:40 בליל זכור ברית, נחתנו בקיב בשעה 1:30 בלילה, התארגנו על האוטובוסים, ועד שהגענו לאומן היה 6:00 בבוקר. לאחר מעשה התברר לי שהייתה כאן עוד השגחה פרטית. שמתי בצער שהטיסה שהייתה אמורה לצאת אחרי הטיסה שלי, לא יצאה לבסוף, וכל אלו שגרשמו אליה נשארו בארץ. אילו הייתי נרשם לשם - מה שלא היה רחוק בכלל - הייתי אף אני אחד מהם...

לאחר התפילה בבוקר, ניסיתי לברר על מקום לינה ואוכל עבור החג. הסכום שנשאר בידי עמד על סך 400 ₪. השגתי אוכל לחג בסכום של 200 ₪ [בהכנסת האורחים המרכזית], ונשארו בידי 200 ₪, סכום שלכל הדעות אין בו די עבור מיטה, ולו הפשוטה ביותר. וכבר חשבתי שאשאר בלא מקום לינה.

אך מן השמים רצו אחרת, חסדי ה' כי לא תמנו, ומאת ה' המסבב כל הסיבות היתה זאת, שבקשתי שיחת טלפון מאברך אחד שמצאתי ברחוב, כדי לאחל שנה טובה להורים שלי, (את המספר הזר שהופיע על הצג, הסברתי בכך שהפלאפון שייך לחבר שבא מחו"ל...), לאחר ההתקשרות, התעניין בי אותו אברך (מיוזמתו) אם אני מסודר עם אוכל ולינה, ועניתי שאין לי עדיין מקום לינה, אומר לי אותו יהודי, השווער שלי בא לכאן עם כל המשפחה, ושכרו הרבה מטות, אולי נשארה מיטה פנויה, ואכן לאחר בירור הוא מצא שיש מיטה אחת פנויה אצל השווער, שהייתה מיותרת, ולא הייתי לשלם עליה כלל...

בה לא תם העניין. כשחזרתי לארץ ישראל. קרא לי ר' יחזקאל, ואמר לי שנודע לי שהייתי באומן. והוא רוצה לעזור לי בזה. ולכן ביקש שאבא אליו במשך השנה והוא יעזור ככל יכולתו. באתי אליו כמה פעמים, ובכל פעם הוא עזר לי עוד מעט, עד שכיסה עבורי את רוב הסכום.

ולא זו בלבד. במשך השנה זכיתי בסייעתא דשמיא למצוא את זיווגי. קבלתי שידוך מצוי, מבית מיוחד מאד, משפחה ליטאית שקשורים אף הם לברסלב, ובה"כ ימינו להקים בית נאמן בישראל.

הסיפור דלהלן, מכיל בתוכו מסר כפול. מחד הוא מגלה השגחה גלויה ונפלאה, ונסים של ממש. ומאידך הוא מגלה כיצד גם ברגעים של הקושי וההסתרה, מנסתרת ההשגחה העליונה, ובסופו של דבר מתברר שהכל היה לטובה. וכמו שידוע מרביה"ק, שבזמן שיהודי רוצה לקרב את עצמו להשי"ת, מן השמים מוזמינים לו נסיונות כדי להגביר את החשק ע"ז.

והמסר העיקרי של הסיפור, הוא מה כוחו של רצון אמתי. שבכוחו לשבר כל מה שנראה בעינינו למניעה, ולהסתרה, ולמצוא את השי"ת בכל מצב, ובסופו של דבר, העקשן יצליח להגיע למה שצריך להגיע בס"ד. כי לית רעותא טבא דאתאביד.

גדלתי בבית ליטאי למשפחה חשובה ומכובדת, ולמדתי בשיבה ליטאית חשובה בדרום. היו לי כמה פעמים מחשבות לנסוע לאומן לראש השנה, מחמת הדברים הגדולים שקראתי ושמעתי על זה, אבל תמיד חשבתי שזה לא הגיוני, גם מצד זמן, וגם מצד ההורים והמשפחה והחברים, ואולי ג"כ זיק לשדוכים וכו' וכו'.

והנה לפני כשנה, בחודש אלול תשע"ד, התעורר אצלי רצון חזק מאוד שאני מוכרח לנסוע ויהי מה, ובוודאי שאני לא פסיד כלום מזה, כי לא מפסידים מדבר טוב שעושים, מה גם שכבר הייתי בגיל 12, ורציתי מאוד למצוא שידוך, ונתעוררתי מאד כמה שראיתי שרבי"ל אמר 'אצלי נמצאים כל האבדות, ונוכחתי מאמר חז"ל 'דרכו של איש לחזר אחר אבדתו, וא"כ קיוויתי שבכותב זה אמצא את הדרך שלי השנה, וזה נתן לי עוד דחיפה להיות עקשן גדול, ולנסות בכל הכוח.

התחלתי להתפלל ע"ז. והנה באמצע חודש אלול פניתי לאחד ממכרתי, ושאלתי אותו אם הוא מכיר מישהו שיכול לעזור לי בעניין זה, והוא השיב לי, שהוא מכיר יהודי באותה עיר - שאף הוא היה ליטאי והתקרב לברסלב - והוא עוזר רבות לאנשים בעניין זה.

זה היה ביום חמישי ט"ז אלול, פניתי לאותו יהודי [ש'צורך הסיפור נקרא לי ר' יחזקאל], וספרתי לו שאני רוצה מאד לנסוע. הוא שאל אותי: 'האם יש לך דרכון? עניתי: 'לא'. 'האם יש לך בסיס של סכום מינימלי? עניתי ג"כ: 'לא'. אמר לי ר' יחזקאל: 'בא תתחיל לעשות משהו, ואחר כך ננסה לעזור. דבר ראשון תעשה דרכון ותנסה לגייס קצת כספים ואח"כ נראה מה נוכל לעשות בשבילך'. הוא הוסיף: 'אני נמצא את עך יום שני בלילה או לכ"ח אלול, אחר כך אני כבר נוסע, לכן תשתדל לבא אלי לפני כן'. והוא סיים: 'אבל דע לך, שהעיקר הוא הרצון! ואם תרצה באמת - בוודאי תגיע!!'

קבלתי את דבריו, והתחזקתי מאוד בעניין הרצון. ואז התחילה ללוות אותי השגחה פרטית מופלאה על כל צעד ושעל, עד הרגע האחרון. כשבכל פעם נראה מחדש שאין סיכוי לצעד הבא, ו'פתאום' זה מוסדר.

חכיתי שיחיה לי את האפשרות לגשת למשרד הפנים. מחר יום שישי, אח"כ שבת, וזה לא שייך. ביום ראשון י"ט אלול רציתי ללכת אבל היה אונס שלא יכולתי, ולמעשה, רק ביום שני כ' אלול יצאתי מיהשיבה שנמצאת באחת מערי הדרום, לכיוון באר שבע הסמוכה, כדי להשיג דרכון לצורך נסיעה. לא היה לי מושג איפה נמצא 'משרד הפנים' בבאר שבע, מימי לא הייתי שם, אבל התחזקתי בבטחון בהשי"ת ויצאתי לדרך.

בהשגחה פרטית, עצר לידי טרמפ, כשהוא מודיע שהוא נוסע לבאר שבע על ידי משרד הפנים... עליתי עליו והגעתי בס"ד ישר למחוז חפצי, בלא צורך לחפש את המקום.

נגשתי לאומן את הדרכון, ושאל אותי הפקיד: להיכן לשלוח את הדרכון? לא יכולתי כמובן לתת את הכתובת של ההורים, אז נתתי כתובת של אברך ממכרתי שגר בבני ברק. ואז אמר לי הפקיד: תן עשרה ימים זה יגיע. עמדת נדהם, הרי היום כ' אלול, ועוד עשרה ימים כבר ראש השנה. אמרתי לו: אני חייב את זה יותר מוקדם. ובקשתי שלפחות יצין על הטופס שזה דרוך.

חזרתי לשיבה מתוך תקווה שהעניינים יסדרו בס"ד, ובניתיים התחלתי לגייס כספים כמה שיכולתי, תוך כדי שאני ממשיך

רב-שיח

שלש נשים מספרות על ההתמודדות שלהם עם הנסיעה לראש השנה

לקראת ימי ראש השנה, כינסנו לפונדק אחד שלשה נשים משלשה ערים שונות, כולם עם אותו רקע: אשה ליטאית שנישאה לבעל ליטאי - תלמיד חכם כמוכן - כשבשלב כלשהו הבעל 'נתפס' לברסלב, ובשלב נוסף כלשהו אף החליט לנסוע לראש השנה לאומן.

הן יושבות לפנינו: **גברת ת. מקריט ספר, גברת ר. מירושלים, וגברת ב. מבית שמש**. ואנו מעוניינות לשמוע מהם על הנושא: איך ההרגשות שלהן, איך הן מתמודדות, ומה יש להם לספר לאחרות.

איך זה התחיל?

גברת ת. - המנוגרת ביניהן - **פותחת:** לפני שש שנים בעלי התקרב לברסלב, לקראת אלול כבר היה מחובר לגמרי לרבנו ורצה לקיים את ציווי להיות בר"ה באומן. לי היה מאד קשה עם זה אבל הבנתי שאני צריכה לכבד את רצונו (ההחתי).

גברת ר. מספרת: התחנתנו לפני כשמונה שנים. תקופה קצרה מאד לאחר החתונה, בעלי הביע את רצונו לנסוע לר"ה. לא הבנתי בכלל למה, והייתי ממש בהלם. ברגע הראשון הסכמתי, כי לא קלטתי כמה זה רציני. כשהבנתי שזה רציני, כבר היה מאוחר מדי, ולא היה נעים לי לחזור בי, אבל הצבתי שלשה תנאים: 1. שאף אחד לא ידע. 2. שיבטיח לי שזה משהו אמתי ותועלתני, ולא סתם בשביל האקשן... 3. שישביר לי מה העניין בנסיעה. למעשה, הוא עצמו היה עדין טרי בברסלב ולכן היה לו קשה להסביר לי.

גברת ב. משהפת אף היא: באלול הראשון בעלי כבר היה די מחובר לברסלב. הרעיון עלה על השולחן, והיו אף כמה שניסו מאד לשכנע אותו. בעלי חשב ובדק, ודיברנו על זה הרבה, ובסופו של דבר היו לנו הרבה 'ראיות' שאפשר בהחלט גם להשאר בארץ. בשנה השניה הוא כבר לא חיפש 'ראיות' אלא החליט שהוא נוסע. כנראה שלכל אחד זה 'בא' ברגע שלו, ואולי לכן היה לי יותר קל להסכים לזה, כי זה כבר היה בראש תקופה די ארוכה. בנוסף, בעלי הוא טיפוס כזה שלא מדבר אליו לא מתנות ולא טיולים, ולכן שמחתי על ההזדמנות 'להביא' לו משהו שישמח אותו במיוחד, ואף עודדתי אותו לעשות את רצונו (שלו או של הרביה שלו? לא מעניין אותי) למרות כל המניעות, והיו הרבה.

איך הייתה ההתמודדות, האם זה היה קשה?

גברת ת. מספרת בהתרגשות: זה היה קשה מאד. קודם כל, התביישתי מהמשפחה שלי (ההורים שלי והאחיות גרות בקרבת מקום אלינו), אז ביקשתי מאחותי שגרה בעיר אחרת שתזמין אותי 5+, וסיפרתי לכל המשפחה שאנחנו מתארחים אצלה, כך הם לא ידעו בכלל שבעלי נסע!

בהדלקת נרות של ר"ה בכיתי נורא, לא הבנתי איך בעלי עשה לי את זה! והייתי בטוחה שזו פעם אחרונה שהוא נוסע! לקראת סוף היום השני, הבן בן ה-3.5 הקיא ולא הרגיש טוב, הבנתי שזה מגעגעעים לאבא, וזוהו שהוא מרגיש עלי את הקושי...

גברת ר. נזכרת: בסביבה שגרנו, זה לא היה מקובל בכלל. בראש השנה, כשאנשים לא ראו את בעלי בבית הכנסת, התחילו

להתלחש שכנראה החבילה התפרקה... וזה היה מאד לא נעים. בנוסף, ליוותה אותי תחושה קשה, שאם הוא נסע השנה, מסתמא זה יהיה גם בשנים הבאות, כי הרי "כל באיה לא ישובו".... [אמנם הוא אמר לי ש'מה פתאום, בכלל לא מחייב'... אבל בסופו של דבר זה בדיוק מה שקורה כבר שמונה שנים...], וזה הוסיף לי הרבה על הקושי.

גברת ב. מסבירה: עם עצמי הייתי שלמה שאני עושה את הדבר הנכון, אבל היה לי מאד לא נעים מהמשפחה, הרגשתי כלפיהם כמו אשה חד-הורית (היו) אומללה ומוזנחת, שכאילו לבעלה לא אכפת ממנה.

בראש השנה ישבתי עם המשפחה, ונזהרתי שלא לפתוח אתם נושאי שיחה רגישים, כי לא רציתי להיראות חלשה. ניסיתי לשדר שאני מרוצה מזה והכל בבחירה שלי, אני לא יודעת אם ממש הצלחתי, [בסך-הכל - כמה שניסיתי (וגם כעת אני מנסה לשדר) שהכל בסדר - גם לי היה קשה בלי בעלי...]. אבל במשך השנים הצלחתי ב"ה לגרום לכולם להיות בטוחים שטוב לי, וזה מאד חשוב לי.

ואיך הייתה ההרגשה הפנימית - האם זה היה קשה, והאם הצלחת להתחזק?

גברת ר.: היה לי מאד קשה, בכיתי הרבה והייתי מאד מבולבלת. אבל אחד הדברים שמאד חזקו אותי, היה כאשר סבי שיחי - ששמע שבעלי נסע לאומן - הזמין אותי, והסביר לי שאמנם בשנה ראשונה יש ענין לא לעזוב את הבית, כדי לחזק את הקשר; אבל ההסכמה שלי לנסיעה גורמת לקשר אפילו יותר חזק מאשר אם היה נשאר בבית! ואכן זה מה שחזק אותי מאד - הידיעה שאני עושה את תפקידי בכך שאני מאפשרת לו לעשות מה שטוב לו, וממילא לי גם מחזק את הקשר בינו.

גברת ב. בחיזוק: מאד רציתי לקבל טיפה אוירה של ברסלב בימים האלו, ולכן נעניתי להזמנה של קרובת משפחה ברסלבית (מצד בעלי) שהזמינה אותי לסעודה ראשונה בליל החג, ואני מוכרחה לציין שזו הייתה חוויה לא רגילה!

ראיתי משפחה שלימה; סבתא, אמא, בנות גדולות, וכל הקטנים יושבים סביב שולחן ערוך, עם סעודה מושקעת, כולם שמחים ומאושרים שאבא והבנים הגדולים נמצאים אצל 'הרבי', ואומרים את הסימונים, שרים שירי ר"ה-אומן בהתלהבות, ובכלל לא נראים מסכנים כמו שחשבת. אמרתי לעצמי: "אם ככה זה יראה גם אצלי, ממש לא אכפת לי".

מבחינה טכנית - מה עושים? איך מסתדרים לבד?

גברת ת. עונה בפשטות: כיום אנחנו מתארחים אצל ההורים שלי ואחיות שלי לסעודות השבת ולילות של ר"ה. בסעודות הבוקר של ראש השנה אנחנו אוכלים לבד בבית, כי אנחנו רוצים לשיר את שירי רבינו הקדוש בשמחה ובהתלהבות!

יש לנו ב"ה היצע רב היכן להתארח, עד כדי כך שבדרך כלל אני נאלצת לומר - אין מספיק סעודות בשביל להיות אצל כולם... ואני מודה ל'ד' על זה. חשוב לציין, שאני לא מתווכחת איתם על הרעיון ולא מנסה לשכנע אותם להיות ברסלבים... רק מראה להם שאנחנו בטוחים בדרך שלנו ושמחים בה!

זה לא אומר עדיין שזה קל, יש את הקושי להיטלטל ממקום למקום, לדאוג שהילדים יתנהגו יפה, לישון לבד, ובכלל

בסירה אחת...

מכל חברותי ומכרותי, בדיוק אותה לא רציתי לפגוש עכשיו!

אולי בפעם אחרת, אחרי הכל, אנחנו חברות ילדות. אבל לא היום, בראש השנה, כשבעלי באומן ואני כאן עם שישה זאטוטים, עושה להם קידוש, מלמדת אותם את ה"סימונים", ואין לי סיכוי להתקרב אפילו לביהכ"נ. בטח שאני שמחה שהוא באומן, אבל א"א להגיד שזה לא קשה. אז להסתדר בעצמי זה נושא אחד, ולעמוד מול הצלפותיה של זו שמתקרבת אלי עכשיו - זה כבר נושא אחר. כ"כ הרבה דיונים בנושא הזה כבר היו בינינו, כולם אותו אופי. היא בשום אופן לא מוכנה להבין איך זה שבעלי משאיר אותי לבד, ונוסע. ולי אין עכשיו כח לשמוע שוב את אותן המילים ובאותה המנגינה: "כ-כ-ה הוא משאיר אותך לבד-ד-ד?"

"מה נשמע?" - היא פונה אלי, ואני מנסה להעלות חיוך מאולץ על שפתי.

"השנה אנחנו באותה הסירה!" - אני שומעת אותה אומרת.

"מה? בעלך באומן?" - אני כמעט צועקת.

"לא! לא! חס והלילה!" - היא נרתעת לאחור - "נראה לך שבעלי יסע לאומן וישאיר אותי לבד? אני אסביר לך את העניין: בעלי הרי משגיח כשרות, והייתה לו הצעה להשיג ברי"ה באיזה בית מלון בגרמניה, מקבלים על זה כסף טוב, משכורת של כמה חודשים, הרעיון כמוכן קרץ לנו, ברור שהסכמתי. מה כ"כ נורא להיות לבד כמה ימים? אני רק מרויחה מכל הסיפור..."

חיוק כזה עוד לא קבלתי מעודי!... הבנתי את כל הסיפור.

פרופסור גדול שרץ לניתוחים בכל העולם, קובעים אתו תור מספר חודשים מראש, וכולו עסוק בהצלחתי חיים - משהו מתחשב באשתי, מתי נח ומתי לא? האם היא בדיוק אחרי לידה או לא מרגישה טוב? אם זה בדיוק בפורים או בערב פסח?

ממש לא. והיא? היא נשארת בבית וגאה בבעלה! היא מבינה שמול הנוחות שלה עומדים חיי אדם, או לחילופין חשבון הבנק התופח שלהם...

אם כן, נקודת הניסיון ב"להשאר לבד" היא לא: "איך נסתדר?" אלא: מה חשיבות וגודל הנסיעה, ומה אנחנו 'מרוויחים' ממנה?

נדמין לעצמנו, אילו היינו יודעים שבערב ר"ה, יעמוד נדיב על יד הציון, ויחלק לכל אחד צ'ק של מאה אלף דולר - הרי לא תהיה אף אישה ש"תסכים" שבעלה יסע, כל אחת תתחנן שיסע, גם אם בדיוק השנה יש לה תינוק בן שבועיים ואין לה איפה להתארח.

חברה יקרה! את זוכה שבעלי ווכה לקיים את הציווי של רבינו להגיע אליו לר"ה, והרי הוא בעצמו אמר: "אין דבר גדול מזה!" פירושו ש"אין דבר גדול-מזה!" משכורת של כמה חודשים, ניתוחים מסוכנים לבני אדם, מאה אלף דולר ואפילו כל המיליארדים שבעולם מתגמדים כ"כ ונהיים אפסיים מול התועלת של: "להיות אצלי על רה"ל!" הרי בעלך בעצמו פעיל בקרוב הגאולה! שערי בנפשו את גודל הזכות שלך! בתפקיד ובמקום שלך, שאת מאפשרת לו לנסוע.

אין פלא, אם כך, שאינני מסכימה שבעלי יסע. אני רוצה ומשתוקקת, שמחה ומאושרת

במעשה דהלן, ניתן לחזות עין בעין בכוחו של רצון, ובעיקר בכוחה הנורא של התפילה, שעל ידה אפשר לשנות את הטבע ממש, ולפעול נסים גדולים.

להתגעגע... אבל אני שמחה שזכיתי שבעלי שם, זו ההשתדלות שלי לזכות בדני! ובעיקר, זו החובה שלי לקיים את דברי הצדיק. כי כשהייתי לפי תורת ברסלב, רואים כל הזמן איך שמרוויחים כ"כ הרבה עידוד ושמחה ואמת, וממילא משתדלים לקיים את כל מה שהוא אמר, גם כשלא מבינים, מתוך אמונה שזה בעצם מקרב אותנו לד' יתברך.

ולסיום, טיפ מוצלח! ידוע שבאומן אין מקום לקנות מתנות לילדים. לכן אנו קונים לפני ר"ה לכל ילד משהו מיוחד, וקוראים לזה המתנות של "אומן ראש השנה"; הילדים מקבלים את המתנות כשבעלי יוצא לדרך (יום-יומים לפני ר"ה), וזה מסייע לשמחה שלהם בניסיעה של אבא.

ה. אף היא עונה: מהרגע הראשון היה לי ברור שאני אהיה אצל ההורים שלי. אני נזכרת איך שבשנה הראשונה סיפרתי לאמי תחי' שאני באה לבד, ושאלתי אותה איפה נראה לה שבעלי יהיה, לתדהמתה, היא ענתה מיד: "באומן"! שאלתי אותה: "איך ידעת?" אז היא אמרה: "חשבת על הדבר הכי הזוי!..."

משנה לשנה זה נעשה יותר קשה, מחמת ריבוי הילדים בלענה. במקביל, התחילו עוד מבני משפחתנו של בעלי לנסוע, ולכן אני מקוה ומתפללת שבשלב מסוים נוכל להתאסף כמה מבנות המשפחה יחד, ולחוג את החג בצוותא בביתה של אחת מאתנו, יחד עם כל הילדים. נראה לי שזו תהיה חוויה אחרת עבור כולנו.

גברת ב.: בשנה הראשונה הייתי עם שתי תינוקות. אמי תחי' מיד כששמעה על נסיעתנו של בעלי, מיד אמרה לי שנבוא אליה, אפילו שהם בכלל לא התלהבו מכל הנסיעה, אבל ב"ה יש לי משפחה חמה ומסורה והיה ברור להם שאני "נופלת" עליהם, וזה מה שעשיתי למרות שלא היה לי נעים בכלל. למעשה, בכל שנה אני מחכה שהילדים יהיו מספיק גדולים, ונוכל לעשות לבד בבית.

כיום, לאחר כמה שנים, האם זה נהיה יותר קל? והאם משהוא השתנה בהשקפה ובהרגשה?

גברת ת. משיבה: כפי שאפשר להבחין בסגנון תשובתי - עם הזמן התחברתי ב"ה יותר ויותר לברסלב, ראיתי כמה זה מוסף לנו אור ורוחניות לחיינו!! עד שבשנה השניה, לקראת אלו, הדבר הכי ברור היה שבעלי נוסע שוב לאומן לר"ה. הרגשתי שזו הזכות שלי, וכל הזמן אמרתי לעצמי ולילדים שאנחנו זוכים שאבא נוסע לאומן, ושרנו יחד בשמחה את השירים של אומן! וכמו כן כשאמא שמחה ובטוחה, אז גם הילדים הקטנים והגדולים שמחים בזה, ומאשרים על הזכות שנפלה בחלקנו שיש לנו נציג בקיבוץ הקדוש באומן שפועל בשבילנו.

גברת ר. מצטרפת: לאט לאט עם השנים, התחלתי להתחבר לרעיון. בהתחלה היה לי מאד קשה לקבל את האמונה שזה דבר שבאמת עוזר לי, אבל במשך השנים אני שומעת זאת הרבה מבעלי, עד שזה כבר נכנס לראש, שהרבי הבטיח שמי שיבוא אליו רק ירוויח, ואם הוא מבטיח - זה בוודאי כך.

למעשה, בכל שנה כשהוא נוסע אני מבקשת ממנו שיגיד לי משהו שיחזק אותי בימים האלו. ואני מבקשת דווקא משהו מברסלב, כי אם אני עושה מסירות נפש בשביל משהו של ברסלב, אני מרגישה צורך להתחזק דווקא עם משהו מאותו שורש.

זה מאד עוזר לי בהג, כי למעשה אני עוסקה ומבולבלת, וגם לא הולכת לבית הכנסת כי יש לי 'פיצקאלך' בבית, לכן אני מחפשת איזה חיזוק או רעיון לחשוב עליו ושיתן לי כח. מה שמחזק אותי בעיקר הוא מה שבעלי חוזר לי בכל שנה בשם מוהר"ן, שבראש השנה צריך להיות חכם לחשוב רק מחשבות טובות.

ואחרי הכל, הקושי של 'להיות לבד' - נשאר אצלי באותה עוצמה, למרות שזה חוזר על עצמו כבר הרבה שנים. אבל אני שמחה עם זה, כי זה מגלה לי בכל פעם מחדש על קשר בריא וטוב שיש לנו ב"ה.

גברת ב. משלימה: בתחילה עשיתי זאת כדי להרגיש טוב עם עצמי שאני 'מפרגנת' לבעלי את מה שמסמכת אותו. בשנה שניה הסברתי לעצמי שהיות והספינה ממילא שטה לכיוון הברסלבאי, כדאי לי להשלים עם זה ולא להיות בהלם, בשנה שלישית ניסיתי להאמין בכל הטובות הגדולות שזוכה מי שנוסע, ולהזכיר לעצמי שזה לטובתנו. אח"כ ממש השתדלתי לשמוח בזה שיש לנו נציג באומן, וכיום אני מנסה לעבוד על הביטול, ולהבין שאני לעולם לא אבין למה זה דווקא ככה. אני צריכה רק להתבטל. ואני בהחלט מאושרת.

סוכנויות יותר מנוסות או יותר זולות. בכל זאת הייתי טרי בכל הסיפור. וזו הייתה הטעות ראשונה.

אחר כך הייתה טעות נוספת. לא שלי, אלא של סוכנות-הנסיעות. אני הזמנתי כרטיס ליום שני בערב, ליל כ"ח אלול, לילה קודם 'זכור ברית'; ואילו הם רשמו אותי לטיסה ביום שלישי בערב, ליל 'זכור ברית' [לאחר מכן התברר שזאת הייתה הטיסה האחרונה לאומן באותה שנה...]. ניסיתי לשנות זאת, אך לא היה עם מי לדבר. אמרת: גם זו לטובה. למעשה, מאחר שהייתה זו חברה קטנה, הם הסתבכו בסידור הוויות, ולכן הם הודיעו לכולם להגיע לשדה-התעופה ושם יקבלו את הכרטיס עם הוויה. הגענו לשם, ועדיין היו עיכובים רבים. רק סמוך ממש לטיסה החלו בחלוקת הכרטיסים, ועד שגמרו לחלק כבר היה מאוחר מדי. הטיסה כבר נסגרה, ורוב הנוסעים - ביניהם אני כמוכר - עדיין היו בחוץ...

מבחינת חברת התעופה - אין בזה שום בעיה. המטוס מצידים עמד להמריא עם מעט הנוסעים שהיו בתוכו, ולהשאיר את כל השאר - בארץ, וזהו. ברגע האחרון, עלה רעיון נועז בראשו של אחד הנוסעים שהיה אתנו בחוץ, הוא גנש אל הקופה של חברת התעופה, ולקח משם באחת את כל ערימת הוויות של כל הרשומים בטיסה - הן אלו שבפנים, הן אלו שבחוץ. ובכך הוא מנע מהמטוס לצאת, כי בלי הוויות לא שייך לנסוע, כי כשיגיעו לשם, יאסרו את כולם.

חשבנו שהנה באה הישועה, אבל לא. התברר, שרוב ככל עובדי נמל התעופה כבר שבו לבתיהם, והמקום היה ריק, כך, שלא היה מי שיטפל בזה. וממילא, העסק' נשאר תקוע - המטוס לא יכול לצאת, אבל גם אנו לא יכולים לעלות עליו...

מנהלי חברת התעופה, ניסו לשכנע אותנו להחזיר להם את הוויות, כדי שהמטוס יוכל לצאת לפחות עם הנוסעים שכבר עלו עליו. הוא ניסה בפיתויים, וניסה באיומים, אך לשוא. הלה היה עיקש וסירב לשתף פעולה.

חלף שעה, חלפו שעותיים ודבר לא אז. בינתיים אמרנו 'תיקון הכללי', ועשינו ריקודים להמקמת הדינים, מצב הרוח נע מעלה ומטה, בין תקווה לייאוש. אבל הזמן שחלף גרם לנו להבין שאין למה לצפות, והייאוש החל לחלחל ללב.

במשך כל הזמן הייתי בקשר עם הבית. שיתפתי אותה בהתפתחויות, בתקוות ובאכזבות. בשלב מסוים אמרתי בהשלמה: "הרווחת בכפליים, גם יש לך את הזכות שנתת לי לנסוע, וגם למעשה לא נסעת!..." והנה, לתדהמת המוחלטת, היא עונה לי בנחרצות: "אתה חייב לנסוע! בעזרת ה' תהיה ישועה ואתה תסע!...", ולמרות השעה המאוחרת, היא התיישרה להתפלל שבעלה - זאת אומרת אני - אצליח לנסוע לאומן!!!

לאחר שלשה שעות מורטות עצבים - קרה הבלתי יאמן. פתאום התעורר נמל התעופה לחיים. והמקום החל להתמלא בעובדים. התברר, שבילתי בריה, פנו מנהלי חברת התעופה לכל העובדים - שכבר היו בבתיהם - ודרשו מהם לחזור לטרמינל!!!... כדי שיהיה אפשר לשחרר את המטוס.

הציבור התעורר לחיים. הודיעו מיד שכל הנוסעים שכבר עלו למטוס - יירדו, והתהליך ייעשה כולו מחדש בייעילות ובוריונות. תוך חצי שעה - היינו כולנו על המטוס, והוא המריא לשלום. ובשעות הבוקר כבר היינו באומן.

ואז נזכרתי כמה שאמרתי לחי"ם: "אתה כל יכול... ואתה יכול לעשות שאני כן יהיה שם". וא"כ, לא די בזה שקבלתי הסכמה מאשתי, אלא הייתי צריך 'להיות שם'. והנה, הייתי שם.

הסיפור התרחש לפני קרוב לעשר שנים. הייתי בחור ליטאי, ולמדתי בישיבה ליטאית חשובה ומוכרת בבני ברק. סמוך לנישואי התחלתי להתקרב לתורת מוהר"ן, אך לא ברמה כזו שהיה בה כדי לחפש משהו אחר, ולכן נישאתי למשפחה ליטאית חשובה ומוכרת, בלי לדבר מילה וחצי מילה אודות ברסלב.

ולא די בזה. בסמינר בו למדה אשתי, היא הייתה ה'ליטאית' בה' הידיעה של כיתה. היה לה בזה אידאולוגיה שלמה, והיא ידעה לצטט היטב את כל בעלי המוסר וראשי הישיבות, עד שכולם ידעו שאיתה אין מה לדבר חסידות בשום אופן.

החתונה התקיימה בשלהי חודש אב. הייתי אברך טרי טרי, המתחיל את חיי הנישואין, ותפקידו רק לחייך ולומר מילים טובות. אני מקדים זאת כדי שיהיה ברור, שהנושא של נסיעה - לראש השנה בכלל, ולאומן בפרט - לא היה יכול לעלות על השולחן בשום אופן שבעולם.

אך הלב. הלב שכבר טעם מהמעין המתוק, סירב לוותר. בליבי כבר הייתי שם. ולא יכולתי לחשוב על אפשרות אחרת חוץ מלנסוע. ובכן, מה עושים? איך יסתדרו שני הכתובים המכחישים זה את זה? העצה היא - תפילה!

החל מתחילת חודש אלול, בכל יום ויום אמרתי להשי"ת: "ריבנו של עולם. אני מרגיש שרצוני חזק להיות בראש השנה 'שם'. ונראה לי שזה גם הרצון שלך. מצד שני, אין לי שום דרך בעולם לעשות זאת. ממש שום דרך. אבל אתה הרי כל יכול, ואתה יכול לעשות שאני כן יהיה שם". אלו הם המילים (בערך) שאמרתי לפני השי"ת, יום יום, לא פחות ולא יותר. מתוך אמונה שלמה, שבידו ית' לעשות גם את הבלתי יאמן.

הימים חלפו, והנה הגיע שבוע לפני ראש השנה. והנושא טרם עלה על השולחן. ופתאום הגיעה הזדמנות לא צפוייה. חזרתי מהכולל בצהריים, והנה על השולחן מונח ספר, המספר את סיפורו של זוג ליטאי, שהבעל נהיה 'חסיד', והוא מגולל באריכות את כל פרטי ההתמודדות. שיתננו נסבה אודות הספר ותוכנו. ואז מתוך אווירה זו, שאלתי שאלת תם: "ואיך את היית נוהגת במצב כזה? לשם דוגמא, אם בעלך פתאום רוצה לנסוע לאומן, מה היית עושה?..."

כנראה שנימת הדברים הצביעה על כך שלא מדובר בשאלת סתמיות, אלא במשהו יותר אמתי. השתרר שקט של הלם והפתעה. ולאחר כמה דקות, לא האמנו שנינו למה שאזנינו שומעות: "אם אתה באמת רוצה לנסוע - תקנה כרטיס ותסע!..."

לאחר מכן הודתה, שאיננה יודעת מדוע אמרה כך, אבל מאחר שכך נאמר - היא עומדת בזה. היא ביקשה רק לוודא שאכן מדובר במשהו אמתי ותועלת, ולא סתם נסיעה לשם נסיעה. וגם ביקשה כמוכר שלא ידעו מזה. הזדורתי להזמין כרטיס, אך הדגשתי שוב ושוב שהזכות נתונה לחזור בה בכל שלב שתצרה, ואני מוכן לקרוע את הכרטיס בכל רגע שבו אתבקש לעשות זאת.

עד כאן החלק הראשון והמפליא של הסיפור. כיצד ברגע אחד - קרה הבלתי יאמן, וממקום של: "אין שום סיכוי", הפך הדבר ליבר סיכוי ואף למציאות בשטח. אבל החלק השני מדהים ומפליא עוד יותר.

מחמת הזמן הלחץ בו הייתי (ימים בודדים לפני ראש השנה), התקשרתי לסוכנות הנסיעות הראשונה שפגשתי, ובידרתי אם נשאר כרטיס פנוי. ברגע ששמעתי שיש - בקשתי מיד לרכוש אותו. לא נתתי את לבי לכך שמדובר בסוכנות נסיעות חדשה וקטנה, ולא ניסיתי לברר אולי יש

אומן ראש השנה

לאחי ורעי קוראי הגיליון הנפלא 'הקבצו'!

א. רציתי לשתף את ידידי הקוראים בכמה תחושות והרהורים מתוך הנסיעה לראש השנה שזכיתי אליה בשנה שעברה, לראשונה בחיי.

כידוע, כל ענין הנסיעה לראש השנה שמוהר"ן כה הרבה לדבר על חשיבותה ומעלתה, הנסתר בה רב על הנגלה, וקשה מאד להבין בשכל פשוט מדוע אברך שגר בארץ ישראל יש לו מקום תפילה מסודר בצוותא חדא עם בני תורה, אמור לעזוב את מקומו ומשפחתו ולנסוע לארץ ניכר ולעשות שם את ראש השנה עם קהל ענק ורועש שאת רובו ככולו אינו מכיר כלל, בכדי להיות בסמיכות מקום לציונו של צדיק גדול שנפטר לפני מאתיים שנה.

ונהי ישנם אנשים שיש להם חיבור לתחושת החוויה המסעיריה שקיימת שם שרבים מתארים אותה בצבעים וגוונים שונים, ובצדק, וזהו הגורם הראשי שמדרבן אותם לנסוע, אולם אני בטבעי נוטה יותר לשקט ורוגע, והתיאורים הצבעוניים שהגיעו לאוזני לא רק שלא גרמו לי לחשק לנסוע, אלא אדרבה, גרמו לי לרתיעה. מצד החוויה היה לי הרבה יותר נעים להישאר בבית הכנסת הקטן והמוכר על ידי הבית, ולעבור את ימי החג ברגיעה ושלווה והתרוממות הנפש יחד עם בני המשפחה, מאשר להיחזק בין הרבבות בתנאי שדה, על כל המסתעף מכך.

הסיבה היחידה שהיתה לי לנסוע והיא גם זו שאכן גרמה לי לקום ולנסוע, היא רק הדיבורים הבעורים של רבי"ל ור' נתן על חשיבות הנסיעה לצדיק לראש השנה וההתחללות בקיבוץ שממשיך להתקיים על ציונו לאחר פטירתו, דיבורים ברורים שלא משאירים מקום לספקות והתלבטויות למי שרק מאמין לרבי, ומכין שבי"ח יומי להאמין ברבי, לא נשארו לי ספקות בשכלי והיה לי ברור שהדבר הנכון ביותר הוא פשוט לקום ולנסוע, יהיה איך שיהיה.

ונהי על כל אחד ואחד שזוכה להגיע לציונו של הצדיק עובר מה שעובר בתחושת הנפש, כל אחד כפי שורש נשמתו וכפי מידת התקרבותו לצדיק, ואין אחד דומה לחברו בזה, ולא באתי לתאר בזה הרגשות אישיות, אלא אציין נקודה אחת שהאירה לי באותה נסיעה, שלענ"ד יש הרבה מה להתבונן בה, ואני משער שהיא יכולה להיות נוגעת גם לאחרים.

ב. הדבר הבולט ביותר שקיים באומן ראש השנה הוא המפגש בין המגוון העצום של כל סוגי היהודים שקיימים בעולם, כל העדות, כל המגורים, וכל הרמות הרוחניות, מהירודים ביותר ועד צדיקים ועובדי ה' מופלגים.

ונהי כידוע, לכל אחד יש באופן טבעי בראש 'קטלוג' מסודר על כל הסוגים והמינים, שעל פיו הוא יודע מי נחשב יותר ומי נחשב פחות, מי 'משלנו' ומי לא כל כך. וגם אני הגעתי עם הקטלוג המסודר שלי, ידעתי שאני 'בן תורה' ואני לא כמו כל מיני אחרים שבאים לשם, ועם 'גאות היחידה' הונו נכנסתי לכור ההיתוך של אומן ראש השנה.

אודה וגם אבוש שכאשר ראיתי את הציבור הענק שחלק גדול ממנו אינו נמנה על יושבי בית המדרש בכל ימות השנה, והרבה מהם אינם יכולים אפילו להיקרא 'בעלי

בתים פשוטים', היתה לי הרגשה לא קלה, קשה היה לי להרגיש חלק מציבור כזה, אפילו הרהרתי בלבי על כמה מהם מדוע באו לכאן בכלל, ומהי בכלל השייכות בינם לבין המקום הנשגב הזה.

במשך כל הימים ששהיתי שם היה לי ביורר לא פשוט עם הנקודה הזו, הרגשתי שלא מתאים לי להיות חלק מהציבור הזה, התביישתי שאני כאן, ורציתי לברוח, או לחילופין להתנתק ולשים את עצמי בצד, ולומר לעצמי שאיני קשור אליהם כלל, אבל הקב"ה עזר לי להבין שאם אתנתק אני מפסיד נקודה מאד חשובה, שהרי אם אני נמצא כאן וגם הם נמצאים, ואנחנו חלק מקיבוץ אחד, כנראה יש לנו ענין משותף, ובכלל, איך קוראים לתחושה הזו אם לא גאווה, ולשם מה הגעתי לצדיק אם לא כדי לקבל קצת ביטול וענוה.

גיליתי שמאד קל ויפה לדבר על אחדות ואהבת ישראל, אבל קשה לפגוש את זה בשטח ולחיות את זה, אני אוהב את כולם 'ברעיון', אבל רוצה שישארו רחוק ממני, שלא אצטרף לפגוש את הור והשונוה ולהרגיש אתו כשווה בין שווים.

[היה רגע שהקב"ה עזר לי לחוש את תחושת המתקוות שבאחדות, היה זה כאשר צעדתי ברחוב באחד מימי ראש השנה אחר הצהרית, והגיעו מולי שני בחורים שבכל ימות השנה לא הייתי רואה כל קשר ביני לבינם, הם אמרו לי חג שמח והשבתי בחג שמח, ולפתע אחד מהם אמר לי: "אחי, שכחת!" "מה שכחת?" אני שואל. והוא עונה: "את החיבוק!" ואז התחבקנו באמצע הרחוב, כשתוך כדי החיבוק אני מרגיש כיצד זורמת בלבי אהבה פשוטה לבחור הזה, הגם שאיני מכיר אותו כלל, רק בגלל שהוא יהודי כמוני. ברור שאירוע כזה יכול לקרות רק באומן, בהשפעת האווירה המיוחדת ששורה שם, אבל הוא לימד אותי שגם אני מסוגל לאהוב יהודי ללא תנאים].

כאשר התיישבתי בדיעתי עוד קצת בעניין הזה הבנתי שהנקודה הזו היא בעצם הנקודה היחידה שיכולה לקשר ביני לבין הצדיק, שהרי גם אני עם כל הכבוד, רחוק כרחוק מורק ממערב ממדרגותיו והשגותיו של הצדיק, והמרחק ביני לבינו הוא הרבה יותר גדול מהמרחק ביני לבין היהודים הפשוטים ביותר שמגיעים לשם, ומה גורם לו אם כן לרדת אלי ולרצות לעזור לי, אם לא שהוא מסתכל על עצם נקודת היחודות שלי, אותה נקודה נעלמת שבעיניי המגושמות שלנו או לא יודעים לייקר אותה, אבל בעיני הצדיק היא הדבר היקר ביותר שקיים ב', והוא רואה אותה ומתחבר אליה, וגם מלמד אותנו שמכוחה אנתנו יקרים וחשובים בעיני הקב"ה בכל מצב, שזוהו אחד מהלימודים העיקריים שלו.

הנקודה הזו קשורה מאד גם לעניין של המלכת הקב"ה בראש השנה. היא אדם בודד חשוב ככל שיהיה לא יכול להמליך מלך; גם קבוצה מסוימת מתוך כלל העם, ותהיה אפילו קבוצה מובהכת ביותר, אינה יכולה להמליך מלך על כל העם, ורק עם שלם שמתאגד יחד יכול להמליך עליו מלך. וכבר ידוע מה שאמור ר' נתן: "כל העולם צועקים 'המלך', אבל ההכתרה היא באומן", ובדורות מבינים את זה כפשוטו, כאשר מתכנסים למקום אחד

המנין הגדול ביותר של היהודים בעולם, הן מצד הכמות והן מצד התכללות הגוונים, כאשר כולם באים ברצון משותף להתחבר יותר למלכות ה', ומתגלה הנקודה היקרה שבנפשות כל היהודים שבאים להשתתף בקיבוץ הקדוש. נכון שלא כולם מושלמים, מי יותר ומי פחות, אבל עובדה היא שזוהו היצוג האותנטי ביותר של כלל ציבור היהודים בעולם, כך נראה כיום עם ישראל לגונוני, ועם הנתונים הללו אנו ממליכים את הקב"ה, לא כבני עליה יחידי סגולה שבדור, אלא כעם שלם ומאוחד שכלול מכל המדרגות, שכולם רוצים שהמלך יתגלה וימלוך על כולנו יחד.

מה אמור לכם ידידי, כדאי היה לנסוע ולעבור הכל אפילו רק כדי לברר קצת את הנקודה הזו, לגלות שיש עוד יהודים בעולם, גם אם הם נראים פחות נאים ומסודרים, וכולם יקרים ואהובים לה' יתברך, וגם הם יכולים לבוא אל הצדיק ולהתקבל ברועות פתוחות, ואפשר להיכלל עם כולם יחד.

ג. ולסיום אציין לדברי הפרפראות לחכמה (סא, יד) שמדבר על החשיבות הגדולה של ההתחללות עם כלל הציבור הבאים לקיבוץ בראש השנה, וכותב בתוך דבריו: 'והחוש מעיד שענין זה של הקיבוץ שמתקבצין כלל אנ"ש על ר"ה לאומן, זהו עיקר הכלליות וקשר האחדות של כל אנ"ש בקשר אחד, ורק בזה אנו מקיימין רצונו ז"ל להיות מחזיקים את עצמם כלל אנ"ש בקשר אחד באהבה ואחדות כנ"ל, ורק על ידי זה עיקר קיום הארת השארתו הקדושה לנצח, כאשר הבטיח ז"ל שענינו לא יופסק והאש שלו תוקד עד ימות המשיח כנ"ל וכו'. ועיקר יסוד קיום כל הענין זה הנ"ל הכל הוא על ידי הענין הקדוש של ההתקבצות וההתאספות יחד של כלל אנ"ש על ר"ה, וגם כפי אשר נתבאר למעלה שרצון רבינו ז"ל היה שגם אחר הסתלקותו ז"ל יהיו כל אנ"ש באגודה אחת וקשר אחד, וכאן במאמר זה מבאר שעל ידי האהבה והכלליות שנכללן יחד על ידי זה נמתקין כל הדינים'.

[במאמר המוסגר: בודאי שיש הרבה מדרגות בעם ישראל, ואין המונה חלילה להשוות את כולם, אבל יש גם נקודה שבה כולם שווים, והיא הנקודה שכולם יהודים, וכאשר נמצאים אצל הצדיק, כולם שווים בכך שבאים לקבל מהצדיק, ולכן כאשר באים אל הצדיק מאיר שם האור של הפשטיות והאחדות והכלליות יותר מאשר האור של היחודיות הפרטית של כל אחד, בבחינת מה שכתב הרמב"ם סוף הלכות לולב על עבודת השמחה בבית המקדש: 'וכל המגיש דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו, חוטא ושוטה, ועל זה הזוהר שלמה ואמר 'אל תתהדר לפני מלך', וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המכובד העובד מאהבה, כי כאשר נמצאים לפני אור גדול מתבטל האור הקטן, וכן כאשר נמצאים אצל הצדיק, ונעשים כלי קיבול לקבל מאורו, כל הרגשת התנשאות וחשיבות פוגמת וחוצצת, ומי שמרגיש עצמו קטן ומסוגל להיכלל עם כולם יחד, נעשה כלי קיבול לקבל את אור הצדיק יותר ממי שמרגיש את עצמו גדול וחשוב].

א.ה. מודיעין עילית

מקם ההמלכה

אי שם בארץ חשכה
חו"ל, מקום טומאה עמוקה
לשם מגיעים לטקס
ההמלכה
ראש השנה באומן דייקא

בכל מקום ומצב, גם בבעל
פעור

ה' נמצא, רק אחוז בידו
וצעקה מהדהדת בצל
המאור

מלוא כל הארץ כבודו

שם בקרבת המלאך
שאחד חשקו, מאווי ורצונו
עבורו כל ימיו נשלח
ועד עתה מוסר נפש למענו

להודיע לגלות ולהמליך
אותך היוצר, אדון העולם
את מלכותך בגלוי להמשיך
על כל יחיד בעולם ועל
כללם

עיתים הספק עולה ומנקר
איך נמליך ביום דין ונשקר
וכי לא גדול הפצנו יותר
מעולו של מעלה להשתחרר

אבל שם יש צדיק
שזעק רצונו לעשות רצונך
זהו קולו של היצר המזיק
שמדבר מתוך גרונוך

אדם מיסודו יצור מתבטל

<<< המשך בעמוד הבא

כך הגעתי לאומן

והקרב ניטש מי ירדה בעול
אך עצמותנו בלא שלטון
המזהתל
עבדים מבוטלים למלך הגדול

אמנם על פניך מסכת רמייה
כוחנו זה נסתר וחבוי
ופנימיות קיימת זכה ונקייה
ובכח דיבורך הוצא את השבוי

גם אם ממך נראית כרחוקה
דבורך הפשוט הוא לך כהד
ואת האמת לאמיתה תגלה
הזעקה

ה' ימלוך לעולם ועד

שם על גדות הנחל

הנובע עצות לנפש יגעה

כמים השוטפים כל כחל

נשקף הרמטכ"ל ובפיו הקריאה:

כל עניין שלי הוא ראש השנה

כל עניין שלי הוא גילוי המלכות

קבלתי את ראש השנה במתנה

לגלות האמת ורצון העבדות

עת קול התרועה יקרע השמיים

וקומץ ישתוק לצוות מלכותו

"וכל מאמינים" איך ירחשו

שפתיים

כשרבים כ"כ פונים מאיתו

אמת, כל אחד נלקח בחשבון

כהיום הזה מי לא נידון

אך אומן מגלה לבותינו לריבון

כתר יתנו לך כל יצורים, אדון-

--

הרב יעקב ישראל א. - בוגר ישיבת פוניבז'

בשנים שלאחר נישואי, למדתי בכולל "עטרת שלמה", ושם למדתי חברותא עם אברך בן עליה שהתקרב לברסלב. וכמובן, מידי פעם הוא היה מדבר עמי מאוצרותיו של מוהר"ן מברסלב זיע"א. לא היה התנגדות מצדי, כי חונכתי על אמונת חכמים, להאמין בכל הצדיקים, ובוודאי שלא להביע דעה נגד שום צדיקים כלל. ואכן התחוקתי מאוד מדבריו, אבל לא באופן מיוחד יותר משאר ספרי מוסר וסיפורי הצדיקים.

כשהגיע סמוך לראש השנה, שאל אותי חברי הנ"ל: 'מה דעתך לנסוע עמי לאומן בר"ה הבעל"ט?' כמובן שאצלי היה זה דבר רחוק לנסוע ולעזוב את המשפחה בימי ראש השנה, אבל עכ"פ לא שללתי את ההצעה מכל וכל, וכאילו בדרך אגב אמרתי זאת בבית, בלא שום כוונה של רצון לנסוע אלא כסיפור דברים בעלמא, ואפי' בתמיחה: 'איך ההוא חושב להציע לי דבר כזה?' אבל למרבה הפלא, בבית אמרו לי: 'אם אתה נוסע בשביל להתעלות בעבודת ה' - אז למה לא.'

סוף דבר היה שבאותו ר"ה הייתי באומן, ואת החברותא שלי שלחו מהכולל אחר כבוד, בטענה שהשפיע על שני אברכים מהכולל לנסוע לאומן.

וכאן מתחיל הסיפור המעניין:

אני המושכת לשימור קשר עם אותו חברותא, ולקראת ר"ה של השנה הבאה, הוא שאל אותי שוב אם אני מתכוונן לנסוע. התשובה שלי הפעם הייתה שלילית.

היו לכך כמה סיבות:

א. אמנם אני מאמין בכל הצדיקים, והלוואי הייתי מקיים את כל דבריהם, אבל הנסיעה לאומן ר"ה לא הייתה נראית לי דבר מהותי בשביל להתחיל לעשות זאת בכל שנה. חשבתי לעצמי: אפילו מצד ברסלב, קודם כל אקיים את שאר העצות: התבודדות, ולימוד הספרים וכו' (מה שיותר נראה כעבודת ה'), אחר כך נדבר על נסיעה לראש השנה.

ב. שאלת השאלות: מי אמר שה' רוצה שאני אסע? הרי רוב עם ישראל לא נוסעים, ואפילו גדולי הדור והרבה צדיקים גם כן לא נוסעים, אז מה פתאום שאני הקטן אסע.

אך הסיבה העיקרית לכך הייתה, שבמשך אותה שנה, אירע לנו אסון במשפחה, כאשר הבן הקטן הלך לעולמו בפתאומיות. ואז, באחד הימים, שוחחתי עם אחד החברים בכולל, והוא אמר לי, שכלל מסור בידו: אם היה לו שנה טובה - סימן שהוא התפלל בראש השנה במקום טוב, ואם להיפך חס ושלום - סימן שהתפלל במקום לא טוב. ומיילא - הוא טען - מאחר שנשעת לאומן, זה לא פלא...

בשעת מעשה בלעתי את זה, אבל הדברים הלחלו בי, וגרמו לי להחליט שלא עוד, אין טעם לחזור על אותה טעות... מה עוד, שמבחינה טכנית,

היה לי יותר קשה לעזוב את הבית והמשפחה במצב שכזה. ואמנם, בבית נאמר לי שאין שום התנגדות לנסיעה, ואדרבה, אפילו רוצים שאסע, אבל אני כבר החלטתי שהשנה אני נוסע.

אלו הם השיקולים שעמדו מאחורי השליחה הנחרצת. ואני חייב להדגיש - ש'כסף' לא היה השיקול.

החברותא לא הרפה, ואמנם הוא השתדל שלא ללחוץ, אבל הרבה לחוץ על גודל העניין, וגם הוסיף לי כל מיני הסברים מדוע פתאום אני מרגיש שאינני רוצה, וממה נובעים 'מניעות המוח' הללו.

והאמת שגם בתוך תוכי לא הייתי שלם עם עצמי שאני כך שולל את זה, ובליבי נתתי עדיין מקום למחשבה אולי זהו כן רצון ה'.

והנה באותם ימים שקודם לראש השנה, שמעתי שיעורים ממשפיעי ברסלב, מתוך שיעורים שהייתי מוריד בקביעות ממערכת "קול הלשון". והנה משמים הזדמן, ובדיוק באותם ימים, השיעור שהורדתי היה שיעור של הרה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א, ששם הוא דבר באריכות מעניין "יש זריז ונשכר" - שצריך לעזוב את כל המחשבות והספיקות שיש לכל אחד בתחילת התקרבותו לעבודת ה', ולא לחכות עד שיתיישב בדעתו, שזה נקרא "יש זריז ונשכר".

ובאותו שיעור הוא דיבר ג"כ מענין הנסיעה לראש השנה, שצריך לקום ולנסוע, בלי ספיקות ובלבולים, ולא לחכות להבין וכו' וכו'. וכאן כבר התחלתי ממש להסתפק, אולי באמת אני כן צריך לנסוע.

משכך, עמדתי בשיחה לפני ה', ושטחתי בפניו את ספקותי ואת כל מחשבותי בעניין, וביקשתי ממנו שיראה לי עצה, ויאיר עיני כדת מה לעשות. ולסיום אמרתי לו: יש לי כסף מוכן לנסיעה. ואף על פי כן - אם זהו רצונך שאסע, אזי אם מאן דהו יפנה אלי, ויציע לי לממן לי את הנסיעה - הרי זה אות שזהו רצונך.

חשוב להדגיש שדבר זה היה כמוס עמדי לבד, ולא שיתפתי בזה איש.

כעבור שלשה ימים, אני מקבל טלפון מאומן. על הקו נמצא החברותא הנ"ל. והוא מספר שזה עתה הגיע לאומן, והנה הוא רק נכנס פנימה אל הציון, הוא מרגיש כאילו מוהר"ן מדבר אתו ואומר לו: 'אינני יכול לתאר לעצמי את הצער שיהיה לי אם פלוני (הכוונה אלי) לא יהיה פה בראש השנה'. ומשכך, החלתי לקום ולעשות מעשה - לצאת מיד, להתקשר אלי ולהציע לי לממן את נסיעתי!...

כמובן, שבאותו רגע נפלו כל הספיקות וההיסוסים, ותוך שעה ומחצה הוכנה מזוודה, נקנה כרטיס, ואני בדרך לשדה תעופה. מימון הכרטיס כבר לא היה נושא, ולמעשה אני בעצמי מימנתי אותו. העיקר שהבנתי בבירור שרצון ה' שאסע מעתה, ומאז אני זוכה לנסוע בכל שנה בעז"ה.

8:00 - התכנסות וכיבוד קל	10:15 - פאנל מיוחד -
8:15 - דברי פתיחה -	סביב הנסיעה לראש השנה בהשתתפות:
הר"ר ישראל מאיר גלינסקי	הר"ר שמואל חרוזינסקי -
8:30 - שיחת חיזוק -	קרית ספר,
הרה"ג ר' משה בנינגשטוק	הר"ר אליהו קרשבוב - בית
9:30 - הפסקה וכיבוד עשיר	שמש,
9:45 - סיפור התקרבות -	הר"ר יואל משי זרב - ירושלים
הרה"ג ר' ישראל מאיר ברנר	

כינוס מרכזי

הנגו שמחים להודיע, כי לבקשת רבים, ייערך כינוס מרכזי לכלל בני התורה-חניכי הישיבות ברחבי הארץ, העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

הכנה לראש השנה

הכינוס יתקיים בעוה"ת ביום ראשון, ר"ה אלו, בבית הכנסת "ברסלב", רח' יחזקאל 10 - ירושלים בשעה 8:00 בערב גדול יהיה המעמד לכבודה של תורה

צדיק, מה היעד שלך?

- כל יעד בעולם
- חוויה עם נשמה
- ישועות אצל קברי צדיקים

צדיק: דרך צדיקים במגוון מסלולים רחב לגברים. נשים, משפחות, קבוצות ובודדים.

את הסכמתך ונפלה ההחלטה לנסוע, תתני לבעלך הרגשה טובה, תכניסי לו משהוא למזוודה שיתן לו את ההרגשה הרגועה שאשתו בבית שמחה! ואל תחשבי שכ"כ כיף לו שם, גם אם הוא יחזור קורן כולו מאושר, ועם כל החוויה הרוחנית הגדולה, עדיין יש הרבה קושי, פיזי ונפשי, ואם הוא יודע שאשתו שמחה ורגועה זה נותן לו המון כח ויישוב הדעת להנות ולספוג את מה שאפשר. והעיקר, אותך זה הכי ישמח וישאיר לך טעם נפלא! עשיתי צעד ענק שדרש ממך כוחות רבים, אבל עשית את זה בשלמות! מכל הלב!! בסוף את יוצאת המאושרת הגדולה!

שאלה:

בעלי מתכוון לנסוע השנה, ואני מתלבטת איפה הכי טוב לי להיות, האם להשאיר בבית עם הילדים, או להתארח אצל משפחה שהאבא נמצא?

תשובה:

יש הרבה שיקולים היכן כדאי להיות, נוחות, קירבה לביכ"ג שאת אוהבת, ועוד, לדעתי הכי חשוב זה להיות במקום שתרגישי טוב עם עצמך, ושלמה עם הנסיעה של בעלך, כי אם תהיי במקום שנוח לך, והאוכל טעים ויש ביכ"ג והכל מצוין, אבל כל הזמן תרגישי נחיתת ומסכנה שרק בעלך "עוב אותך" אז יצא שכרו בהפסדו, לכן עדיף לך להשקיע יותר בממון וטירחה וכו' בשביל להיות במקום שתהיה לך הרגשה טובה ושתוכלי באמת לשמוח בזכות שלך.

שאלה:

אני עצמי השלמתי עם הנסיעה, אני אפילו שמחה בזה ומרגישה זכות גדולה, אבל אין לי כח נפשי לעמוד מול האחיות, השכנות והחברות ולראות את ההלם ולשמוע את השאלות שיצוצו בודאי: "מה הקשר שהוא נסע?" "אז את לבד בבית ברי"ה?" ועוד כאלה שאלות שנותנות המון כח...

תשובה:

אם היית יודעת מה עובר בראש של השואלת, היית הרבה יותר רגועה. את מתבשלת בנושא הזה וסביב הנסיעה הזו כבר שבועות, חדשים, אולי אפילו שנים, והנושא הזה טעון וגדוש כ"כ בעיניך, אבל זו עומדת מולך שואלת מתוך תמימות, סקרנות, מקסימום מתוך הפתעה, אבל לא מעבר.

לאף אחת אין ענין להחליש את רוחך, היא רק מסתקרנת לדעת איך זה קרה, ואיפה את בכל הנושא הזה, ולכן התשובה שיכולה הכי להרגיע את שתיכן זו תשובה שתשאיר את השואלת בהרגשה: "הכל בסדר! בעלי לא ברח! ואני לא מסכנה! זו היתה החלטה של שתינו, ואני מאושרת בזה שהוא לא פה!" את לא צריכה לפחד להראות ששיתפת פעולה, ההיפך הוא הנכון! גם מי שיעקם את אפו על ברסלב או על אומן, יעריך אותך, שבתור אשה, ישרת את הקו עם בעלך! כי ברור לכולם שזה התפקיד שלך!

ולגבי השאלה: "מה? אז את לבד כאן?" את יכולה לענות: "נכון, אני כאן והוא שם, אבל אנחנו לגמרי ביחד במצב הזה! ולא חסר זוגות ששתיים כאן, או שתיים באישהו שם, והם לגמרי כל אחד לבד.

ולסיים:

הכי חשוב, להתפלל על סיעתא דישמיא לכולם, ושנוכה להיות בשמחה בימים הקדושים האלה, ולחשוב רק מחשבות טובות ושנוכה בקרוב לגאולה שלימה ונהיה כולנו בירושלים הבנויה, אמן!

מה בקשתך

אין לי תשובה בשבילך!

זאת אומרת: בדרך של שכל אין לזה תשובה, כי מוהר"ן בעצמו לא ביאר את העניין. הוא רק גילה את עצם הדבר, והזהיר על זה מאד שכולם יבואו אליו לראש השנה, וממילא הדבר היחיד שיש כאן הוא אמונה! אמונת חכמים, שהוא בוודאי ידע מה שהוא אמר, ומדובר בדבר גדול וחשוב מאד. אבל אם אין את הבסיס הזה של האמונה, אכן הקושי הוא גדול ביותר והשאלות יגיעו עד הרקיע.

בכדי לחזק את האמונה, אני יכולה להביא בפניך את הדיבורים שאמר מוהר"ן בגדולת העניין, אצטט כמה לדוגמה: "ראש השנה שלי הוא חדוש גדול, ואין זה ירושה מאבותי, השי"ת נתן לי זאת במתנה גמורה שאני יודע מהו ראש השנה"; "והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר את משמעתו ומקורב אליו יהיה על ר"ה אצלו לא יחסר איש"; "אמר בקול חזק מעומק הלב: מה אומר לכם, אין דבר גדול מזה, הינו מלהיות אצלי בר"ה. והמשך: ואם תשאלו אותי, הרי אצל צדיקים אחרים זה לא כך [זאת אומרת, שלא עושים מזה עניין כזה גדול, שיבואו אליהם לראש השנה] אז יהיה עוד קושיה [כלומר יש עליי כבר ממילא הרבה קושיות, תהיה עוד אחת...]"

"ואמר, שבר"ה יכולים לקבל אצלו ישועה ותיקון, מה שהוא עצמו לא יכול לעשות אם יבואו אליו באמצע השנה". "ומי שזוכה להיות אצלי בר"ה, ראוי לו לשמוח מאד מאד" [מבוסס על פסוק בנחמיה ח' "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חדות ד' היא מעונכם". ופסוק זה נאמר על ר"ה]. (כל זה מובא בחי"י מוהר"ן, כדאי לעיין שם בכל הנושא).

ובקיצור: מוהר"ן מתחנן לכל נפש יהודי, תציל את עצמך ובוא אלי לר"ה. מדוע? הוא לא מסביר, אבל הוא נותן לנו להבין שמדובר במשהו עצום שאין לו תחליף. וזה דווקא בראש השנה ולא בשום זמן אחר.

אז בואי נעשה חשבון עם עצמינו: הרי מה זה ראש השנה 'הרגיל' שאנחנו מכירים - פחד, מתח, חרדה, וכיצא בזה. וזה לא סוד שמתמיד רצינו שהימים האלה כבר יעברו, ולא נהיה מאוימות מפחד הדין שחורף לנו את כל מה שיקרה כל השנה הבאה כולה. תמיד אמרו לנו, שאם אנחנו רוצות להתעורר, שניזכר ונדמיין אלו צרות היו כל השנה שעברה - והרי הכל נחתם בר"ה שעבר - ורק מזה אפשר לקבל פיק ברכיים.

ובכן, מה נעשה עם כל זה? נקבל פחד וחלחלה, ומה הלאה?! בודאי נשתדל להתפלל, לצעוק, להתעורר, לחזור בתשובה (מה זה?), אבל הרי גם שנה שעברה עשינו את זה, וכביכול זה לא הועיל. אם כן איזה סיכוי יש לי בכלל? והנה בא אדם גדול מלפני מאתיים שנה, שהכריז והודיע לכל באי עולם בכל דור: "מי שמגיע אלי לר"ה, אני יכול להושיעו ולתקנו" - האם לא נקפזין על ההצעה?

אילו היו אומרים לנו: תשלחי את בעלך לחו"ל לראש השנה, והוא יחזור עם 01 מיליון דולר. הרי לא היינו שואלים שום שאלות, וכל הקושי שהזכרת בשאלות 4,3 היו מתגמדים, והרי פה מבטיחים לנו 'ה-כ-ל', 'הכל' פרושו 'הכל', לא רק 01 מיליון...

קשה לי להעביר לך תחושות של ארבעים שנה ר"ה לבד, אבל תאמיני לי שאני כ"כ שמחה בר"ה למרות הקושי (בכל תקופה יש לקושי צבע אחר), כי אני מאמינה שזה הסיכוי היחיד שלי לשנה שלמה מתוקה וטובה ונכונה.

אולי אוסיף עוד הערה: אני מתפללת כל השנים בראש השנה בבית הכנסת בנוסח ישיבתי (כי אין מנין של ברסלב בשום קהילה ועיר רק ב-ים ומירון), ואני מתענגת על התפילה שהיא מלאת יראת שמים והתעוררות. אבל אני שואלת תמיד את עצמי: מדוע הפחד והבכיות קורעות את השמים דווקא ב'יונתנה תוקף' ולא בפיוטים של המלכת ד'? הרי זה עקרו של יום! והתשובה היא, כי אחר שבראש השנה השי"ת כותב לנו את כל השנה, זה פחד נוראי, וממילא מי פנוי להתענג על רצוננו לראות את מלכנו, ולפחד מהדר גאון עוזו של המלכת ד'. אבל מי שיש לו כוז הבטחה באמתחתו, יכול להתענג ולשמוח על המלכת ה'.

השאלה והתשובה דלהלן, הופיעו כבר בעבר (גליון מס' 9 - אב תשע"ה).

הבאנו אותם שוב, מוחמת שהנושא עומד שוב על הפרק, בתקווה שיהיה לתועלת

שאלה:

בעלי רוצה לנסוע לראש השנה לאומן.

אומר את האמת, קשה לי מאד לקבל את הרעיון: קודם כל, מה בכלל העניין של הנסיעה לאומן, ועוד בראש השנה? והאם בכלל זה בסדר לעזוב את ארץ ישראל בשביל זה?

וגם אם יש בזה עניין, וזה מותר, אבל מה פתאום לעזוב את הבית בחג, ולהשאיר אותי לבד עם הילדים. וגם מה עם הסביבה, מה אומר להורים, ומה אסביר לשכנות, זה נראה מאד מוזר ומאד חריג.

ובקיצור, כל העניין נראה לי ממש רחוק ומשונה, וקשה ליישום. אבל אני רואה שבעלי מאד מתלהב מהרעיון, ולא מוכן לוותר עליו. לכן, אשמח לשמוע קצת על הנושא, ולקבל מענה על השאלות שהזכרתי.

ר.ג. ירושלים

תשובה:

לכבוד גברת ר.ג. היקרה.

קבלתי את שאלותיך הסוערות, ואשתדל לסייע בעז"ה כמיטב יכולתי.

את כותבת 'קשה לי לקבל את הרעיון'. בודאי שקשה לך, איך לא. משהו כזה משונה, חדש, אחר, ולא מובן. אחרת מכל מה שנתק מבית הוריי ומהסמינר. את בוודאי מרגישה כאילו שומטים לך את כל הבסיס שאת עומדת עליו. וכשאדם רועד, הוא מתחיל לצעוק כל מיני דברים בערבוביה. ומכאן כל המטר המבורך של שאלותיך, שנובעות אכן מתוך השינוי והבלבול.

זה מזכיר לי את מה שכתבתי בגליון מס' 1, בו תארתי את קורות חיי והתקרבותי לברסלב בעקבות אחי (זצ"ל). וברשותך אצטט לך קטע ממנו: "ואז החלו השאלות. כל יום שיש כאשר אחי היה חוזר הביתה לקחת בגדים לשבת - הייתה בידי רשימת שאלות כתובה: למה כך, ואיך כך, ואיך אחרת. מטבעי אני אוהבת לחקור דברים לעומקם, והשאלות היו מנוסחות היטב.

"זכורה לי תשובתו: 'אני נער צעיר, גדול ממך בשנה בלבד, ישנם שאלות שאין לי עדיין תשובה, ישנם כאלה שכן. אבל רשימת השאלות הארוכה מראה שאת עדיין בחוץ - כנסי פנימה, תתחילי לקיים את העצות, ואז אוכל לענות לך'.

"התחלתי לקיים את דבריו, ואז החלה תופעה מעניינת - השאלות נעלמו לי!... האמונה בעניינים האלו תפסה את ישותי, לא כי קבלתי תשובות, אלא כי זכיתי לקבל מאחי את מתנת חיי הגדולה ביותר - הארה בגדלות רבינו! הארה פנימית יותר מאשר שכלית" עד כאן הציטוט.

ואת ההארה הזאת אני אנסה עכשיו להעביר לך.

אם כן, בואי נחלק את השאלות:

א. מה העניין של הנסיעה לאומן? על זה אשתדל בעז"ה להרחיב, בעיקר בדרך של לב ואמונה.

ב. האם בכלל זה בסדר לעזוב את א"י בשביל זה? את זה נשאיר לעלון של הגברים, כי בעלך כנראה מתלבט בכך כמוך או אולי יותר, ואם יהיו לו תשובות לעצמו, לך בודאי זה יהיה בסדר.

ג. מדוע לעזוב את הבית בחג ולהשאיר אותי לבד עם הילדים? זוהי השאלה בה' הידיעה, וזהו לב הקושי, אפילו לאלו שרגילות בזה ומאמינות בכל לב בעניין.

ד. התמודדות עם הסביבה הורים שכנות וכו', זה קושי נוסף וממש לא קל. נחזור לשאלה הראשונה: מה העניין של הנסיעה הזאת? תופתעי לשמוע:

הודעה משמחת

הננו שמחים להודיע כי בס"ד נפתחה ישיבה חדשה המיועדת לבחורים שנאלצו לעזוב את הישיבה בעקבות הנסיעה לראש השנה

ברמה גבוהה וצוות מובחר לפרטים

0548482279

או: 0533150100

הוצאות הגליון נתרמו לזכות הכחור אליהו בן גיטל שעבר תאונת דרכים קשה, לרפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל. הציבור מתבקש להעתיק לישועתו.

חדש!

ניתן לקבל את הגליון ישירות לבית במחיר 1.10 ש"ח ע"י שירות פרינט מייל בע"מ לפרטים: 036888813

הופיע!!!

קובץ 'הקבצו' - ובו כל הגליונות שיצאו לאור עד כה

קובץ א - גליון 1-14 עם הנושאים: חנוכה, לימוד התורה, התסוכות, עבודת הלילה, הודאה, שובבי"ם.

קובץ ב - גליון 15-25 עם הנושאים: הזקשרות לצדיק, שמחה, חמץ ומצה, שביעי של פסח, ספירת העומר, הכמה ותמימות, שבת קודש, התהדרות.

להשיג במרכזי ברסלב ובהנחיות הספרים.

לפרטים נוספים: 0527143103
לקבלה בדוא"ל: vhecnu@gmail.com

לא היה כבושם הזה

מחיר מיוחד:
9 ש"ח
בלבד

הופיע ויצא לאור!

קונטרס

שאל בני - ימים הנוראים

להשיג במרכזי ברסלב ובהנחיות הספרים המובחרות לפרטים: 058-328-8729
לקבלה בדוא"ל:
oradaat@gmail.com

www.ale148.com

www.ale148.com

עלה לתחפה

כולם נקבצו ובאו לך

בשמחה רבה הננו להודיע, כי לאור הביקוש הרב, והתועלת המרובה בפעמים הקודמות, יתקיים שוב

פינוס מרכזי

לחניכי הישיבות העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

הכנה לראש השנה

הכינוס יתקיים במשך השבוע הבא, בארבעה ערים מרכזיות - ירושלים, בני ברק, קרית ספר, וביתר עלית, כדלהלן:

יום שני - כ' אלול

ירושלים

בבית הכנסת 'אור אברהם' בשעה 7:00 בערב

סדר היום:

7:00 התכנסות וכיבוד קל

7:30 דברי פתיחה

8:00 שיחת חיזוק - הרה"ח ר' מרדכי טוריץ שליט"א

8:30 סיפור התקרבות - הרב יצחק גבאי (מרצה בהיכרות, ורב תאגיד השידור)

9:15 'פאנגל' [רב-שיח] בנושא הנסיעה לראש השנה

בהשתתפות: הר"ר יצחק אורנשטיין, הר"ר יוסף חיים חדר, והר"ר שלמה בן שושן.

10:45 ריקודים

יום ראשון - יט אלול

מודיעין עלית

בבית המדרש "מאור ישראל" רחוב חזון דוד 17

בשעה 7:30 בערב

סדר היום:

7:30 התכנסות וכיבוד קל

8:00 דברי פתיחה

8:30 שיחת חיזוק - הרה"ח ר' אברהם צבי גלינסקי

9:00 סיפור התקרבות - מפי אחד האברכים

9:30 'פאנגל' [רב-שיח] בנושא הנסיעה לראש השנה,

בהשתתפות: הר"ר שרגא זילברמן, הר"ר דוד גבירצמן, והר"ר אהרן חשין.

11:00 ריקודים

יום חמישי - כג אלול

בני ברק

ב'כולל ברסלב' רחוב אלשיך 5 בשעה 7:30 בערב

סדר היום:

7:30 התכנסות וכיבוד קל

8:00 דברי פתיחה

8:30 שיחת חיזוק - הרה"ח ר' נתן שפירא שליט"א

9:00 סיפור התקרבות - הרב יצחק גבאי (מרצה בהיכרות, ורב תאגיד השידור)

9:30 'פאנגל' [רב-שיח] בנושא הנסיעה לראש השנה -

בהשתתפות: הר"ר אברהם יצחק קלקצי, הר"ר שלמה בן שושן, והר"ר ישראל מאיר גלינסקי.

10:45 ריקודים

יום שלישי - כא אלול

ביתר עלית

בבית המדרש "כולל חצות" בשעה 7:00 בערב

סדר היום:

7:00 התכנסות וכיבוד קל

7:30 דברי פתיחה

8:00 שיחת חיזוק - הרה"ח ר' יהודה דייטש שליט"א

8:30 סיפור התקרבות - הרב ישראל זלוניק

9:15 'פאנגל' [רב-שיח] בנושא הנסיעה לראש השנה -

בהשתתפות: הר"ר ישראל זלוניק, הר"ר צמח דוד פרידמן, והר"ר אהרן פירר.

10:45 ריקודים